

**SEÇİMLERİN TEMEL HÜKÜMLERİ VE SEÇMEN
KÜTÜKLERİ HAKKINDA KANUNUN YÜRÜRLÜKTEN
KALDIRILMIŞ HÜKÜMLERİ ⁽¹⁾**

Kanun Numarası : 298
Kabul Tarihi : 26/4/1961
Yayımlandığı R.Gazete : Tarih : 2/5/1961 Sayı : 10796
Yayımlandığı Düstur : Tertip : 4 Cilt : 1 Sayfa : 2553

*1 – 25/8/1961 tarih ve 356 sayılı Kanun ile yürürlükten kaldırılmış veya değiştirilmiş olan hükümlerin metinleri:
(Madde numaraları: 49, 57, 151)*

Madde 49 – (26/4/1961 tarih ve 298 sayılı Kanunun hükmüdür.)

Seçimlerde propaganda, bu kanun hükümleri dairesinde serbesttir.

Madde 57 – (26/4/1961 tarih ve 298 sayılı Kanunun hükmüdür.)

Seçimlere katılan siyasi partiler, bağımsız adaylar, duvar ilanı asmak, el ilanı ve her türlü matbu dağıtmakta serbesttir. Ancak, oy verme gününden önceki üç gün içinde, ilan, beyanname, genelge, açık mektup ve her çeşit propaganda mahiyeti taşıyan matbuanın dağıtılması, yapıştırılması, asılması ve satılması yasaktır.Oy pusulası her zaman dağıtılabilir.

Madde 151 – (26/4/1961 tarih ve 298 sayılı Kanunun hükmüdür.)

Oy verme gününden önceki üç gün içinde ve oy verme gününde umumi veya umuma açık yerlerde seçim propagandası için toplantı veya propaganda yapanlar veya bu maksatla yayınlarda bulunanlar veya her ne suretle olursa olsun seçimin düzenini bozabilecek veya oy vermenin tam bir serbestlikle yapılmasına tesir edebilecek mahiyette söz veya yazı ile propaganda yapanlar veya asılsız şayialar çıkararak bir aydan altı aya kadar hapis cezası ile cezalandırılırlar.

*2 – 13/2/1965 tarih ve 533 sayılı Kanun ile yürürlükten kaldırılmış veya değiştirilmiş olan hükümlerin metinleri:
(Madde numaraları: 19, 23, 78, 103)*

Madde 19 bent (1) alt bent (a) – (26/4/1961 tarih ve 298 sayılı Kanunun hükmüdür.)

1. a) İlçe seçim kurulu başkanı tüzüklerine göre ilk genel toplantılarını yapmış olup, o seçim çevresiyle birlikte en az on beş seçim çevresinde altı aydan beri il ve ilçe teşkilatını kurmuş olan ve seçime katılan siyasi partilere, birer kişinin adını iki gün içinde bildirmelerini tebliğ eder.

---

(1) Bu Kanundaki para cezalarının uygulanması ile ilgili olarak 10/6/1949 tarih ve 5435 sayılı Kanunu değiştiren 21/1/1983 tarih ve 2790 sayılı Kanun ile 15/8/1957 tarih ve 9682 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 20/5/1957 tarih ve E.1, K.12 sayılı Yargıtay İç. Bir. Kur. Kararına bakınız.

Madde 23 fıkra iki – (26/4/1961 tarih ve 298 sayılı Kanunun hükmüdür.)

İlçe seçim kurulu başkanı; kendi tüzüklerine göre, ilk genel kurul toplantılarını yapmış olup, o yer seçim çevresi ile birlikte en az on beş seçim çevresinde, altı aydan beri, il ve ilçe teşkilatı kurmuş bulunan ve seçime katılan bütün siyasi partilere, her sandık için, birer isim bildirmelerini tebliğ eder.

Madde 78 – (26/4/1961 tarih ve 298 sayılı Kanunun hükmüdür.)

Sandık kurullarında kapalı oy verme yerine konmak üzere o seçim çevresinde bağımsız aday varsa, boş ve beyaz kağıtlar bulundurulur. Siyasi partilerle bağımsız adayların seçmenlere dağıtacakları basılı oy puslası renkli olabilir ve bunlarda kendilerince kabul edilmiş özel işaretler basılı bulunabilir.

Bu işaretlerin 2596 sayılı Kanun hükümlerine göre kullanılması gerekir.

Bir siyasi partinin kendisince kabul edilmiş bulunan özel işaret ve benzerleri diğer siyasi partiler ve bağımsız adaylar tarafından kullanılamaz.

Partiler ve bağımsız adayların oy pusulalarında kullanacakları renk ve özel işaretleri aday gösterme süresinin bitmesinden en çok üç gün içinde Yüksek Seçim Kuruluna bildirmeleri gerekir. Bu süre içinde bildirmiyenler renkli oy puslası ve özel işaret kullanamazlar.

Renk ve özel işaretler birbirine benzerse, önce bildirilen kabul ve diğeri reddolunur. Ret iki gün içinde ilgili siyasi parti veya adaya bildirilir.

Bunlar üç gün içinde yenisini vermezler veya verdikleri renk ve özel işaret yine kendisinden önce verilmiş diğer renk ve işarete benzerse artık o parti ve bağımsız aday renk ve işaret kullanamaz.

Siyasi partilerle bağımsız adayların oy verme yerlerine konulmasını isteyecekleri basılı oy pusulaları oy verme gününden bir gün önce sandık kurulları başkanlarına teslim olunur.

Madde 103 – (26/4/1961 tarih ve 298 sayılı Kanunun hükmüdür.)

Aşağıda yazılı oy puslaları muteber değildir:

1. Sandık kurulunca verilen tek biçim ve renkte çift mühürlü bir zarftan başka zarfa konulmuş bulunan oy puslaları,
2. Hangi seçmen tarafından atıldığı belli olacak şekilde imza, mühür veya işaret taşıyan zarfa konulmuş oy puslaları,
3. İmzalı veya mühürlü veya seçmenin kim olduğunu belirten her hangi bir işaret taşıyan oy puslaları,
4. Hangi partiye veya bağımsız adaya ait olduğu belli olmayan oy puslaları,
5. Yukarıki bentler dışında kalan ve özel kanunlarınca muteber sayılmayan oy puslaları,

Bir zarfta, partilere veya bağımsız adaylara ait birden fazla muhtelif oy puslaları çıktığı takdirde, bu pusulalardan hiçbiri muteber olmaz.

Aynı adları taşıyan pusladan birkaç tane çıkması halinde bunlar tek pusla sayılır.

3 – 14/7/1965 tarih ve 656 sayılı Kanun ile yürürlükten kaldırılmış veya değiştirilmiş olan hükümlerin metinleri:

(Madde numaraları: 78, 103, 181)

Madde 78 fıkra dokuz bent (2, 4, 7, 8) – (13/2/1965 tarih ve 533 sayılı Kanunun hükmüdür.)

2) Oy puslaları her biri yüz yapraklı bloklar halinde hazırlanır.

Her yaprağın bir yüzü, seçime katılan siyasi partilerin oy puslalarını,kağıt ebadının icaplarına göre, yanyana veya alt alta ihtiva edecek ve birbirinden belirli kalınlıkta birer çizgi ile ayırt edilmiş "Birleşik Oy Puslası" şeklinde düzenlenir.

Birleşik oy puslası üzerinde, siyasi partilerin oy puslalarının soldan sağa veya yukarıdan aşağıya sırası, Yüksek Seçim Kurulu tarafından, siyasi partilerin temsilcileri önünde ad çekme suretiyle tesbit olunur.

4) Birleşik oy pusulaları, sandık seçmen listesine dahil seçmen sayısını karşılayacak miktarda, her yaprağın arkası ilçe seçim kurulu başkanlığı mührü ile mühürlenmiş olarak, bloklar halinde, 68 inci madde ile tesbit edilen usule göre, sandık kurulları başkanlarına teslim edilir.

7) Oy'unu, siyasi partilerden biri lehinde kullanmak isteyen seçmen, kapalı oy verme yerinde, birleşik oy puslası üzerinde, dilediği siyasi partinin puslasında bulunan eni boyu ikişer santimetre olan dörtgen veya iki santimetre çapındaki daire içine Yüksek Seçim Kurulunca imal ettirilip sandık kurullarına kadarulaştırılmış bulunan ve kapalı oy verme yerinde oy verme süresince bulundurulması mecburi olan işareti mühürünü basar, birleşik oy puslasını tam olarak zarfa koyup iyice kapatır.

8) Kullanılmıyan birleşik oy puslaları hakkında, her yaprak, karşılıklı köşeleri arasında çaprazlama iki çizgi çekmek suretiyle birer büyük çarpı işaretiile iptal edildikten sonra, kullanılmamış zarflar hakkındaki 97 nci maddesi aynen uygulanır.

Madde 103 bent (6, 7, 8) – (13/2/1965 tarih ve 533 sayılı Kanunun hükmüdür.)

6 – Hangi siyasi parti lehine oy kullanıldığını belirtmek üzere tertiplenmiş dörtgen veya dairelerden birden fazlasının içine çarpı işareti mühürlenmiş olanoy puslaları.

7 – Hangi siyasi parti lehine oy kullanıldığını belirtmek üzere tertiplenmiş dörtgen veya dairelerden hiçbirisi içine çarpı işareti mühürlenmemiş olan oy puslaları.

8 – Birden fazla oy puslasına basılmış (x) işaretli tek damgalı oy puslaları.

Madde 181 fıkra bir – (26/4/1961 tarih ve 298 sayılı Kanunun hükmüdür.)

Seçim Giderleri, genel bütçeden ödenir. Bunun için gerekli ödenek Adalet Bakanlığı bütçesindeki özel bölüme konur.

4 – 24/3/1973 tarih ve 1700 sayılı Kanun ile yürürlükten kaldırılmış veya değiştirilmiş olan hükümlerin metinleri: (Madde numaraları: 28, 29, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 38, 39, 41, 46, 48, 110, 140 Ek 1)

Madde 28 – (26/4/1961 tarih ve 298 sayılı Kanunun hükmüdür.)

Seçimlerde, her seçim bölgesi için bir seçmen kütüğü düzenlenir. Şu kadarki, kütüklerin kesinleştiği tarihten itibaren altı ay içinde yapılacak seçimlerde, yeniden kütük düzenlenmez.

Madde 29 – (26/4/1961 tarih ve 298 sayılı Kanunun hükmüdür.)

Seçme yeterliğine sahip olan her vatandaş, ikametgahının veya en az üç aydan beri oturmakta bulunduğu muhtarlığın, seçmen kütüğüne yazılır.

Devlet, katma bütçeli idare, özel idare, belediye kadrolarında ve İktisadi Devlet Teşekkül ve müesseselerinde, bunların ortaklıklarında ve kamu tüzel kişilikleriyle bu mahiyetteki müesseselerde sürekli görevli bulunanlar ve bunlarla birlikte oturanlar, süre kaydı aranmaksızın, oturdukları yer muhtarlığının seçmen kütüğüne yazılırlar. Yukarda sayılan yerlerde, geçici ve nöbetleşe çalışanlar 1 inci fıkradaki üç aylık müddet kaydına bağlıdırlar.

Yabancı memleketlerde bulunan vatandaşlar, istekleri üzerine, tayin ettikleri seçim bölgesi veya bildirdikleri son ikametgahları kütüğüne yazılırlar.

Madde 32 – (26/4/1961 tarih ve 298 sayılı Kanunun hükmüdür.)

Yukarıki madde gereğince, her seçim bölgesi için düzenlenen kroki veya binalar cetvelinin onaylı birer örneği, ilçe seçim kurulu başkanı tarafından, siyasi partilerin ilçe başkanlıklarına, kütük yazımına başlanmadan önce, alındı belgesi karşılığında verilir.

Madde 33 – (26/4/1961 tarih ve 298 sayılı Kanunun hükmüdür.)

Seçmen kütükleri aşağıda yazılı esaslara göre hazırlanır :

A) Her seçim bölgesi için tek bir kütük düzenlenir. Bu kütük, seçmenlerin oturdukları cadde, sokak ve kapı numarası sırasına göre tertiplenir.

Her seçmene, (1) den başlayan ve kütüğe yazılma sırasını gösteren bir seçmen sıra numarası verilir.

B) Seçmen kütüğü, ilçe seçim kurulu başkanlığınca görevlendirilen kimse veya kimseler tarafından, krokiye göre muhtarlığın bir sınırından başlayarak sokak sokak ve bir sokağın önce tek numaralı, sonra çift numaralı binaları ve birbina içinde, varsa muhtelif daireleri, muhtarlık bölgesi içinde kütüğe yazılmamış hiçbir seçmen kalmamak üzere, birer birer ve sıra ile yazılarak tesbit edilir. Krokisi yapılamamış bulunan seçim bölgelerinde, bu iş (Binalar cetveli) ne göre yapılır.

C) Her evde, seçme yeterliğini ve o bölgede oy kullanmak hakkını haiz olan kimseler, o ev halkından bir veya birkaçının önünde, seçmen kütüğüne yazılır. Ve her seçmene, adının hizasındaki imza yeri imzalatılır. Ev halkından, seçme yeterliğini ve o seçim bölgesinde oy kullanma hakkını haiz olup da o esnada evde bulunmayanlar da, ev halkının beyanına göre yazılır. Bu gibi adların hizasına da beyanı yapanın adı, okunaklı bir surette yazıldıktan sonra, beyanı yapana imzalatılır. (İmza edemiyenlere parmak bastırılır.)

D) Seçmen kütüğü, her seçmen için, cadde veya sokak adı, bina, kapı numarası, apartman, daire numarası, seçmen sıra numarası, seçmenin adı ve soyadı, babasının adı, doğum yeri, doğum tarihi ve imzası yazılabilecek şekilde hazırlanmış cetvellerin doldurulması suretiyle düzenlenir.

Madde 34 – (26/4/1961 tarih ve 298 sayılı Kanunun hükmüdür.) Seçmen kütüğüne yazılmaya esas olan seçme yeterliği ile ikamet süresi, memuriyet hali gibi hususların tesbitinde resmi belgeler esas tutulur. Muhtar ve ihtiyar heyetlerinin kayıt ve özel bilgilerinden de faydalanılır.

Madde 35 – (26/4/1961 tarih ve 298 sayılı Kanunun hükmüdür.)

Her ilçe için (Merkez ilçe dahil) kroki ve binalar cetvelinin hazırlanması ve seçmen kütüklerinin düzenlenmesi işi, ilçe seçim kurullarının teşekkülünü takip eden günden başlayarak en geç yirmi gün içinde, ilçe seçim kurulu başkanı tarafından sağlanır.

Bu amaçla her ilçede, ilçe seçim kurulu başkanının yönetiminde kütük işlemlerinin devamı süresince bir (Kütük Bürosu) kurulur.

İlçe seçim kurulu başkanı, kütük işleri için mahalle ve köy muhtar ve ihtiyar heyetlerini görevlendirebileceği gibi, Devlet, katma bütçeli idare, özel idare, belediye, İktisadi Devlet Teşekkülleri ve kamu tüzel kişiliklerindeki (Yargıçlar, vali ve kaymakamlar, nahiye müdürleri, askeri şahıslar ve zabıta amir ve memurları hariç) bütün memurları görevlendirebilir; dışardan da gerekligördüğü kimseleri çalıştırabilir.

Vali ve kaymakamlar, ilçe seçim kurulu başkanı tarafından istenen her türlü yardımda bulunmak zorundadırlar.

Madde 36 – (26/4/1961 tarih ve 298 sayılı Kanunun hükmüdür.)

Seçmen kütükleri düzenlenirken, siyasi partiler, her seçim bölgesi için, kütük işiyle görevli kimselerin yanında birer müşahit bulundurabilirler.

Bu amaçla, ilçe seçim kurulu başkanı, siyasi partilerin il ve ilçe başkanlıklarına, kütük düzenleme işlerinin fiilen başlamasından önce, yazı ile bilgi verir. Bu yazıda, her seçim bölgesinin kütüğünü düzenlemeye memur edilenlerin ad ve soyadları ile adresleri ve işe başlayacakları yer, gün ve saat bildirilir.

Siyasi partilerce atanan temsilciler, parti il veya ilçe başkanlarından aldıkları belge ile müşahitlik görevini yaparlar.

Madde 37 – (26/4/1961 tarih ve 298 sayılı Kanunun hükmüdür.)

35 inci madde gereğince, kütük yazımına memur edilen kimseler, her gün günlük çalışmalarının sonucunu bir tutanakla tesbit ve kütüğün o gün yazılan sayfalarının altını imza ederler.

Kütük yazımı işlerine, siyasi parti müşahitleri de katılmış ise, bu tutanakve kütüğün o gün yazılmış bulunan sayfaları, bu müşahitlere de imzalatılır.

Madde 38 – (26/4/1961 tarih ve 298 sayılı Kanunun hükmüdür.)

Kütük yazımına memur edilen kimseler, hazırladıkları kütüğü hemen ilçe seçim kurulu başkanına teslim ederler.

Başkan, kütüklerin, usulüne uygun ve eksiksiz hazırlanıp hazırlanmadığını, kroki ve binalar cetveli ve başka araçlardan faydalanarak denetler veya sorumluluğu altında denetletir. Varsa noksanlarını tamamlatarak, daktilo ile ikinüsha yazdırır ve her sayfasını ayrı ayrı mühürleyip imzaladıktan sonra kütüğün kapsadığı sayfa ve seçmen sayısını, sonuna yazıp onaylamak suretiyle bunlardan birini ilçe seçim kuruluna verir, diğerini aslı ile birlikte yanında saklar.

Madde 39 – (26/4/1961 tarih ve 298 sayılı Kanunun hükmüdür.)

İlçe seçim kurulu, yukarıki madde gereğince kendisine verilen kütük nüshası üzerinden, 5 inci ve 30 uncu maddelerdeki esasları gözönünde tutarak, en geç on gün içinde sandık bölgelerini tesbit eder ve seçmenleri, kütükteki teselsüleve seçmen sıra numarasına göre sandık seçmen listelerine ayırır. Bu listeler 33 üncü maddenin (D) bendine göre düzenlenir. Yaylaların sandık bölgesi olarak kabulü gerekip gerekmiyeceği, 5 inci madde hükmü gözönünde tutularak, karara bağlanır. İlçe seçim kurulu başkanı, bu suretle yeter sayıda hazırlanan sandık seçmen listesinin her sayfasını ayrı ayrı mühürleyip imzaladıktan sonra, listenin kapsadığı sayfa ve seçmen sayısını sonuna yazarak onaylar.

Madde 41 – (26/4/1961 tarih ve 298 sayılı Kanunun hükmüdür.)

Sandık seçmen listeleri, 39 uncu maddedeki süre bitince ait oldukları mahalle veya köylerde, halkın kolaylıkla görüp okuyabileceği yerlere asılır. Bunların, asıldıkları tarih ve yerler, seçim bölgelerinin ayrıldığı sandık bölgelerini gösteren cetvel ile birlikte, mahalli gazetelerle ve ayrıca alışılmış araç ve usullerle ilan edilir.

Listelerin hangi tarihlerde ve nerelere asıldığı, ilanın ne suretle yapıldığı, ilçe seçim kurulu başkanı tarafından görevlendirilen kimselerce bir tutanakla tesbit olunur. Listelerin askıdan indirildiği tarih de ayrı bir tutanakla tesbit edilir. Bu tutanaklar, ilçe seçim kurulu başkanı tarafından ayrı bir dosyada saklanır.

Madde 46 – (26/4/1961 tarih ve 298 sayılı Kanunun hükmüdür.)

Askı süresi sona erdikten veya itirazlar üzerine verilen kararlar ve bu kararlarla göre yapılan işlemler tamamlandıktan ve gerekli düzeltmeler yapıldıktan sonra, kütükler ve sandık seçmen listeleri kesinleşir.

Düzeltilme işlemleri 39 uncu ve 40 ıncı maddelerde olduğu gibi ilçe seçim kurulu başkanı tarafından ayrıca onaylanır. Düzeltme olmamış ise bu husus kütük ve sandık seçmen listelerinin sonuna kaydolunur.

Siyasi partilere verilmiş olan sandık seçmen listeleri de istekleri üzerine son şekline göre düzeltilir.

Kesinleşen kütükler ve sandık seçmen listeleri üzerinde hiç bir değişiklik yapılamaz.

Seçmen kütükleriyle sandık seçmen listelerinin, kesinleşmeye ilişkin süreler saklı kalmak üzere, en geç oy verme gününden önceki yirminci gün akşamınakadar tamamlanmış ve kesinleşmiş olması şarttır.

Madde 48 – (26/4/1961 tarih ve 298 sayılı Kanunun hükmüdür.)

Seçmen kartları, sandık seçmen listelerinin kesinleşmesinden itibaren, ilçe seçim kurulu başkanları tarafından hazırlattırılır ve bunları dağıtmakla görevlendirilecek olanlara alındı belgesi karşılığında verilir.

Bu alındı belgeleri ilçe seçim kurulu başkanlarınca sıra numarasına göre bir dosyada saklanır.

İlçe seçim kurulu başkanları, seçmen kartlarının ev ev dolaşarak dağıtılmasını sağlamak zorundadırlar. Seçmen kartlarının hazırlanmasında ve dağıtılmasında ilçe seçim kurulu başkanları 35 inci maddede yazılı yetkiyi kullanabilirler.

Sahipleri bulunmadığı için dağıtılmıyan kartları, ilgililer bizzat müracaatederek alabilirler.

Oy verme gününden üç gün öncesine kadar, dağıtılamıyan veya alınmıyan kartlar ilçe seçim kurulu başkanına listesi ile birlikte geri verilir. Bu listeler sandık kurulu başkanına verilmeye kadar ilçe seçim kurulunda uygun bir yere asılır. Bu kartlar oy verme gününde sahipleri tarafından istendiği takdirde verilmek üzere listesi ile birlikte sandık kurulu başkanlarına teslim olunur.

Madde 110 – (26/4/1961 tarih ve 298 sayılı Kanunun hükmüdür.)

Bu kanunda gösterilen kurulların veya kurul başkanlarının kesin olmayan kararlarına karşı, seçme yeterliğine sahip yurttaşlar, siyasi partiler veya bunların tüzüklerine göre kuruluş kademelerinin başkanları veya vekilleri, müşahitler, adaylar ve milletvekilleri itiraz edebilirler.

Madde 140 – (26/4/1961 tarih ve 298 sayılı Kanunun hükmüdür.)

Seçmen kütüklerinin düzenlenmesine esas teşkil edecek olan krokilerle, binalar cetvelini ilçe seçim kurulu başkanınca bildirilen süre içinde düzenliyerek vermeyenler veya kroki ve binalar cetvellerini seçmen kütüklerinin düzenlenmesine elverişli bir şekilde yapmıyanlar hakkında fiillerinin mahiyetine ve bu hareketlerinin ortaya koyduğu güçlüklerin derecesine göre Türk Ceza Kanununun 240 ıncı ve 230 uncu maddelerinde yazılı cezalar altıda birden üçte bire kadar artırılarak hükmedilir.

Ek Madde 1 – (13/2/1965 tarih ve 533 sayılı Kanunun hükmüdür.)

İşbu Kanunun il ve ilçe seçim kurullarının kurulması ile seçmen kütüklerinin, sandık seçmen listelerinin ve seçmen kartlarının düzenlenmesi ve bunlarla ilgili itirazlar ve şikayetler hakkındaki hükümlerinin uygulanmasına her seçim döneminin son toplantı yılının 30 Mart günü başlanır. Ve bu konulardaki işlemler, itirazları ve şikayetlere dair olan hükümler saklı kalmak kaydıyla, en geç 30 Mayıs günü akşamına kadar tamamlanır.

Sandık seçmen listelerinin askıya çıkarılmasında 298 sayılı Seçimlerin Temel Hükümleri hakkındaki Kanunun 41 inci maddesinin birinci fıkrası uygulanmakla beraber, Yüksek Seçim Kurulu tarafından Türkiye Radyoları vasıtasıyla uygun saatlerde, seçmen listelerinin yazımına başlandığı, askıya çıkarıldığı ve indirileceği tarihler ve itiraz müddetleri, yayınlanacak bildirilerle halka duyurulur.

Yüksek Seçim Kurulunun ve İl Seçim Kurullarının bu konudaki her türlü bildirimlerinden Türkiye Radyolarınca ücret alınmaz.

Seçmen Kütüklerinin tanziminde bir önceki seçmen kütüklerinden de faydalanılır.

5 – 26/6/1973 tarih ve 1783 sayılı Kanun ile yürürlükten kaldırılmış veya değiştirilmiş olan hükümlerin metinleri: (Madde numaraları: 52,54)

Madde 52 – (26/4/1961 tarih ve 298 sayılı Kanunun hükmüdür.)

Özel kanunlarındaki hükümler saklı kalmak üzere, seçimlere katılan siyasi partiler, oy verme gününden önceki 15 inci gündün itibaren 4 üncü gün saat 21 ekadar radyolarla propaganda yapabilirler.

Bu konuşmaların ilki 20 dakikayı ve bundan sonrakileri günde 10 dakikayı aşamaz.

Siyasi partiler ilk konuşmalarından seçim beyannamelerini izah ederler.

Konuşmalar, Türkiye'deki bütün radyo postalarıyla aynı zamanda yayınlanır. Yayınların her gün hangi saatte, hangi parti adına yapılacağı Türkiye radyoları tarafından haber yayınları sırasında, önceden duyurulur.

Madde 54 – (26/4/1961 tarih ve 298 sayılı Kanunun hükmüdür.)

Yüksek Seçim Kurulu, radyolarda yayın için müracaat eden partiler arasında, bunların birer temsilcisi ile, Basın Yayın ve Turizm Genel Müdürlüğü temsilcilerinin önünde ad çekerek, yayın zaman ve sıralarını tayin eder. Bu ad çekme oy verme gününden en az yirmi gün önce yapılır. Yayınların başlangıç saati, partilerin sayısı ve en uygun dinleme imkanları gözönüne alınarak Yüksek Seçim Kurulunca kararlaştırılır. Yayınlar en geç saat 21 e kadar devam eder.

6 – 17/5/1979 tarih ve 2234 sayılı Kanun ile yürürlükten kaldırılmış veya değiştirilmiş olan hükümlerin metinleri: (Madde numaraları: 1, 5, 9, 10, 11, 12, 14, 15, 17, 18, 19, 21, 22, 23, 24, 26, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 38, 39, 40, 41, 42, 43, 44, 45, 46, 47, 48, 52, 53, 54, 55, 56, 57, 58, 59, 60, 61, 68, 75, 77, 78, 86, 87, 91, 92, 93, 94, 97, 103, 112, 117, 122, 123, 124, 125, 128, 130, 133, 134, 136, 137, 140, 141, 142, 143, 144, 146, 147, 148, 149, 151, 154, 155, 157, 158, 159, 160, 161, 163, 164, 165, 166, 170, 171, 180, 181, 182, 183)

Madde 1 – (26/4/1961 tarih ve 298 sayılı Kanunun hükmüdür.)

Özel kanunlarına göre yapılacak Millet Meclisi, Cumhuriyet Meclisi, İl Genel Meclisleri, Belediye Meclisleri, Muhtarlar, İhtiyar Meclisleri ve İhtiyar Heyetleri seçimlerinde bu kanun hükümleri uygulanır.

Madde 5 – (26/4/1961 tarih ve 298 sayılı Kanunun hükmüdür.)

Seçimlerde, her seçim bölgesi, gerektiği kadar sandık bölgesine ayrılır. Bir sandık bölgesi, esas itibariyle (300) seçmeni kapsar. Seçmen sayısı (400) ü aşmayan seçim bölgelerinde seçmenler oylarını bir sandıkta verebilirler.

Madde 9 – (26/4/1961 tarih ve 298 sayılı Kanunun hükmüdür.)

Seçim işleri, seçim kurullarınca yürütülür.

Madde 10 – (26/4/1961 tarih ve 298 sayılı Kanunun hükmüdür.)

Ankara'da bir Yüksek Seçim Kurulu, her seçim çevresinde bir il seçim kurulu, her ilçede bir ilçe seçim kurulu ve seçim bölgelerine konulacak her sandık için bir sandık kurulu bulunur.

İl merkezlerinde, ayrıca bir merkez ilçe seçim kurulu teşkil olunur.

Fıkra üç – (14/7/1965 tarih ve 656 sayılı Kanunla eklenen hükmüdür.)

Son nüfus sayımına göre nüfusu 200.000 i aşan ilçelerde, mümkün olduğu nispette nüfus sayısında eşitlik gözetilerek yeniden birer ilçe seçim kurulu teşkil edilir.

Madde 11 – (26/4/1961 tarih ve 298 sayılı Kanunun hükmüdür.)

Yüksek Seçim Kurulu, bir başkan ve altı üyeden kurulur.

Altısı Yargıtay, beşi Danıştay Genel Kurullarınca, kendi üyeleri arasından olmak üzere gizli oyla onbir kişi seçilir. Bunlar gizli oy ve salt çoğunlukla aralarından bir başkan ve bir başkan vekili seçerler.

Yargıtay ve Danıştay üyeleri arasından ad çekme ile ikişer yedek üye ayrılır. Başkan ve başkan vekilleri ad çekmeye girmezler.

Madde 12 – (26/4/1961 tarih ve 298 sayılı Kanunun hükmüdür.)

Yüksek Seçim Kurulu için üye seçimi, her dört yılda bir, Ocak ayının ilk haftasında yapılır. Bu süre içinde üye sayısında azalma olursa, yukarıki madde gereğince tamamlanır.

Madde 14 – (26/4/1961 tarih ve 298 sayılı Kanunun hükmüdür.)

Yüksek Seçim Kurulunun görev ve yetkileri şunlardır:

1. Seçimlerde, içine oy pusulası konulacak olan zarfların, icabında her seçim için başka başka renk ve ölçüde olmak ve gerek piyasada, gerek Devlet Malzeme Ofisince imal edilen veya ettirilen veya depolarında bulunan zarfların renklerinden ve ölçülerinden farklı ve kağıdında " Türkiye Cumhuriyeti Yüksek Seçim Kurulu" filigranı bulunmak üzere, yeteri kadar özel zarf imal ettirmek ve bu imalatı, kağıt hamurundan başlayarak zarfın imaline ve teslim alınmasına kadar olan safhalarını; üyeleri arasından seçeceği üç yargıcın devamlı gözetim ve denetimi altında yaptırmak ve bu zarfları, il seçim kurullarına, her ilin ihtiyacına yetecek sayıda, alındı belgeleri karşılığında göndermek,

2. Özel zarfların imali için gerekli " Türkiye Cumhuriyeti Yüksek Seçim Kurulu " filigran kalıpları ile zarf ölçü kalıplarını yaptırıp gerekli miktarda kağıt ve zarf imalinden sonra, saklamak,

3. Kütük düzenleme işlerinin başlamasından seçim sonuçlarının kesinleşmesine kadar bu kanunda söz konusu edilen işlemlerin gerektirdiği cetvel, alındı belgesi, tutanak, seçmen kartı gibi her türlü basılı kağıt ve defterlerin, İstatistik Genel Müdürlüğü uzmanları ve diğer uzmanlar yardımı ile şekillerini tesbit edip Adalet Bakanlığı eliyle il ve ilçelerin ihtiyacına yetecek sayıda bastırılmasını, il ve ilçe seçim kurullarına yollanmasını sağlamak,

4. Seçimin başlangıç tarihinden en geç yedi gün önce ve seçimin yenilenmesine karar verilmesi halinde bu kararın ilanından itibaren beş gün içinde il ve ilçe seçim kurullarının teşekkülünü sağlamak,

5. İl seçim kurullarının teşekkülüne, işlemlerine ve kararlarına karşı yapılacak itirazları, oy verme gününden önce ve itiraz konusunun gerektirdiği süratle, kesin karara bağlamak,

6. Adaylığa ait itirazlar hakkında özel kanunları gereğince kesin karar vermek,

7. İl seçim kurullarınca, oy verme günü işlemleri hakkında verilmiş olan kararlara karşı yapılan itirazları derhal inceleyip kesin karara bağlamak,

8. İl seçim kurullarınca düzenlenen tutanaklara karşı yapılan itirazları inceleyip kesin karara bağlamak,

9. Seçimlerden sonra, kendisine süresi içinde yapılan, seçimin sonucuna müessir olacak ve o çevre seçiminin veya seçilenlerden bir veya birkaçının tutanağının iptalini gerektirecek mahiyette itirazları, alt kurullara yapılan itirazların silsilesine ve sürelerine uygunluğunu araştırmaksızın inceleyip kesin karara bağlamak,

10. İl seçim kurulları başkanlıklarınca seçim işlerinin yürütülmesi hakkında sorulacak hususları derhal cevaplandırmak ve seçimin bütün yurttaki düzenle yapılmasını sağlayacak tedbirleri almak ve bu hususta gereken genelgeleri zamanında yapmak,

11. Kanunla kendisine verilen başkaca görevleri yapmak.

Madde 15 – (26/4/1961 tarih ve 298 sayılı Kanunun hükmüdür.)

İl seçim kurulu, il merkezindeki en yüksek dereceli üç yargıçtan kurulur. Bunlardan derecesi en yüksek olanı kurulun başkanıdır. Kurulun yargıçlardan ikide yedek üyesi vardır.

Kurul başkanlığı ile asıl ve yedek üyelikleri için, aynı derecedeki yargıçlar arasında en kıdemlisi ve kıdemde eşitlik halinde en yaşlısı görevlendirilir.

İl seçim kurulu başkanlığı ile, asıl ve yedek üyeliklerini ve ilçe seçim kurulu başkanlığını yapacak olan yargıçlardan biri her hangi bir sebeple bu görevi yapamaz ve o yerde bu görevi yapabilecek başka bir yargıç da bulunmazsa, o yerin bağlı olduğu ağır ceza mahkemesinin yargı çevresi içinde bulunan ve görevinden ayrılmasında sakınca görülmiyen bir yargıca, merciince bu yetki verilir.

Eksiklerin, ağır ceza çevresi içindeki yargıçlardan tamamlanmasına imkan bulunmıyan hallerde, bu ağır ceza merkezine en yakın ağır ceza mahkemelerinin yargı çevresi içindeki yargıçlardan biri, yukarıki usule göre yetki verilerek gönderilir.

Bu suretle kendisine yetki verilen yargıcın gelip görevine başlamasına kadar, seçim kurulu başkanlığını, kurulun kendi arasından gizli oyla seçeceği bir üye yapar.

Madde 17 – (26/4/1961 tarih ve 298 sayılı Kanunun hükmüdür.)

Seçime katılan siyasi partiler, il ve ilçe seçim kurullarında birer temsilci bulundurulur. Bu temsilciler kurulun bütün çalışmalarına ve görüşmelerine katılırlar. Ancak, oy kullanamazlar.

Görüşülen iş hakkında siyasi partiler temsilcileri görüşlerini bildirirlerse, kurul, bunları da dinledikten sonra, kendi arasında işi görüşerek karar verir ve kararı temsilcilere bildirir. Siyasi parti temsilcilerinin toplantılara katılmamaları, işlerin görüşülmesini durdurmaz.

Madde 18 – (26/4/1961 tarih ve 298 sayılı Kanunun hükmüdür.)

İlçe seçim kurulu bir başkan ile altı üyeden kurulur. İlçedeki en yüksek dereceli yargıç kurulun başkanıdır.

İlçede aynı derecede birkaç yargıç bulunduğu takdirde en kıdemlisi, kıdemde de eşitlik halinde en yaşlısı seçim kuruluna başkanlık eder.

İl merkezlerinde kurulacak merkez ilçe seçim kurullarına, il seçim kurullarına başkanlık edecek yargıçtan sonra gelen en yüksek dereceli yargıç, kıdem veya yaş sırasına göre başkanlık eder.

Madde 19 – (26/4/1961 tarih ve 298 sayılı Kanunun hükmüdür.)

İlçe seçim kurulu üyelerinden dördü siyasi partilerden alınır. Bu üyeler aşağıda yazılı olduğu gibi belli edilir:

1. a) (13/2/1965 tarih ve 533 sayılı Kanunun hükmüdür.) İlçe seçim kurulubaşkanı, tüzüklerine göre ilk genel kongrelerini yapmış olup, en az onbeş seçim çevresinde en az altı ay evvel il ve ilçe teşkilatını kurmuş bulunan veya ilk genel kongrelerini yapmış olmak kaydıyla Türkiye Büyük Millet Meclisi Birleşik Toplantısında grubu olan ve o ilde seçime katılan siyasi partilere, birer kişi–nin adını iki gün içinde bildirmelerini tebliğ eder.

b) İlçe seçim kurulu üyeliği için ad bildiren partiler altıdan fazla olduğu takdirde, bildirilen kimseler arasında ad çekilir. Ad çekmedeki sıraya göre ilk çıkan dört kişi kurulun asıl üyesi, diğer partilerin bildirdikleri kimseler de ad çekme sırasına göre yedek üyesi olurlar.

c) Beş parti bulunduğu veya ad bildiren siyasi parti beş olduğu takdirde (b) fıkrasındaki usule ve ad çekmedeki sıraya göre ilk çıkan dört kişi kurulun asıl üyesi, diğer partinin bildirdiği kimse de yedek üyesi olur.

Ad çekmedeki sıralar tutanağa geçirilerek, siyasi partilere bildirilir. Yedek üyelerin göreve çağrılmalarında bu sıralara uyulur.

d) Siyasi parti dört ve daha az olduğu veyahut dört ve daha az parti ad bildirdiği takdirde, bu partilerin adlarını bildirdikleri kimseler doğrudan doğruya kurulun üyesidirler.

e) İlçe seçim kurulu başkanı, kurulun eksik kalan asıl üyeliğini o çevrede bulunan ve kurulda görev verilmesinde sakınca olmıyan kimselerden doldurur ve aynı suretle iki de yedek üye seçer. Görev verilmesinde sakınca olmadığı takdirde emekliler tercih edilir.

(c) fıkrasındaki eksik yedek üye de bu fıkraya göre belli edilir.

Yedek üyeliklerde eksilme olursa kurul başkanı aynı suretle tamamlar.

2. Diğer iki üyelik için, ilçe seçim kurulu başkanının çağırması üzerine, ilçe merkezinde bulunan okulların (İlk, orta, lise ve dengi) bütün öğretmenleri toplanarak kendi aralarında, gizli oyla, dört kişi seçerler. Bunlardan, aldıkları oy sırası ile ilk ikisi ilçe seçim kurulu asıl üyesi, diğer ikisi de yedek üyesidir.

Bu toplantı yeter sayı aranmaksızın ilçe seçim kurulu başkanı tarafından idare edilir. Bu üyelikler için ilçe merkezindeki öğretmen sayısı yetmediği takdirde, noksanlar, o ilçeye bağlı köy öğretmenleri arasından seçilerek doldurulur.

Siyasi partiler arasında yapılacak ad çekme ile, öğretmenlerin yapacağı toplantının gün, saat ve yeri gazetelerle, gazete olmıyan yerlerde alışılmış araçlarla duyurulur.

Madde 21 – (26/4/1961 tarih ve 298 sayılı Kanunun hükmüdür.)

Sandık kurulu bir başkan ve dört üyeden kurulur.

Madde 22 – (26/4/1961 tarih ve 298 sayılı Kanunun hükmüdür.)

İlçe seçim kurulu toplanarak, sandığın konacağı seçim bölgesi içindeki veya dışındaki seçmenler arasından iyi ün sahibi olmakla tanınmış, okuryazar kimselerden, kurula bağlı seçim bölgelerindeki sandıklardan her biri için ikişer kişi olmak üzere bir liste düzenler.

Kurul, bunlardan birini açık ad çekme ile sandık kurulu başkanlığına seçer.

Sandık kurulu başkanının görevi başına gelmemesi halinde, yerine kurul üyelerinden en yaşlısı başkanlık eder.

Madde 23 – (26/4/1961 tarih ve 298 sayılı Kanunun hükmüdür.)

Sandık kurulu üyeleri aşağıdaki şekilde belli olur:

(13/2/1965 tarih ve 533 sayılı Kanunun hükmüdür.) İlçe seçim kurulu başkanı; tüzüklerine göre, ilk genel kongrelerini yapmış olup, en az on beş seçim çevresinde en az altı ay evvel il ve ilçe teşkilatını kurmuş bulunan veya ilk genel kongrelerini yapmış olmak kaydıyla Türkiye Büyük Millet Meclisi Birleşik Toplantısında grubu olan ve o ilde seçime katılan siyasi partilere, her sandık içinbire kişinin adını bildirmelerini tebliğ eder.

Siyasi partiler bu isimleri, beş gün içinde bildirmek zorundadırlar.

İlçe seçim kurulu önünde yapılacak ad çekme sonunda sıraya göre bunlardan ilk üçü sandık kurulu asıl üyesi, diğerleri sırasıyla yedek üyesidirler.

Bundan başka, sandığın bulunduğu köy ve mahalle ihtiyar heyeti ve ihtiyar meclisi asıl ve yedek üyelerinden keza ad çekme ile iki kişi seçilir. Bu adçekme sırasına göre ilki asıl, diğeri yedek üyedir.

Ad çekmenin yapılacağı gün, saat ve yer gazetelerle ve gazete olmıyan yerlerde alışılmış araçlarla duyurulur. Bildirilen saatte ad çekme açık olarak, başkan tarafından yapılır.

Ad çekme gününün ilan edildiği ve ad çekmenin açık olarak yapıldığı bir tutanakla tesbit olunur.

Üyeliklerin bu şekilde doldurulması mümkün olmazsa, eksikler 19 uncu maddeye göre tamamlanır.

Madde 24 – (26/4/1961 tarih ve 298 sayılı Kanunun hükmüdür.)

Sandık kurulları asıl ve yedek üyeleri oy verme gününden 48 saat önce göreve başlarlar ve oy verme günü, seçim işleri bitinceye kadar çalışmaya aralıksız devam ederler.

Madde 26 – (26/4/1961 tarih ve 298 sayılı Kanunun hükmüdür.)

İdare amirleri, zabıta amir ve memurları, Askeri Ceza Kanununun 3 üncü maddesinde yazılı askeri şahıslar, milletvekilleri ve adaylar, bu kanunda gösterilen kurullara seçilemezler.

Madde 28 – (24/3/1973 tarih ve 1700 sayılı Kanunun hükmüdür.)

Seçmen olan vatandaşların eksiksiz olarak yer aldıkları daimi seçmen kütüklerini ve bu kütüklere dayanılarak sandık seçmen listelerini hazırlamak, seçmen kartlarını düzenleyip, dağıtmak ve kanunla verilen sair görevleri yapmak üzere;her ilçede, daimi seçmen kütükleri bürosu kurulmuştur.

Seçmen kütükleri büroları; seçimlerin başlangıç tarihinden, seçim işlemlerinin bitmesine kadar bağlı buldukları seçim kurullarının, bunun dışında kalan süre içerisinde de, seçim kurulu başkanlarının yönetiminde ve her halde, üst seçim kurullarının denetiminde görev yaparlar.

Madde 29 – (24/3/1973 tarih ve 1700 sayılı Kanunun hükmüdür.)

Her daimi seçmen kütüğü bürosunda bir büro şefi ve yeteri kadar memur ile bir yardımcı hizmetler personeli bulunur. Nüfusu 100 bini aşan yerlerde her yüzbin nüfus ve küsuru için ayrıca bir memur kadrosu ilave edilebilir.

Şef ve memurların nitelikleri, göreve alınmaları, yükseltilmeleri ve nakilleri ile haklarında disiplin kovuşturması yapılması ve sair özlük işlemleri hakkında 657 sayılı Devlet memurları Kanununun ilgili hükümleri, ilçelerin bağlı buldukları adalet komisyonları tarafından, bu komisyonlarca atanmakta olan adalet personelinin tabi oldukları hükümler dairesinde uygulanır. Ancak, şef ve memurların sicil amirleri bağlı buldukları ilçe seçim kurulu başkanıdır. İlçe seçim kurulu başkanı, şef ve memurlar hakkında disiplin cezalarından, uyarma ve kınama cezalarını doğrudan doğruya uygulamaya yetkilidirler.

İlçe seçim kurulu başkanı iş durumuna göre memurların bürolara dağıtımını ve gerektiğinde geçici olarak bir bürodan diğer bir büroya nakil suretiyle görevlendirilmelerini yapar.

İlçe seçim kurulu başkanı, işlerin müsaadesi nispetinde daimi seçmen kütükleri bürosu memurlarının adalet hizmetlerinde geçici olarak çalıştırılmalarına müsaade edebilir.

Daimi seçmen kütükleri bürolarında görevlendirilecek şef, memur ve yardımcı hizmetler personeli kadroları, Adalet Bakanlığı kadrolarına eklenir.

Daimi seçmen kütükleri bürolarının araç, gereç ve sair masrafları seçim ödeneğinden karşılanır.

Madde 30 – (26/4/1961 tarih ve 298 sayılı Kanunun hükmüdür.)

Seçmenlik sıfatının tayininde esas, seçmen kütükleridir.

Her seçmenin, kütüğünde yazılı bulunduğu seçim bölgesinde ve oturduğu yere en yakın sandığa ait seçmen listesine yazılması ve sandıkta oy vermesi esastır.

Bir seçmen, birden çok seçmen kütüğüne ve sandık seçmen listesine yazılamaz ve birden fazla oy kullanamaz.

Madde 31 – (26/4/1961 tarih ve 298 sayılı Kanunun hükmüdür.)

Şehir ve kasabalarda, ilçe seçim kurulu başkanının deneti altında, belediyeler, her seçim bölgesi için, seçim kütüğüne esas olmak üzere, basit bir kroki düzenlemek zorundadırlar.

A) Krokide:

1. Seçim bölgesinin sınırları ile, bu sınırlar içindeki sokakların adları ve her sokağın baş ve sonundaki binaların numaraları,

2. Seçim bölgesi, sokaklara ayrılmamış dağınık yapılarda ibaret ise, bu dağınık yapılar numaraları ile birlikte, okunaklı şekilde gösterilir.

B) Köylerde ve kroki yapılmasına teknik imkan bulunmayan şehir ve kasabalarda kroki yerini tutmak üzere, her seçim bölgesi için (Binalar cetveli) düzenlenir.

(Binalar cetveli) ilçe seçim kurulu başkanının deneti altında, şehir ve kasabalarda belediyelerce, köylerde muhtarlıklarca yapılır.

C) Seçim bölgesinde, numarası olmayan ve içinde insan oturan yerler bulunduğu takdirde, bu yerler numaralanır.

Yukarıda (B) bendinde yazılı (Binalar cetveli), (C) bendinde numarasız yerlerin numaralanması işleri, İstatistik Genel Müdürlüğünün (Numaralama Yönetmeliği) esaslarına göre yapılır.

Madde 32 – (24/3/1973 tarih ve 1700 sayılı Kanunun hükmüdür.)

Yukarıki madde gereğince, her seçim bölgesi için düzenlenen kroki ve binalar cetvelinin onaylı birer örneği, ilçe seçim kurulu başkanı tarafından siyasi partilerin ilçe başkanlıklarına kütüklerin yazılma ve denetim işlemine başlamadan en az iki gün önce, alındı belgesi karşılığında verilir.

Madde 33 – (24/3/1973 tarih ve 1700 sayılı Kanunun hükmüdür.)

Her seçim bölgesi için, bir daimi seçmen kütüğü düzenlenir. Daimi seçmen kütüklerinin ilk düzenlenmesinde, daimi seçmen kütüklerinin yıllık denetimlerinde, sandık seçmen listelerinin hazırlanmasında ve seçmen kartlarının düzenlenip, dağıtılmasında; ilçe seçim kurulu başkanları; mahalle ve köy muhtar ve ihtiyar heyetlerini görevlendirebileceği gibi, Devlet, katma bütçeli idare, özel idare, belediye, iktisadi devlet teşekkülleri ve kamu tüzel kişiliklerindeki (hakimler, vali ve kaymakamlar, nahiy müdürleri, askeri şahıslar, zabıta amir ve memurları hariç) bütün memurları görevlendirebilir; dışardan da gerekli gördüğü kimseleri çalıştırabilir.

Vali ve kaymakamlar, ilçe seçim kurulu ve il seçim kurulu başkanları tarafından, bu konuda istenen her türlü yardımcı yapmak zorundadırlar.

Madde 34 – (24/3/1973 tarih ve 1700 sayılı Kanunun hükmüdür.)

Daimi seçmen kütükleri aşağıdaki şekilde düzenlenir:

A) 1973 yılı Mayıs ayının ikinci Pazar günü, bütün yurttan, daimi seçmen kütüklerinin ilk düzenlenmesi için seçmen vatandaşların sayım ve yazım işlemi aynı zamanda yapılır.

Belli edilen günde, saat 0,5 ten itibaren; sayım ve yazım işlemlerinin bittiği, alışılmış araçlarla ilan edilinceye kadar, görevlilerden başka kimselerin buldukları yerden ayrılmaları yasaktır. Ancak, sayım ve yazım işlemlerinin, her halde aynı gün saat 17.00 ye kadar bitirilmiş olması gerekir.

B) Sayım ve yazım işlemlerinde seçim kurulu başkanlarınca görevlendirilenler; krokiye göre, muhtarlığın bir sınırından başlayarak, sokak sokak ve bir sokağın önce tek numaralı, sonra çift numaralı binaları ve bina içinde varsa muhtelif daireleri muhtarlık belgesi içinde sayım ve yazımı yapılmamış hiçbir seçmen kalmamak üzere, birer birer, sıra ile yazarak tespit ederler. Krokisi yapılmamış bulunan seçim bölgelerinde bu iş, binalar cetveline göre yapılır. Geniş olan muhtarlık bölgelerinde, sayım ve yazım işlemlerinin yukardaki hüküm gereğince, yapılması, görevliler arasında önceden düzenlenecek bir plana göre yürütülür.

C) Sayım ve yazım işlemleri, seçme vatandaşın beyanına göre yapılır. Sayım ve yazım günü her seçmen; nüfus cüzdanı, hüviyet kartı, evlenme cüzdanı, askerlik belgesi, nüfus idarelerinden herhangi bir iş için evvelden alınmış onaylı künyeyi kapsayan kayıt örneği, onaylanmış okul belgesi veya tasdikname gibi kimliğini tereddütsüz ortaya koyan bir belgeyi hazır bulundurmak ve sayım ve yazım görevlilerince istendiği zaman, ibraz etmekle yükümlüdürler.

Kimlik tespiti, hiçbir belgenin mevcut olmaması halinde, o seçmen vatandaşı tanıyan diğer iki seçmen vatandaşın beyanına göre de yapılabilir. Bu gibi adların hisasına beyanı yapanların adı okunaklı surette yazıldıktan sonra, kimliği tespit edilen ve beyanı yapanlara ayrı ayrı imzalatılır. (İmza edemiyenlere parmak bastırılır.)

Seçme yeterliği ve ikamet durumunun tespitinde resmi belgeler esas tutulur. Gerektiğinde muhtar ve ihtiyar heyetlerinin kayıt ve özel bilgilerine de başvurulur.

D) Her evde, seçme yeterliğini ve o bölgede veya diğer bölgelerde oy kullanmak hakkını haiz olan kimseler, o ev halkından bir veya bir kaçının önünde, seçmen kütüğüne yazılır. Ve her seçmene, adının hizasındaki imza yeri imzalatılır. Ev halkından seçme yeterliğini ve o seçim bölgesinde oy kullanma hakkını haiz olup da, o esnada yabancı ülkelerde bulunanlar da, ev halkının beyanına göre yazılır. Bu gibi adların hizasına da beyanı yapanların adı okunaklı suret-te yazıldıktan sonra, beyanı yapana imzalatılır. (İmza edemiyenlere parmak bastırılır.)

E) Sayım ve yazım işlemleri iki şekilde yapılır:

1 –O seçim bölgesinde ikamet eden seçmenler, buldukları ve ikamet ettikleri yerin cadde veya sokak adı, bina veya varsa daire kapı numarası, seçmenin adı, soyadı, baba adı, doğum yeri ve tarihi ile ikamet ettikleri ilçe ve muhtarlık bölgesi itibariyle tespit ve kayıt edilir.

2 – Sayım ve yazım günü, o bölgede bulunmasına rağmen, başka bir seçim bölgesinde ikamet eden seçmenlerin, ayrı bir cetvele adı ve soyadı, baba adı, doğumyer ve tarihi, hangi seçim bölgesinde ikamet ediyorsa, ikametgahının bulunduğu ilçenin mahalle veya köyü, cadde, sokak adı, bina veya daire kapı numarası ile açık bir şekilde yazılarak tespit edilir.

F) Sayım ve yazım işlemleri bitince, yukarıki fıkranın 1 ve 2 numaralı bentlerine göre ayrı ayrı düzenlenen cetveller, ilk tasnif kademesinde toplanarak ilçe daimi seçmen kütükleri bürosuna tutanakla teslim olunur.

G) Daimi seçmen kütükleri bürosunda toplanan cetveller, ilk olarak ikamet edilen seçim bölgesi başka bir ilçede bulunanlar bakımından ayırıma tabi tutularak, hemen o ilçe daimi seçmen kütüğü bürosuna, iadeli taahhütlü olarak gönderilir.

H) İlçe daimi seçmen kütükleri bürosuna teslim edilen ve o ilçede ikamet eden seçmenlere ait cetvellere ve o ilçede ikamet etmeyip de sayım ve yazım esnasında başka bir ilçede bulunmaları sebebiyle, sayım ve yazımın yapıldığı ilçeden gönderilmiş bulunan cetveller; seçim (muhtarlık) bölgeleri itibariyle ikinci bir ayırıma, tasnif ve birleştirmeğe tabi tutularak, her seçim bölgesi için ayrı bir daimi seçmen kütüğü düzenlenir.

Daimi seçmen kütükleri, o muhtarlık bölgesindeki mahalle, sokak, ev kapı numarası, varsa daire numarasına göre kroki ve binalar cetveli esas alınarak sıraya konur ve her seçmene (1) den başlanarak bir sıra numarası verilir.

Seçmen kütüğü; her seçmen için, seçim bölgesi, mahalle, cadde veya sokak adı, bina, kapı numarası, apartman, daire numarası, seçmen sıra numarası, seçmenin adı ve soyadı, babasının adı, doğum yeri ve tarihi ve imzası yazılabilecek şekilde hazırlanmış cetvellerin doldurulması suretiyle düzenlenir.

İ) Daimi seçmen kütüklerinin ilk düzenlenmesinde, seçim kurullarınca işlemlere ne zaman başlanacağı, her ilçe için (merkez ilçe dahil) kroki ve binalar cetvelinin düzenlenme zamanı ve süresi Yüksek Seçim Kurulunca belli edilir.

Madde 35 – (24/3/1973 tarih ve 1700 sayılı Kanunun hükmüdür.)

A) Daimi seçmen kütükleri büroları, daimi seçmen kütüklerini, her yıl Mart ve Nisan ayları içinde denetlerler. Denetimlerde, seçim kurulu başkanlarınca gerektiği takdirde 33 üncü maddede belli edilen kimseler görevlendirilebilir.

Denetimlerde, daimi seçmen kütüğünün düzenlenmesinden sonra, o seçim veyabaşka seçim bölgesine ikametgahını nakletmiş yeniden seçmen sıfat ve yeterliğini kazanmış yahut kaybetmiş veya vefat etmiş bulunan seçmenlerin, mevcut seçmenlerle birlikte tespit, yeniden yazım ve denetleme işlemleri, 34 üncü maddenin (B) ve (C) fıkrası hükümleri dairesinde yapılır.

B) Muhtarlar, bölgelerinde vefat eden seçmenleri derhal buldukları daimi seçmen kütükleri bürosuna bildirirler. Daimi seçmen kütükleri büroları, kendi bölgelerinde kayıtlı olup da vefat ettiği muhtarlıklarca bildirilen veya denetimlerde anlaşılan seçmenlerle ilgili kayıtları, ait olduğu nüfus idaresinden tahkik ve tespit ederler.

C) Denetim sonucu, daimi seçmen kütükleri bürosu, kütüklerden silinecek veya kütüklere ilave edilecek seçmenlerin ayrı ayrı listelerini hazırlar. Bu listeler, daimi seçmen kütükleri ile birlikte, Yüksek Seçim Kurulu tarafından bütün yurt için belli edilecek zaman ve sürelerde, ilçe seçim kurullarınca incelenir. İlçe seçim kurullarının kararları ile, kütüklerde gerekli ilave ve çıkarmalar yapılır.

D) Siyasi partiler ve seçmenler, ilgili oldukları daimi seçmen kütüklerini inceleyebilirler.

Daimi seçmen kütüklerine kaydolmaları gerektiği halde, kaydolmamış seçmenler, açık kimliklerini ve ikametgahlarını gösterir onanlı belgelerle bizzat; yabancı memleketlerde bulunan seçmenler de, Türkiye'de ikamet ettikleri yeri bildirerek ve açık kimliklerini gösterir onanlı belgeleri ekleyerek ikametgahlarının bulunduğu yer daimi seçmen kütükleri bürosuna dilekçe ile başvurdukları takdirde, ikametgahlarının bulunduğu seçim bölgesi daimi seçmen kütüğüne kaydedilmek üzere, yeni kaydedilecekler için düzenlenen cetvele dahil edilirler.

İkametgahlarını başka bir seçim bölgesine nakleden seçmenler, o bölgenin bağlı bulunduğu daimi seçmen kütükleri bürosuna açık kimliklerini ve ikametgahlarını gösterir onanlı belge ile bizzat başvurabilirler. Bunların evvelki ikametgahları, aynı ilçenin başka bir seçim bölgesi bulunduğu takdirde, o bölgenin daimi seçmen kütüğünden çıkarılacak, yeni ikamet ettiği bölgenin daimi seçmen kütüğüne ilave edilecekler için düzenlenen cetvellere ayrı ayrı dahil edilirler. Eğer, evvelce ikamet edilen yer, başka bir ilçe ise, keyfiyet derhal o ilçenin daimi seçmen kütükleri bürosuna bildirilir ve seçmenin kayıtlı olduğuseçmen kütüğünden çıkarılması için düzenlenen cetvele dahil edilmesi istenir, alınacak cevaba göre de, seçmen, yeni ikamet ettiği bölgenin kütüğüne ilave edilecekler için düzenlenen cetvele dahil edilir.

Bu gibi seçmenleri; daimi seçmen kütüklerinden çıkarılma veya kütüklere ilavesi ile yeniden kayıtlarına ilişkin bundan sonraki işlemler, (C) fıkrası hükümleri gereğince yürütülür.

Cumhuriyet Senatosu ve Millet Meclisi üyeleri ve adayları seçmen kartını göstermek sureti ile kendi seçim çevrelerinde oy verebilirler.

Madde 36 – (24/3/1973 tarih ve 1700 sayılı Kanunun hükmüdür.)

Seçmenlerin sayım ve yazımında, kütüklerin denetlenmesinde ve evvelce kütüklere yazılmamış bulunan seçmenlerin yeniden yazım işlemlerinin yapılmasında siyasi partiler, her seçim bölgesi için, sayım ve yazma ve denetleme işiyle görevli kimselerin yanında birer müşahit bulundurabilirler.

Bu amaçla, ilçe seçim kurulu başkanı, siyasi partilerin ilçe başkanlıklarına, işlemlerin başlamasından önce, yazı ile bilgi verir. Bu yazıda, her seçim bölgesinin kütük sayım ve yazım veya denetimine memur edilenlerin ad ve soyadları ile adresleri ve işe başlayacakları yer, gün ve saat bildirilir.

Siyasi partiler atadıkları temsilcilerini ve bölgelerini ilçe seçim kurulu başkanlıklarına liste halinde bildirirler.

Siyasi partilerce atanan temsilciler, parti il veya ilçe başkanlarından aldıkları belge ile müşahitlik görevini yaparlar.

Kütüklerin ilk sayım ve yazımı ile görevlendirilenler ve siyasi parti müşahitleri görev yaptıkları bölgede sayılıp yazılabilirler. Ancak, bu hüküm kendilerinin daha önce yazılmamış bulunmaları halinde uygulanır ve cetvelin en sonuna yazılarak sayım ve yazımı yapan görevli ve partili müşahitler tarafından imzalanır.

Daimi seçmen kütükleri bürosu, bu şekilde ve görevleri sebebiyle başka bölgede yazılmış olanları, ikametgahlarının bulunduğu kendi bölgelerine kayıt işlemlerini kendiliklerinden yaparlar.

Madde 37 – (24/3/1973 tarih ve 1700 sayılı Kanunun hükmüdür.)

Kütüklerin denetlenmesine, sandık seçmen listelerinin yazım ve düzenlenmesine memur edilen kimseler, her günlük çalışmalarının sonucunu bir tutanakla tespit ederler. Denetleme ve yazım işlerine, siyasi parti müşahitleri de katılmış ise, tutanak bu müşahitlere de imzalatılır.

Madde 38 – (24/3/1973 tarih ve 1700 sayılı Kanunun hükmüdür.)

Daimi seçmen kütükleri bürolarınca teslim alınan cetvellere göre, derlenip düzenlenen kütüklerin, usulüne uygun ve eksiksiz hazırlanıp hazırlanmadığı, kroki ve binalar cetveli ve başka araçlardan faydalanılarak, ilçe seçim kurulu başkanları tarafından denetlenir veya bu denetlemeyi, ilçe seçim kurulu başkanları kendi sorumlulukları altında yaptırırlar.

İlçe seçim kurulu başkanları, kontrol işlemleri bitirilip eksikleri tamamlandıktan sonra, daimi seçmen kütüklerini daktilo ile yeteri kadar nüsha yazdırır ve her sayfasını ayrı ayrı mühürleyip paraf veya imzaladıktan sonra, kütüğün kapsadığı sayfa ve seçmen sayısını, kütüklerin asıl ve nüshaları sonuna yazıp onaylar.

Kütük nüshalarının çoğaltılmasında çalışan görevliler, günlük çalışmalarının sonucunu bir tutanakla tespit ve o gün yazılan kütük nüshalarının altını imza ederler. İlçe seçim kurulu başkanı, kütüklerin aslı ile bir nüshasını daimi seçmen kütükleri bürosunda saklatır, bir nüshasını ilçe seçim kuruluna verir, diğer nüshalarını da, ilçe seçim kuruluna katılma hakkını kazanmış siyasi partilere, alındı belgesi karşılığında verir.

İlçe seçim kurulu başkanları, 35 inci madde gereğince yapılan düzeltme ve ilave işlemlerinden sonra da, bu maddede öngörülen işlemleri, yapar ve yaptırır. Siyasi partilere verilmiş kütük nüshaları da, istekleri üzerine son şekline göre düzeltilir.

Madde 39 – (24/3/1973 tarih ve 1700 sayılı Kanunun hükmüdür.)

İlçe seçim kurulu, yukarıki madde gereğince kendisine verilen kütük nüshası üzerinden, 5 ve 30 uncu maddelerdeki esasları gözönünde tutarak, o ilçede yapılacak seçimler için, oy verme gününden önce, Yüksek Seçim Kurulunca belli edilecek süre ve zaman içerisinde, sandık bölgelerini tespit eder ve seçmenleri, kütükteki teselsüle ve seçmen sıra numarasına göre sandık seçmen listelerine ayırır. Bu listeler de her seçmen için, cadde veya sokağın adı, bina, kapı numarası apartman daire numarası, seçmen sıra numarası, seçmenin adı ve soyadı, babasının adı, doğum yeri, doğum tarihi ve imzası yazılabilecek şekilde düzenlenir. Yaylaların sandık bölgesi olarak kabulü gerekip gerekmeyeceği, 5 inci madde hükmü gözönünde tutularak karara bağlanır. İlçe seçim kurulu başkanı, bu suretle yeter sayıda hazırlanan sandık seçmen listesinin her sayfasını ayrı ayrı mühürleyip, paraf veya imzaladıktan sonra, listenin kapsadığı sayfa ve seçmen sayısını sonuna yazarak onaylar.

Madde 40 – (26/4/1961 tarih ve 298 sayılı Kanunun hükmüdür.)

İlçe seçim kurulu başkanı, sandık seçmen listelerinin hazırlanmasından sonraher seçim bölgesinin kaç sandığa ayrıldığını, bu sandıkların numaralarını, her sandığın hangi sokakları veya mahalle ve sokakların hangi kısmını içine aldığını, o sandıklardan her birine, kütüğün hangi numarasından hangi numarasına kadar olan seçmenlerin oy atacağını gösteren, sandık sayısını birer cetvel yaparak bunları aşağıdaki madde gereğince, asılacak sandık seçmen listelerinin yanına astırır.

Sandık seçmen listelerinin onaylı birer nüshası, en geç, asılacağı güne kadar, teşkilatı bulunan yerlerde, siyasi partilerin, ilçelerde ilçe, illerde il başkanlıklarına alındı belgesi karşılığında verilir.

Madde 41 – (24/3/1973 tarih ve 1700 sayılı Kanunun hükmüdür.)

Sandık seçmen listeleri, Yasama Meclisleri ve mahalli idareler için yapılacak her seçimde, oy verme gününden önce en geç 35 inci gün aid oldukları mahalleveya köylerde, halkın kolaylıkla görüp okuyabileceği yerlere asılır. Bunların asıldıkları tarih ve yerler, seçim bölgelerinin ayrıldığı sandık bölgelerini gösteren cetvel ile birlikte, mahalli gazetelerle ve ayrıca alışılmış araç ve usullerle ilan edilir.

Listelerin hangi tarihlerde ve nerelerde asıldığı, ilanın ne suretle yapıldığı, ilçe seçim kurulu başkanı tarafından görevlendirilen kimselerce bir tutanakla tespit olunur. Listelerin askıdan indiriliş tarihi de ayrı bir tutanakla tespit edilir. Bu tutanaklar ilçe seçim kurulu başkanı tarafından ayrı bir dosyada saklanır.

Madde 42 – (26/4/1961 tarih ve 298 sayılı Kanunun hükmüdür.)

İlçe seçim kurulu başkanı, sandık seçmen listelerinin asıldıkları tarih ve yerleri bir yazı ile mahallin mülkiye amirine derhal bildirir. Asılı kaldıkları sürece, sandık seçmen listelerinin korunmasından, idare amirleriyle zabıta amir ve memurları sorumludur.

Madde 43 – (26/4/1961 tarih ve 298 sayılı Kanunun hükmüdür.)

İlçe seçim kurulu başkanı, askı devam ettiği sürece incelemeleri kolaylaştırmak ve itirazları kaydetmek üzere, muhtar veya ihtiyar heyeti üyelerinden veya bu iş için görevlendirilmiş kimselerden birinin, müracaatlar için uygun düşen belli saatlerde askı yerinde devamlı olarak hazır bulunmasını sağlar vedurumu askı yerinde ilan eder.

Madde 44 – (26/4/1961 tarih ve 298 sayılı Kanunun hükmüdür.)

İlçe seçim kurulu başkanı nezdindeki seçmen kütüğünün aslı ile, daktilo edilmiş nüshasını ve sandık seçmen listelerini siyasi partiler, her zaman inceleyebilirler.

Madde 45 – (26/4/1961 tarih ve 298 sayılı Kanunun hükmüdür.)

Her seçim bölgesinde, sandık seçmen listeleri yedi gün süre ile asılı kalır.

Madde 46 – (24/3/1973 tarih ve 1700 sayılı Kanunun hükmüdür.)

Askı süresi sona erdikten veya itirazlar üzerine verilen kararlar ve bu kararlara göre yapılan işlemler tamamlandıktan ve gerekli düzeltmeler kütüklerde ve bunlara uygun olarak sandık seçmen listelerinde yapıldıktan sonra, sandık seçmen listeleri kesinleşir.

Sandık seçmen listeleri kesinleştiği tarihten itibaren 6 ay içinde yapılacak diğer bir seçim için yeniden sandık seçmen listesi düzenlenmez.

Düzeltilme işlemleri 39 uncu maddede olduğu gibi ilçe seçim kurulu başkanı tarafından onaylanır. Düzeltilme olmamış ise bu husus sandık seçmen listelerinin sonuna kaydolunur.

Siyasi partilere verilmiş olan sandık seçmen listeleri de, son şekline göre düzeltilir.

Sandık seçmen listelerinin,kesinleşmeye ilişkin süreler saklı kalmak üzere,en geç oy verme gününden önceki 20 nci gün akşamına kadar tamamlanmış ve kesinleşmiş olması şarttır.

Kesinleşen sandık seçmen listeleri üzerinde, yapılacak hangi seçim için askıya çıkarılmışsa, o seçime ait işlemlerin bitmesine kadar hiçbir değişiklik yapılamaz.

Ancak, sandık seçmen listelerinin, taallük ettiği seçim için kesinleşmesinden sonra ve oy verme gününden önceki 10 uncu gün saat 17.00 ye kadar, resmi görev yerinin değiştirilmesi sebebiyle ikametgahını başka bir ilçeye nakil etmiş bulunan ve evvelce kayıtlı bulunduğu yerde oy veremeyecek olan seçmenlerin buldukları mahal, ilçe seçim kurulu başkanlığına kimlik görev belgeleri ile başvurmaları halinde; ilçe seçim kurulu başkanı yapılan müracaatı derhal vetelle seçmenin evvelce kütüğüne kayıtlı olduğu yer ilçe seçim kurulu başkanına bildirir ve orada oy kullanmayacak olan seçmenin kayıtlı bulunduğu kütük ve sandık seçmen listesinde kaydının silinmesini ve bu cihetin bildirilmesini ister, telle gelecek cevap üzerine de, ittihaz edeceği kesin kararlar, seçmeni oyer daimi seçmen kütüğüne ve sandık seçmen listesine ilave eder.

Bu şekilde daimi seçmen kütüğüne ve sandık seçmen listesine ilave edilen seçmene, evvelce seçmen kartı verilmişse, bu kart iptal edilerek yeni seçmen kartı verilir ve seçmen, listesine dahil edildiği sandıkta oyunu kullanabilir.

Yukarda belirtilen tarzda, daimi seçmen kütüklerine ve sandık seçmen listelerine yapılan ilave kayıt işlemlerinden sonra ilçe seçim kurulu başkanı, daimi seçmen kütüğüne ve sandık seçmen listesine gerekli meşruhatı verir 39 uncu maddede olduğu gibi, mühürleme, imzalama ve onaylama işlemlerini yapar. Ayrıca siyasi partilere verilmiş olan sandık seçmen listelerini de son şekline göre düzeltir.

Madde 47 – (26/4/1961 tarih ve 298 sayılı Kanunun hükmüdür.)

Seçmen kütüğünde kayıtlı her seçmene bir seçmen kartı verilir.

Seçmen kartı, seçmenin kimliğini ispata yarar.

Seçmen kartında seçmenin hangi seçim bölgesinde, hangi sandıkta oy vereceği ve listedeki seçmen sıra numarası gösterilir.

Bundan başka, seçmen kartında seçmenin adı, soyadı ve oturduğu yer yazılır.

Madde 48 – (24/3/1973 tarih ve 1700 sayılı Kanunun hükmüdür.)

Seçmen kartları, sandık seçmen listelerinin kesinleşmesinden itibaren, ilçe seçim kurulu başkanları tarafından hazırlattırılır ve belediye hudutları içinde ikamet eden seçmenlerin adreslerine posta ile ve taahhütlü olarak gönderilir, belediye hudutları dışında ikamet eden seçmenlere ait kartlar da,bunları dağıtmakla görevlendirilecek olanlara alındı belgesi karşılığında verilir.

Alındı belgeleri ve posta ilmühaberleri, ilçe seçim kurulu başkanlarınca sıra numarasına göre bir dosyada saklanır.

İlçe seçim kurulu başkanları, seçmen kartlarını ev ev dolaşarak dağıtılmasını sağlamak zorundadırlar. Seçmen kartlarının hazırlanmasında ve dağıtılmasında, ilçe seçim kurulu başkanları 33 üncü maddede yazılı yetkiyi kullanabilirler.

Sahipleri bulunmadığı için dağıtılmayan kartları ilgililer bizzat müracaat ederek alabilirler.

Oy verme gününden üç gün öncesine kadar, dağıtılmayan veya alınmayan kartlar, ilçe seçim kurulu başkanına listesi ile birlikte geri verilir. Bu listeler sandık kurulu başkanına verilmeye kadar, ilçe seçim kurulunda uygun bir yere asılır. Bu kartlar oy verme gününde sahipleri tarafından istendiği takdirde verilmek üzere, listesi ile birlikte sandık kurulu başkanlarına teslim olunur.

Madde 52 – (26/6/1973 tarih ve 1783 sayılı Kanunun hükmüdür.)

Özel kanunlarındaki hükümler saklı kalmak üzere, seçimlere katılan siyasipartiler, oy verme gününden önceki 12 nci gündən itibaren oy verme gününden önceki gün saat 18.00 e kadar radyolarla propaganda yapabilirler.

Bu konuşmalardan ilki 20 dakikayı ve bundan sonrakileri günde 10 dakikayı aşamaz.

Siyasi partiler radyolarda ilk konuşmalarında seçim beyannamelerini izah ederler.

Radyo konuşmaları Türkiye'deki bütün radyo postalarıyla aynı zamanda yayımlanır.

Radyolarda, yayımlanacak propaganda konuşmalarının hergün hangi saatte, hangi parti adına yapılacağı, Türkiye Radyo ve Televizyonları tarafından haber yayımları sırasında, önceden duyurulur.

Radyolarda yapılacak propaganda yayımlarının, Anayasa ilkelerine uygun, tambir tarafsızlık ve eşitlik içinde yapılması, Yüksek Seçim Kurulu ile Türkiye Radyo ve Televizyon Kurumu tarafından sağlanır.

Bu kanunun 183 üncü maddesi uyarınca mutemetlere verilen avans miktarı, gerekli ve gecikmesinde sakınca olan hallerde, il veya ilçe seçim kurulu başkanının tasvibi ile onbeşbin liraya kadar çıkarılabilir.

Madde 53 – (26/4/1961 tarih ve 298 sayılı Kanunun hükmüdür.)

Seçimlere katılan siyasi partilerin genel merkezleri radyolarda propaganda yapmak istediklerini oy verme gününden önceki yirmi birinci gün akşamına kadar Yüksek Seçim Kuruluna yazılı olarak bildirirler.

Madde 54 – (26/6/1973 tarih ve 1783 sayılı Kanunun hükmüdür.)

Yüksek Seçim Kurulu, Radyolarda yayım için müracaat eden partiler arasında, bunların birer temsilcisi ile, Türkiye Radyo - Televizyon Kurumu temsilcilerinin önünde ad çekerek, yayım zaman ve sıralarını tayin eder. Bu ad çekme, oy verme gününden en az 20 gün önce yapılır. Radyo yayımlarının başlangıç saati, partilerin sayısı ve en uygun dinleme imkanları gözönüne alınarak Yüksek Seçim Kurulunca kararlaştırılır. Radyo yayımları en geç saat 21.30 a kadar devam eder.

Madde 55 – (26/4/1961 tarih ve 298 sayılı Kanunun hükmüdür.)

Siyasi partiler adına radyo ile yapılacak konuşmalar, Yüksek Seçim Kurulunun görevlendireceği bir kurul üyesi huzurunda, konuşma sırasında, ses alma cihazı ile tespit edilir. Konuşmanın hangi parti adına ve kimin tarafından yapıldığına dair görevli kurul üyesiyle radyo idaresinde görevli en az iki kişi tarafından tutanak düzenlenir. Konuşmaları tesbit eden band ve sair tesbit araçları Yüksek Seçim Kurulu tarafından saklanır.

Konuşmalar bir dava konusu yapıldığı ve istenildiği takdirde merciine verilir.

Suç teşkil eden konuşmaları yapanlar hakkında kanunen belli olan cezalar yarısından bir misline kadar artırılarak hükmolunur.

Madde 56 – (26/4/1961 tarih ve 298 sayılı Kanunun hükmüdür.)

Hoparlörle propaganda, halkın huzur ve rahatını bozmamak ve 50 nci maddenin son fıkrası hükümlerine uymak şartıyla serbesttir.

İlçe seçim kurulları, kendiliğinden veya siyasi partilerin istekleri üzerine mahallin özelliklerini gözönünde tutarak hoparlörle yayının yerini, zamanını, süresini ve diğer şartlarını tesbite yetkilidir.

Siyasi partiler isterlerse ilçe seçim kurulunun düzenleyeceği programa görev varsa belediye hoparlörlerinden bedeli karşılığında eşit surette faydalanabilirler.

Madde 57 – (25/8/1961 tarih ve 356 sayılı Kanunun hükmüdür.)

Seçimlere katılan siyasi partiler, bağımsız adaylar, duvar ilanı asmak, el ilanı ve her türlü matbu dağıtılmakta serbesttir. Ancak, oy verme gününden önceki günün saat 18 inden sonra ilan, beyanname, genelge, açık mektup ve her çeşit propaganda mahiyeti taşıyan matbuanın dağıtılması, yapıştırılması, asılması ve satılması yasaktır.

Oy pusulası her zaman dağıtılabılır.

Madde 58 – (26/4/1961 tarih ve 298 sayılı Kanunun hükmüdür.)

Propaganda için kullanılan duvar ilanları ile el ilanları ve diğer her türlü matbualar üzerinde, Türk Bayrağı, dini ibareler, Arap harfleri ile yazılar ve her türlü resim bulundurulması yasaktır.

Partilerin kabul etmiş oldukları parti alametleri resim sayılmaz.

Madde 59 – (26/4/1961 tarih ve 298 sayılı Kanunun hükmüdür.)

Propaganda için kullanılan duvar ilanları ile el ilanı mahiyetindeki matbualar, seçimin başlangıcından propaganda süresinin sonuna kadar, her türlü harc ve resimlerden muaftır.

Madde 60 – (26/4/1961 tarih ve 298 sayılı Kanunun hükmüdür.)

Propaganda için duvar ilanları, şehir ve kasabalarda ilçe seçim kurullarınca köylerde köy ihtiyar heyetlerince gösterilecek yerlere asılır.

Her siyasi partiye ve her bağımsız adaya aynı ölçüde saha verilir ve kendilerine verilen yerler, birbirinden kalın boyalı çizgilerle veya çitalarla ayrılır.

Şehir ve kasabalarda, ilçe seçim kurulu, köylerde muhtar ve ihtiyar heyetleri tarafından, o çevrede seçime katılan siyasi partiler ve bağımsız adaylardan müracaat edenlerin, varsa temsilcileri önünde çekilecek ad çekme ile bunların, o sahadaki ilanlarının yer sırası tesbit edilir.

Ad çekme, oy verme gününden önceki yirminci gün akşamına kadar yapılır.

Kendisine ayrılan ilan yerini boş bırakan siyasi parti veya aday, belediye veya köye, yer ayrılması için yapılmış olan masrafları ödemek zorundadır.

Madde 61 – (26/4/1961 tarih ve 298 sayılı Kanunun hükmüdür.)

Yukarıki madde gereğince gösterilen yerlerden başka herhangi bir yerde ilan asılması, yapıştırılması veya teşhiri yasaktır.

Bu suretle asılan, yapıştırılan veya teşhir edilen ilanlar, ilçe seçim kurulu kararı ile kaldırılır.

Madde 68 – (26/4/1961 tarih ve 298 sayılı Kanunun hükmüdür.)

Yüksek Seçim Kurulu Başkanlığı, il, ilçe seçim kurulları ile, sandık kurulları mühürlerini ve seçim işleri için mahallerinde sağlanamıyan gerekli her çeşit kırtasiye ve gereçleri zamanında il ve ilçe seçim kurulları başkanlıklarına gönderir.

İl seçim kurulu başkanları, oy verme gününden en az on gün önce, ilçe seçim kurulları başkanlıklarına, ilçe seçim kurulu başkanları da oy verme gününden en az kırk sekiz saat önce, aşağıda yazılı eşyanın sandık kurulları başkanlarına teslimini sağlarlar.

1. Seçim bölgesinde her sandık için ağzı mühürlü bir kese içine konulmuş numaralı bir mühür (Hangi sandığa, hangi numaralı mühürün verildiği bir tutanağa geçirilir),
2. Her seçim bölgesinde bulunacak kapalı oy verme yerleri sayısı toplamına eşit miktarda çevre adaylarının onaylı listesi ile 76 ncı maddede yazılı levha,
3. İlçe seçim kurulu mühürü ile mühürlenmiş ve oy pusulalarının konulmasına mahsus zarfları havi bir paket,
4. Oy sandıkları,
5. Sandık sayısınca ıstampa ve mürekkebi,
6. Sandık sayısınca örneğine uygun onaylı tutanak defteri,
7. Örneğine uygun basılı sayım cetvelleri,
8. Örneğine uygun basılı tutanak kağıtları,
9. Sandık sayısınca boş torba,
10. Uygun sayıda kopya kalemi,
11. Gerekli olduğu takdirde oy verme yeri inşası için malzeme,
12. O seçim çevresinde, seçimin özelliğine göre yeteri kadar beyaz boş kağıt ve gerekli başka eşya,
13. Her yaprağı ilçe seçim kurulu tarafından mühürlü ve sonu onaylı, iki nüsha sandık seçmen listesi,
14. Siyasi partiler tarafından kapalı oy verme yerlerine konulmak üzere, ilçe seçim kurulu başkanına teslim edilmiş bulunan basılı oy pusulaları,
15. Her bağımsız adayın, yalnız kendi ad ve soyadını taşıyan, ilçe seçim kurulu başkanına teslim edilmiş bulunan oy pusulaları,
16. 48 inci maddenin son fıkrasında yazılı liste ve alınmayan seçmen kartları,

Madde 75 – (26/4/1961 tarih ve 298 sayılı Kanunun hükmüdür.)

Sandık kurulları, oy serbestliğini ve gizliliğini sağlayacak şekilde, yeteri kadar kapalı oy verme yeri hazırlar.

Seçmen, oy pusulasını kapalı oy verme yerinde, kendi eliyle zarfa koyup kapatmak zorundadır.

Madde 77 – (26/4/1961 tarih ve 298 sayılı Kanunun hükmüdür.)

Sandık kurulu başkanı, oy verme işlerine başlamadan önce, sanığın boş olduğunu hazır bulunan sandık kurulu üyeleri ile müşahitler önünde tesbit ederek sandığı kapatır, mühür bozulmadan açılmıyacak şekilde sandık mührü ile mühürlür.

Sandık kurulu, and içme, sandığı yerleştirme, kapalı oy verme yerini düzenleme işlerini bitirdikten sonra, hazır bulunanlar önünde, ilçe seçim kurulubaşkanından teslim alınan ve ilçe seçim kurulu başkanlığı mührünü taşıyan özel zarfları sayar, her birinin üzerine, sandık kurulu mührünü basar, böylece üzerinde biri ilçe seçim kurulunun, diğeri sandık kurulunun mühürleri bulunan çift mühürlü özel zarfların sayısını tesbit eder.

Sandık kurulu, bu madde gereğince yaptığı işlemleri tutanak defferine geçirip imzalar.

Madde 78 – (13/2/1965 tarih ve 533 sayılı Kanunun hükmüdür.)

Sandık kurullarında, kapalı oy verme yerine konmak üzere, o seçim çevresinde bağımsız aday varsa, boş ve beyaz kağıt bulundurulur.

Bağımsız adayların seçmenlere dağıtacakları basılı oy pusulası renkli olabilir ve bunlarda kendilerince kabul edilmiş ve 2596 sayılı Kanun hükümlerine uygun özel işaretler basılı bulunabilir.

Bağımsız adayların oy pusulalarında kullanacakları renk ve özel işaretlerin, aday gösterme süresinin bitmesinden en çok üç gün içinde, Yüksek Seçim Kuruluna bildirilmesi gerekir.

Bu süre içinde bildirmiyenler renkli oy pusulası ve özel işaret kullanamazlar. Renk ve işaretler birbirine benzerse, önce bildirilen kabul ve diğeri redolunur. Red iki gün içinde bağımsız adaya bildirilir. Bunlar üç gün içinde yenisini vermezler veya verdikleri renk ve özel işaret yine kendisinden önce verilmiş diğeri renk ve işarete benzerse artık o bağımsız aday renk ve işaret kullanamaz.

Bağımsız adayların oy verme yerlerine konulmasını isteyecekleri basılı oy pusulaları, oy verme gününden bir gün önce sandık kurulları başkanlarına teslim olunur.

Bir siyasi partinin, 2596 sayılı Kanun hükümlerine uygun olarak, kendisince kabul edilmiş bulunan özel işaret ve benzerleri, diğeri siyasi partiler ve bağımsız adaylar tarafından kullanılamaz.

Siyasi partilerin özel işaretleri hakkında, bağımsız adayların kullanacakları özel işaretler hakkındaki yukarıki hükümler uygulanır.

Siyasi partilerin katıldıkları seçimlerde, partilerin oy pusulaları, aşağıdaki esaslar dahilinde hazırlanır ve kullanılır:

1) Oy pusulaları, 14 üncü maddesinin I numaralı fıkrasındaki esaslara uygun olarak, kağıdında "Türkiye Cumhuriyeti Yüksek Seçim Kurulu" filigranı bulunan, özel surette imal edilmiş kağıtlara, Yüksek Seçim Kurulu tarafından bastırılır.

2. **(14/7/1965 tarih ve 656 sayılı Kanunun hükmüdür.)** Her oy pusulasının bir yüzü, seçime katılan siyasi partilerin oy pusulalarının yanyana ve birbirinden belirli kalınlıkta birer çizgi ile ayırılmış olarak "Birleşik oy pusulası" şeklinde düzenlenir, birleşik oy pusulası üzerinde siyasi partilerin oy pusulalarının sırası Yüksek Seçim Kurulu tarafından siyasi partilerin temsilcileri önünde ad çekmek suretiyle tesbit edilir.

3) Birleşik oy pusulası, her partinin oy pusulası üzerinde, en başta ve ortada, partinin özel işareti; özel işaretin altında adının baş harfleri; baş harflerin altında, tam yazı halinde adı; belirli bir aralık veya çizgiden sonra eni boyu ikişer santimetre olan belirli bir kalınlıkta çizgilerle yapılmış bir dörtgen veya çapı iki santimetre olan bir daire; belirli bir aralık veya çizgiden sonra adaylarının adları ve soy adları; sayılan bu hususlarda, partiler arasında tam bir eşitliği sağlayacak renk, büyüklük ve puntolarla bastırılır.

4. **(14/7/1965 tarih ve 656 sayılı Kanunun hükmüdür.)** Birleşik oy pusulaları, sandık seçmen listesine dahil seçmen sayısını karşılayacak miktarda, her birinin arkası ilçe seçim kurulu başkanlığı mührü ile mühürlenmiş olarak, 68 inci madde ile tesbit edilen usule göre, sandık kurulları başkanlarına sayı ile teslim edilir.

5) Sandık kurulu başkanı, 77 nci madde gereğince, özel zarfların mühürlenmesi işlerini bitirdikten sonra, birleşik oy pusulalarının ilçe seçim kurulumührü ile mühürlenmiş olan arka taraflarını, sandık kurulu mührü ile de mühürlür.

6) Sandık kurulu önüne alınan seçmene, 91 inci madde gereğince çift mühürlü özel zarf verilirken, arkasında biri ilçe seçim kurulu başkanlığının, diğeri sandık kurulunun mührü bulunan, çift mühürlü bir aded, birleşik oy pusulası da verilir. Çift

mühürlü birleşik oy puslası, sandık kurulu başkanı tarafından seçmene verilirken, hiç bir tarafında herhangi bir işaret bulunmadığı, çift mühürlü olduğukurul üyelerine, müşahitlere ve seçmene gösterilir.

7. (14/7/1965 tarih ve 656 sayılı Kanunun hükmüdür.) Oyunu, siyasi partilerden biri lehine kullanmak isteyen seçmen kapalı oy verme yerinde, birleşikoy puslası üzerinde, dilediği siyasi partinin puslasında bulunan o partiye ait oy puslasının herhangi bir yerine Yüksek Seçim Kurulunca imal ettirilip sandık kurullarına kadar ulaştırılmış ve sandık kurulu başkanının da oy verme süresince bulundurulması mecburi olan ve birleşik oy puslası ile birlikte kendisine verilen "Evet" yazılı mühürü basar, birleşik oy puslasını zarfa koyup iyice kapatır. Oyunu kullanan seçmen "Evet" yazılı mühürü sandık kurulu başkanına hemen geri verir.

8. (14/7/1965 tarih ve 656 sayılı Kanunun hükmüdür.) Kullanılmıyan birleşik oy puslaları hakkında, her biri, karşılıklı köşeleri arasında çaprazlama iki çizgi çekilmek suretiyle birer büyük çarpı işareti ile iptal edildikten sonra, kullanılmamış zarflar hakkındaki 97 nci madde hükmü aynen uygulanır.

Madde 86 – (26/4/1961 tarih ve 298 sayılı Kanunun hükmüdür.)

Seçmen kütüğüne kayıtlı her seçmen oy verme yetkisini haizdir. Bir seçmen, birden fazla oy kullanamaz.

Seçmen kütüğünde kaydı olmıyanların, oy kullanmalarına izin verilemez.

Oy verme gününe kadar, haklarında seçme yeterliğini kaybettiğine dair yetkili mercilerden, resmi belge gelmiş bulunanlara seçmen kütüğünde kayıtlı olsalar bile oy verdirilmez.

Madde 87 – (26/4/1961 tarih ve 298 sayılı Kanunun hükmüdür.)

Seçimde her hangi bir sebeple, seçmen kartını göstermiyenlerden veya kartın sahibi olduğunda tereddüt edilenlerden, nüfus hüviyet cüzdanı istenebilir.

Seçmenin kimliğini kurul, kendince tanınan iki seçmen marifetiyle de tesbit ettirebilir.

Bu suretle oy veren seçmenin imzası yanına, tanıklık yapanların adları ve kimlikleri yazılır ve kendilerine imzalatılır.

Madde 91 – (26/4/1961 tarih ve 298 sayılı Kanunun hükmüdür.)

Sandık kurulu önüne alınan kimse, seçmen kartını başkana verir veya seçmen sıra numarasını başkana söyler ve kimliğini ispat eder.

Başkan, seçmenin adını, seçmen listesinde bulur ve masa üzerinde duran çift mühürlü özel zarflardan bir tane vererek, sandık yerinde birden fazla oy verme yeri varsa, hangi kapalı oy verme yerine gireceğini söyler ve oy puslasını zarfa koyup iyice kapadıktan sonra çıkmasını ve bu özel zarftan başka bir zarfa konulacak oy puslasının muteber sayılmıyacağını kendisine anlatır.

Zarfi alan seçmen doğruca kapalı oy verme yerine gider ve oyunu kullanmadan, başka yere gidemez.

Kapalı oy verme yerine girmiyen veya zarfı alıp oy vermiyen seçmenden zarf geri alınır.

Madde 92 – (26/4/1961 tarih ve 298 sayılı Kanunun hükmüdür.)

Bir seçmen kapalı oy verme yerinden dışarı çıkmadıkça hiç kimse oraya giremez. Şu kadar ki, oy puslasını hazırlayıp zarflamak için gerekli normal süreden fazla kapalı oy verme yerinde kalan seçmen, başkan tarafından uyarılır; çıkmamakta devam ederse çıkarılır.

Madde 93 – (26/4/1961 tarih ve 298 sayılı Kanunun hükmüdür.)

Kapalı oy verme yerinde oy pusulasını zarfa koyup kapadıktan sonra, seçmen burasını terk eder ve zarfını sandığa bizzat atar.

Körler, felçliler veya bu gibi bedeni sakatlıkları açıkça belli olanlar, bu seçim çevresi seçmeni olan akrabalarından birinin, akrabası yoksa diğer herhangi bir seçmenin yardımı ile oylarını kullanabilirler. Bir seçmen birden fazla malüle refakat edemez.

Kurul başkanı, oyunu sandığa atmış bulunan seçmene ait olup, zarf alabilmek için kendisine bırakılmış olan seçmen kartının mahsus yerini mühürler ve seçmen listesindeki adı hizasına imzasını attırdıktan sonra kartı kendisine geri verir.

İmza atmasını bilmiyen veya arıza sebebiyle imza edecek durumda, bulunmayan seçmen, sol elinin başparmağını basar. Bu parmağı olmyan seçmenin hangi parmağını basmış olduğu yanına yazılır. Hiç parmağı olmyan seçmenin durumu, ismi yerine işaret edilir.

Madde 94 – (26/4/1961 tarih ve 298 sayılı Kanunun hükmüdür.)

Sandık kurulu başkan ve üyeleri, hangi seçim bölgesinin sandık seçmen listesinde kayıtlı olurlarsa olsunlar, seçmen kartını göstermek şartıyla görevli oldukları sandıkta oy verirler.

Seçim çevresinde oy vermeye yetkili aday ve müşahitler, seçmen kartını göstermek şartıyla, hazır buldukları sandıkta saat on yediden sonra oy verebilirler.

Bunun için, sandık başında oy vermek üzere bekleyen seçmenlerin arkası alınmış olması lazımdır.

Sandık kurulu başkanı ve üyeleriyle aday ve müşahitlerin o sandıkta oy verdikleri tutanağa geçirilir.

Bunların, adları ve hüviyetleri o sandık seçmen listesine yazılarak adları hizasına imzaları alınır.

Madde 97 – (26/4/1961 tarih ve 298 sayılı Kanunun hükmüdür.)

Oy zarflarından kullanılmıyanlar sayılır, oylarını veren seçmen sayısına eklenir ve böylece kurula teslim edilen zarf toplamına uygun olup olmadığı tesbit edilir. Kullanılmıyan zarflar bir paket halinde mühürlenir ve üzerine sayısı yazılır.

Bundan sonra, sandıktan çıkacak oy pusularının konmasına mahsus torbanın boş olduğu tesbit edilir. Bütün bu işlemler tutanağa geçirilir.

Madde 103 – (13/2/1965 tarih ve 533 sayılı Kanunun hükmüdür.)

Aşağıda yazılı oy pusulaları muteber değildir:

1 – Sandık kurulunca verilen tek biçim ve renkteki çift mühürlü bir zarftanbaşka zarfa konulmuş bulunan oy pusulaları.

2 – Hangi seçmen tarafından atıldığı belli olacak şekilde imza, mühür veya işaret taşıyan zarfa konulmuş oy pusulaları.

3 – İmzalı veya mühürlü veya seçmenin kim olduğunu belirten herhangi bir işaret taşıyan oy pusulaları.

4 – Sandık kurulunca verilen, kağıdında (Türkiye Cumhuriyeti Yüksek Seçim Kurulu) filigranı bulunan özel surette imal edilmiş kağıttan başka bir kağıda basılı oy pusulaları.

5 – Arkasında biri ilçe seçim kurulu başkanlığına, diğeri sandık kuruluna ait çift mühürü havi olmayan oy pusulaları.

Bent (6, 7, 8, 9) – (14/7/1965 tarih ve 656 sayılı Kanunun hükmüdür.)

6. Birleşik oy pusulasında siyasi partilere ayrılan oy pusularının birden fazlasına "Evet" mührü basılmış oy pusuları,

7. Hiçbir yerine "Evet" mührü basılmamış birleşik oy pusuları ile birden fazla siyasi partinin oy pusulasına sirayet etmiş "Evet" mührü oy pusuları,

8. Oy zarfı içinde, el ilanı, herhangi bir kağıt veya bağımsız adaya ait oy pusulası ile birlikte çıkan birleşik oy pusuları ile bağımsız adaylara ait oypusuları,

9. Fıkradaki bentler dışında kalan ve özel kanunlarınca muteber sayılmıyan oy pusuları.

Bir zarfta, partilere veya bağımsız adaylara ait birden fazla muhtelif oy pusuları çıktığı takdirde, bu oy pusularından hiçbiri muteber olmaz.

Madde 112 – (26/4/1961 tarih ve 298 sayılı Kanunun hükmüdür.)

İtiraz yazı ile veya sözle yapılır. Sözle yapılacak itirazlar, gerekçesiyle birlikte tutanağa yazılır. İtiraz edenin adı, soyadı, açık adresi yazılarak, imza ettirilir. İmza bilmiyenlere parmak bastırılır.

Kimliğini ispat edemiyenlerin, delil ve gerekçe gösteremiyenlerin itirazları incelenmez, bu sebeble incelenmediği tutanağa yazılır.

Yazılı itirazlarda da yukarıki şartlar aranır ve deliller itiraz dilekçesine eklenir. Gerekçesi ve delili olmayan yazılı itirazlar da incelenmez. Her iki halde de itirazın alındığına ve hangi tarihlerde yapıldığına dair itiraz yapana, alındı kağıdı verilir.

Yüksek Seçim Kuruluna yapılacak itirazların yazılı olması lazımdır.

Madde 117 – (26/4/1961 tarih ve 298 sayılı Kanunun hükmüdür.)

Şikayet kabul edildiği takdirde, şikayete konu olan işlem veya tedbirler düzeltilir ve kanuna aykırı hareketler önlenir.

Şikayet kabul edilmediği takdirde, derhal tutanağa geçirilerek karara bağlanır. Bu kararın bir süreti şikayetçiye verilir. Bu kararlara karşı kanunda ayrıca bir müddet tayin edilmemiş ise, yirmi dört saat içinde, itiraz olunabilir.

Madde 122 – (26/4/1961 tarih ve 298 sayılı Kanunun hükmüdür.)

Asılan sandık seçmen listelerine asılı kaldığı süre içinde listelerin asılı bulunduğu yerde ilçe seçim kurulu başkanınca görevlendirilmiş bulunan kimseler vasıtasıyla veya doğrudan doğruya ilçe seçim kurulu başkanına, sözle veya yazı ile itiraz edilebilir.

Madde 123 – (26/4/1961 tarih ve 298 sayılı Kanunun hükmüdür.)

43 üncü madde gereğince listelerin asıldığı yerlerde ilçe seçim kurulu başkanlarınca görevlendirilenler vasıtası ile yapılan itirazlar, kasaba ve şehirlerde en geç itirazın yapıldığının ertesi günde, köylerde askı müddetinin sona ermesinden itibaren iki gün içinde ilçe seçim kurulu başkanına gönderilir.

Madde 124 – (26/4/1961 tarih ve 298 sayılı Kanunun hükmüdür.)

İlçe seçim kurulu başkanı, üç gün içinde, itirazı inceler ve taallük eylediği işlemlerin, seçmen kütüklerinin ve sandık seçmen listelerinin düzenlenmesi hususunda, bu kanunun koyduğu usul ve esaslara uygun olup olmadığı yönünden bir karara bağlar.

İlçe seçim kurulu başkanı bu itirazları tetkikte, hakimı sıfatı ile hareket eder ve kararları kesindir.

Madde 125 – (26/4/1961 tarih ve 298 sayılı Kanunun hükmüdür.)

Özel kanunlarında aykırı bir hüküm bulunmadığı takdirde, adaylıklarını koyanlara, özel kanunları gereğince yapılacak ilandan itibaren iki gün içinde 110 uncu maddede gösterilenler tarafından adaylık şart veya vasıflarını haiz olmamaları sebebine dayanılarak itiraz edilebilir.

Bu itirazlar, seçimin özelliğine göre kanunen seçimi idare ile görevli seçim kurullarına yapılır ve bu kurulun kararına karşı kesin karar vermek yetkisini haiz üst seçim kuruluna da itiraz olunabilir.

İtirazın yazı ile yapılması ve itiraz dilekçesine itiraza sebep gösterilen belgelerin bağlanması şarttır.

Madde 128 – (26/4/1961 tarih ve 298 sayılı Kanunun hükmüdür.)

Sandık kurullarının kararları ve tutanakların düzenlenmesi işleri aleyhine ilçe seçim kurullarına itiraz olunabilir.

Bu itirazlar, sandık tutanağının düzenlenmesine kadar sözlü veya yazı ile, sandık kurulları vasıtasıyla yapılabileceği gibi oy verme gününün ertesi gününe kadar doğrudan doğruya ilçe seçim kurullarına yazı ile yapılabilir.

İlçe seçim kurulları itirazın kendisine verildiğinin ertesi günü saat on yediye kadar itirazları karara bağlarlar. İtirazı yapan hazır ise karar kendisine bildirilir. Yoksa tebliğ edilir.

Madde 130 – (26/4/1961 tarih ve 298 Sayılı Kanunun hükmüdür.)

İl seçim kurullarının kararlarına karşı aşağıdaki şekilde itiraz olunur:

1. İl seçim kurullarıyla başkanlarının kendi işlemleri aleyhine vaki şikayetlerin reddine dair verdikleri kararlara, tebliğ veya teahhüdünden itibaren üç gün,

2. Bu kurulların teşekkülüne, kurulun teşkilinden itibaren üç gün,

3. Oy verme günü işlemlerine ait kararlara karşı derhal,

4. Sair kararlar aleyhine bu kararların öğrenildiği tarihten itibaren üç gün içinde ve en geç il birleştirme tutanağının düzenlenmesini takip eden üçüncü gün saat 17.00 ye,

5. Oyların dökümüne, sayımına, oyların seçilenlere göre ayrılmasına; ilbirleştirme tutanağının düzenlenmesinden sonraki üçüncü gün saat onyediye, 6

6. Seçilme yeterliğine; veya kendilerine tutanak verilenlerin, seçilmediğine veya seçimin sonucuna tesir edecek olaylara karşı, seçilenlere verilecek tutanağın düzenlenmesinden sonraki üçüncü gün saat onyediye,

Kadar 110 uncu maddede yazılı kimseler tarafından doğrudan doğruya veya il seçim kurulları vasıtasıyla Yüksek Seçim Kuruluna itiraz edilebilir.

Şu kadar ki; siyasi partilerin il başkanlarıyla genel merkezleri veya bağımsız aday tarafından tutanağın düzenlenmesinden sonra (7) gün içinde seçimin neticesine müessir olaylar ve haller sebebi ile yapılan itirazlar, seçimin sonucu hakkında kesin karar vermek yetkisine sahip olan kurullarca, seçimin neticesine müessir görüldüğü takdirde, alt kademelerce verilen kararların kesin veya kesinleşmiş olması veya kurullara derece derece ve müddeti içinde müracaat edilmemiş olması, bu itirazın incelenmesine ve reddine sebep teşkil etmez.

Bu itirazlar yazılı olarak yapılır. İtiraz dilekçesine, itiraz edenin, adının, soyadının ve açık adresinin yazılması ihbar ve iddia olunan vakıaların mahiyetinin ve gerekçesinin beyanının, delillerinin gösterilmesi ve belgelerinin bağlanması, bu belgelerin elde edilmesi, mümkün değil ise sebeplerinin ve nereden ve ne suretle temin olunabileceğinin bildirilmesi lazımdır.

Bu şartları haiz olmayan dilekçeler reddolunur.

Madde 133 – (26/4/1961 tarih ve 298 sayılı Kanunun hükmüdür.)

Hileli faaliyetlerle veya herhangi bir şekil ve surette cebir veya şiddet kullanarak veya tehdit ederek, bu kanunda yazılı kurulların toplanmalarına veya görevlerinin ifasına mani olanlar, bir yıldan aşağı olmamak üzere hapis ve beş yüz liradan iki bin beş yüz liraya kadar ağır para cezası ile cezalandırılır.

Yukarıki fıkrada yazılı fiiller, silahla işlenirse, verilecek hapis cezası üç yıldan aşağı olamaz. Bu fiiller, içlerinden en az biri silahlı olan üç kişi tarafından ittifak edilerek işlendiği veyahut aralarında ittifak olmasa bile içlerinden en az ikisi silahlı bulunan üçten fazla kişiler tarafından yapıldığı takdirde beş yıldan aşağı olmamak üzere ağır hapis cezası hükmolünür.

Madde 134 – (26/4/1961 tarih ve 298 sayılı Kanunun hükmüdür.)

Her kim seçim işlerinin cereyanı sırasında, seçimin düzenli olarak yürütülmesini sağlamak maksadı ile, bu kanunda yazılı kurullar veyahut kurul başkanları tarafından alınan karar ve tedbirlere, ihtara rağmen riayet etmezse on günden bir aya kadar hafif hapis ve elli liradan iki yüz elli liraya kadar hafif para cezası ile cezalandırılır.

Her hangi bir şekilde alınan karar ve tedbirlerin uygulanmasını zorlaştıran veyahut karar ve tedbirlerin neticesiz kalmasına sebebiyet veren kimselere bir aydan altı aya kadar hapis cezası verilir.

Yukarıda yazılı fiiller, görevli kişiler tarafından işlendiği ve Türk Ceza Kanununa göre daha ağır bir suç teşkil etmediği takdirde, birinci fıkrada yazılı halde üç aydan altı aya, ikinci fıkrada yazılı halde de altı aydan bir seneye kadar hapis cezası ile cezalandırılır ve bunlara muadil kamu hizmetlerinden memnuiyet cezası da hükmolünür.

Madde 136 – (26/4/1961 tarih ve 298 sayılı Kanunun hükmüdür.)

Kurullara seçildiği halde haklı bir sebep olmaksızın vazifesi başına gelmeyenler beş yüz liradan iki bin beş yüz liraya kadar ağır para cezasıyla cezalandırılır.

Seçim başladıktan sonra kuruldaki görevlerini haklı bir sebep olmaksızın terk edenler, iki aydan altı aya kadar hapis ve beş yüz liradan iki bin beş yüz liraya kadar ağır para cezası ile cezalandırılır.

Madde 137 – (26/4/1961 tarih ve 298 sayılı Kanunun hükmüdür.)

Seçim kurulları başkan ve üyelerinden her hangi biri veya bu kanunda yazılı işlerden biri ile görevlendirilen kişiler sandık seçmen listelerini, aday listelerini, seçime ait kağıt ve paketleri ve oy puslalarını, oy sandıklarını, oy zarflarını veya artan seçmen kartlarını ve kart listelerini veya maddi ve mali vasıtaları ve bilcümle seçim araç ve gereçlerini vaktinde yerlerine göndermezler veya gönderilmesine mani olurlar veya teslim etmezler veya teslim almazlarsa, bir yıldan aşağı olmamak üzere hapis ve beş yüz liradan iki bin beş yüz liraya kadar ağır para cezasıyla cezalandırılır ve cezalarına muadil kamu hizmetlerinden yasaklık cezası da hükmolünür.

Bu fiilleri görevlilerden başkaları yaparsa, altı aydan bir yıla kadar hapis ve iki yüz elli liradan bin liraya kadar ağır para cezası hükmolünür.

Madde 140 – (24/3/1973 tarih ve 1700 sayılı Kanunun hükmüdür.)

Seçmen kütüklerinin düzenlenmesine esas teşkil edecek olan krokilerle, binalar cetvelini ilçe seçim kurulu başkanınca bildirilen süre içinde düzenleyerek vermeyenler veya kroki ve binalar cetvellerini seçmen kütüklerinin düzenlenmesine elverişli bir şekilde yapmayanlar

hakkında, fiillerinin mahiyetine ve bu hareketlerinin ortaya koyduğu güçlüklerin derecesine göre, T.C.K. nun 240 ncı ve 230uncu maddelerinde yazılı cezalar altıda birden üçte bire kadar artırılarak hükmolunur.

Sayım, yazım ve denetim işlemleri sırasında, belli edilen esaslara aykırı harekette bulunanlarla, sorulara cevap vermeyenler veya bilerek gerçeğe aykırı cevap verenler yahut ilk sayım ve yazım gününde, ilan edilecek süreden önce buldukları yeri terk edenler hakkında, fiilleri daha ağır cezayı gerektiren bir suç teşkil etmediği takdirde 250 liradan 1000 liraya kadar ağır para cezası hükmolunur.

Madde 141 – (26/4/1961 tarih ve 298 sayılı Kanunun hükmüdür.)

Bu kanunla görevlendirilmiş oldukları halde, belli süre içinde ve şekillerine uygun olarak seçmen kütüklerini veya bunlara mütaallik evrak ve vesikaları gereği gibi düzenlemiyen veya muhafaza etmeyenler üç aydan iki yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılırlar.

Bu fiiller kayıtsızlık veya gereken dikkat ve itinanın gösterilmemesi sonucu husule gelmiş ise bir aydan altı aya kadar hapis cezası hükmolunur.

Yukarıda yazılı fiil ve hareketler yüzünden her hangi bir bölgede, seçmen kütüklerinin veya sandık seçmen listelerinin yazılması veya bu sebeple seçmenlerin oy vermesi imkansız hale gelmiş ise, birinci fıkrada yazılı halde bir seneden iki seneye kadar, ikinci fıkrada yazılı halde de altı aydan iki seneye kadar hapis cezası hükmedilir.

Madde 142 – (26/4/1961 tarih ve 298 sayılı Kanunun hükmüdür.)

Seçmen kütüklerine yazılmak hakkı olmıyan bir seçmeni yazan veya yazılmak hakkı bulunan bir seçmeni yazmıyan veya kütüğe yazılmış olup da silinmesi gereken seçmenin adını silmıyen veya silinmemesi gerektiği halde o seçmenin adını silenler altı aydan iki yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılırlar.

Eğer bu fiiller kayıtsızlık ve görevde gereken dikkat ve itinanın gösterilmemesinden ileri gelmiş ise iki aydan altı aya kadar hapis cezası verilir.

Madde 143 – (26/4/1961 tarih ve 298 sayılı Kanunun hükmüdür.)

Seçmen yeterliği bulunmadığı halde kendisini veya bu yeterliği olmıyan bir başkasını her ne suretle olursa olsun seçmen kütüklerine kaydettiren veya bu şekilde kaydedilmiş olanların seçmen kütüğünden silinmesine aynı şekilde mani olan veya seçme yeterliği bulunan birinin aynı fiil ve hareketlerle seçmen kütüğünden silinmesine sebep olan üç aydan bir seneye kadar hapis cezasıyla cezalandırılırlar.

Yukarıda yazılı fiiller cebir veya tehdit veya şiddet veya nüfus veya tesir icrası suretiyle yapıldığı takdirde faile verilecek ceza, bir seneden beş seneyekadar hapistir.

Madde 144 – (26/4/1961 tarih ve 298 sayılı Kanunun hükmüdür.)

Birden fazla seçmen kütüğüne kaydolunan veya bilerek bir seçmeni birden fazla seçmen kütüğüne kaydettirenler, üç aydan bir seneye kadar hapis cezasıyla cezalandırılırlar.

Yukarıki fıkrada yazılı suçlar, bu işlerle görevlendirilenler tarafından işlendiği takdirde, altı aydan iki yıla kadar hapis cezasıyla cezalandırılırlar.

Madde 146 – (26/4/1961 tarih ve 298 sayılı Kanunun hükmüdür.)

141, 142, 143 ve 144 üncü maddelerde yazılı fiiller seçmen kütüklerinin düzenlenmesinden sonra sandık bölgelerine göre düzenlenecek olan sandık seçmen listeleri üzerinde işlendiği takdirde sözü geçen maddelerde yazılı cezalar verilir.

Madde 147 – (26/4/1961 tarih ve 298 sayılı Kanunun hükmüdür.)

Asılması gereken sandık seçmen listelerini asmayan veya vaktinden evvel indiren veya her ne suretle olursa olsun seçmenlerin tetkikine imkan vermeyen veya bu listelere karşı yapılan itirazları kabul etmeyen veya merciine bildirmeyen görevliler hakkında üç aydan iki yıla kadar hapis cezası verilir.

Bu fiiller kayıtsızlık veya gereken dikkat ve itinanın gösterilmemesi sonucu meydana gelmiş ise, verilecek ceza bir aydan altı aya kadar haptir.

Madde 148 – (26/4/1961 tarih ve 298 sayılı Kanunun hükmüdür.)

Tamamen veya kısmen sahte seçmen kütüğü veya sandık seçmen listesi tanzim eden veya bozan veya çalan veya yok eden kimse, üç yıldan aşağı olmamak üzere ağır hapis cezası ile cezalandırılır.

Seçmen kütükleri veya sandık seçmen listelerine ait vesikalari çalan veya bozan veya yok eden veya tahrif eden kimseye de aynı ceza verilir. Oy hakkının kullanılmasına engel olmak maksadiyle seçmenlerin kimliklerini ispata yarayan her hangi bir belge üzerinde yukarıki fıkrada yazılı fiilleri işliyenler veya bu belgeleri saklıyanlar altı aydan iki yıla kadar hapis cezasıyla cezalandırılır.

Seçmen, kimliğini ispat ederek oyunu kullandığı takdirde, yukarıki fıkrada yazılı ceza yarısına kadar indirilir.

Madde 149 – (26/4/1961 tarih ve 298 sayılı Kanunun hükmüdür.)

Her kim 51 inci maddede gösterilen heyetin kurulmamış olduğu toplantıda sözalır ve söyler veya her hangi bir vasıta ile bir seçim propagandası toplantısına mani olur veya devamına imkan vermeyecek hareket ve tertiplerle onu ihlal ederse bir aydan altı aya kadar hapis ve yüz liradan beş yüz liraya kadar ağır para cezasıyla cezalandırılır.

Madde 151 – (25/8/1961 tarih ve 356 sayılı Kanunun hükmüdür.)

Oy verme gününden önceki günün saat 18 inden sonra ve oy verme gününde umumi veya umuma açık yerlerde seçim propagandası için toplantı veya propaganda yapanlar veya bu maksatla yayınlarda bulunanlar veya her ne suretle olursa olsun seçimin düzenini bozabilecek veya oy vermenin tam bir serbestlikle yapılmasına tesir edebilecek mahiyette söz, yazı veya sair suretlerle propagandayapanlar veya asılsız şayialar çıkaranlar bir aydan altı aya kadar hapis ceza- siyle cezalandırılırlar.

Madde 154 – (26/4/1961 tarih ve 298 sayılı Kanunun hükmüdür.)

Özel kanunların adaylık koyma hususunda kabul ettiği esas ve şekillere uymaksızın adaylıklarını koyan memurlar ve yargıçlarla, adaylığını koymak için ordudan ayrılma isteğinde bulunmuş ve bu istekleri kabul edilmiş olmasına rağmen her hangi bir sebeple görevinden fiilen ayrılmadan veya resmi elbiseyle propaganda yapan veya bu mahiyette her hangi bir harekette bulunan subaylar, askeri memurlar ve astsubaylar iki yüz elli liradan bin liraya kadar ağır para cezasıyla cezalandırılırlar.

Yargıç ve yargıç sınıfından sayılanlarla, askeri şahıslar ve bu kanunun 62 nci maddesinin ikinci fıkrasında yazılı memur ve hizmetlilerin, özel kanunlarına göre ilan olunan seçimin başlangıç tarihinden oy vermenin sona ermesine kadar bir siyasi parti veya bağımsız adayların leh veya aleyhinde propaganda yapmaları veya her hangi bir suretle telkin ve tesirde bulunmaları halinde de yukarıki fıkrada hükmü uygulanır.

63 üncü maddede yazılı yasaklara uymayanlar üç aydan bir seneye kadar hapis cezasıyla cezalandırılırlar.

Madde 155 – (26/4/1961 tarih ve 298 sayılı Kanunun hükmüdür.)

64, 65 ve 66 ncı maddelerde yazılı yasaklara uymayanlar bir aydan bir yıla kadar hapis cezasıyla cezalandırılırlar.

Madde 157 – (26/4/1961 tarih ve 298 sayılı Kanunun hükmüdür.)

Seçim propaganda matbualarının, yayınlanmasına, ilanına veya asılmasına mani olanlar veya bunları tahrip edenler yüz liradan beşyüz liraya kadar ağırpara cezasıyla cezalandırılır.

Madde 158 – (26/4/1961 tarih ve 298 sayılı Kanunun hükmüdür.)

Sandık başında bu kanuna göre oy verme yönünden kendisine yükletilmiş olan ödevleri ihtara rağmen yapmayan seçmenler elli liradan yüz liraya kadar hafif para cezasıyla cezalandırılır.

Madde 159 – (26/4/1961 tarih ve 298 sayılı Kanunun hükmüdür.)

Oyunu kullandıktan sonra ihtara rağmen sandık başından ayrılmıyan veya her hangi bir müdahale, telkin veya tavsiyede bulunan veya bunlara teşebbüs eden kimse bir aydan bir yıla kadar hapis cezasıyla cezalandırılır.

Madde 160 – (26/4/1961 tarih ve 298 sayılı Kanunun hükmüdür.)

Her kim oy verme sırasında seçme yeterliği olmadığını bildiği halde oy vermeye teşebbüs eder veya verirse üç aydan bir yıla kadar hapis ve yüz liradan beşyüz liraya kadar ağır para cezasına mahküm edilir.

Başkasının adını taşıyarak oy vermeye teşebbüs eden veya veren altı aydan iki seneye kadar hapis ve ikiyüz elli liradan bin liraya kadar ağır para cezasıyla cezalandırılır.

Bir sandıkta oy verdikten sonra başka sandıkta da oy vermeye teşebbüs eden veya veren kimse hakkında da ikinci fıkra hükmü uygulanır.

Madde 161 – (26/4/1961 tarih ve 298 sayılı Kanunun hükmüdür.)

Usulüne aykırı olarak veya yetkisi olmadığı halde her ne sebep ve maksatla olursa olsun oy sandığının yerini değiştirenler, yerinden kaldıranlar, oy sandığını açan, çalan veya tahrip eden veya içindeki veya içinden çıkan oy zarflarını alan, çalan veya değiştiren kimse, bir yıldan beş yıla kadar hapis ve ikiyüz elli liradan ikibin beşyüz liraya kadar ağır para cezasıyla cezalandırılır.

Bu fiil ve hareketler, cebir veya şiddet veya hile ile işlendiği takdirde hükmedilecek cezaya bir misli zammolunur.

Madde 163 – (26/4/1961 tarih ve 298 sayılı Kanunun hükmüdür.)

Seçim kurulları başkan ve üyelerinden herhangi biri kanuna aykırı hareketleriyle seçim muamelelerinin yapılmasını veya oy verilmesini kısmen veya tamamen imkansız kılar yahut seçimlerin butlanına bilerek sebebiyet verirse, bir yıldan üç yıla kadar hapis ve bin liradan beşbin liraya kadar ağır para cezasıyla cezalandırılırlar.

Bunlar seçim neticelerini ilan etmezler, tutanağı asmazlar veya kanunen vermeye mecbur oldukları tutanak suretlerini vermezlerse aynı ceza ile cezalandırılırlar.

Madde 164 – (26/4/1961 tarih ve 298 sayılı Kanunun hükmüdür.)

1. Her kim sandık başında seçmenlerin imzalarını koydukları sandık seçmen listesine gelmeyenler adına sahte imza atmak, mühür koymak veya parmak basmak gibi hileli bir hareket ile sandığa oy atar veya attırır ise altı aydan ikiseneye kadar hapis ve iki yüz elli liradan ikibin beşyüz liraya kadar ağır para cezasıyla cezalandırılır.

2. Bu fiil sandık başkan ve üyeleri ile resmi memurlar tarafından işlendiği takdirde, yukarıki fıkrada yazılı cezaya yarısı eklenerek hükmedilir.

3. Her kim, herhangi bir şekilde seçimin neticesini tağyir eder veya ettirir veya seçim tutanaklarını tamamen veya kısmen sahte olarak tanzim veya tahrif eder veya ettirirse, üç yıldan yedi yıla kadar ağır hapis cezasıyla cezalandırılır.

4. Yukarıki fıkrada yazılı fiil ve hareketler, kurul başkan ve üyeleri ve resmi memurlar tarafından işlendiği takdirde haklarında verilecek ceza beş yıldan on yıla kadar ağır haptistir.

Her kim, kurulları, üçüncü fıkrada yazılı fiilleri işlemeye, herhangi bir suretle icbar ederse üçüncü fıkrada yazılı ceza üçte birden yarıya kadar artırılarak hükmolunur.

Eğer bu fiil kurul mensuplarına herhangi bir suretle menfaat temini veya vadi suretiyle meydana gelmiş ise, kurul mensuplarıyla menfaat temin veya vadedenler hakkında dördüncü fıkrada yazılı ceza üçte birden yarısına kadar eklenerek hükmedilir.

Madde 165 – (26/4/1961 tarih ve 298 sayılı Kanunun hükmüdür.)

Bu kanunla kendilerine şikayet ve itiraz yetkisi tanınanların bu yoldaki müracaatlarını tutanağa geçirmeye mecbur oldukları ahvalde tutanağa geçirmeyi reddeden kurul başkan ve üyeleri bir aydan bir yıla kadar hapis ve yüz liradan beşyüz liraya kadar ağır para cezasıyla cezalandırılırlar.

Madde 166 – (26/4/1961 tarih ve 298 sayılı Kanunun hükmüdür.)

Seçim sonunda seçilenlere verilen tutanaklara veya seçilenlerin yeterliğine makbul bir sebep olmaksızın ve kötü niyetle itiraz edenler bir aydan üç ayakadar hafif hapis cezası ile cezalandırılır.

Madde 170 – (26/4/1961 tarih ve 298 sayılı Kanunun hükmüdür.)

Oy verme günü oy verme müddetince, umuma açık yerlerde, umumi mahallerde ispirotolu içki verenler, satanlar veya içenler veya herhangi bir suretle açıkveya kapalı şişelerde ispirotolu içki satanlar veya alanlar iki yüz elli liradanbin liraya kadar ağır para cezasıyla cezalandırılır.

Madde 171 – (26/4/1961 tarih ve 298 sayılı Kanunun hükmüdür.)

79 uncu maddenin koyduğu silah taşıma yasağına aykırı hareket edenler hakkında 6136 sayılı kanun hükümleri mahfuz kalmak şartıyla iki yüz elli liradan bin liraya kadar ağır para cezası hükmolunur.

Madde 180 – (26/4/1961 tarih ve 298 sayılı Kanunun hükmüdür.)

Seçim suçlarından doğan kamu davası, seçimin bittiği tarihten üçay içinde açılmadığı takdirde kovuşturma yapılamaz.

Kamu davasının açılması izin veya karar alınmasına bağlı olan suçlarda izin veya kararın alınması için yapılan müracaat tarihi ile izin veya kararın verildiği tarih arasında geçen süre dava süresi hesabına katılmaz. Ancak, bu süre üçayı geçemez.

Madde 181 – (26/4/1961 tarih ve 298 sayılı Kanunun hükmüdür.)

(14/7/1965 tarih ve 656 sayılı Kanunun hükmüdür.) Seçim giderleri, genel bütçeden ödenir. Bunun için gerekli ödenek Adalet Bakanlığı bütçesindeki tek maddeden ibaret özel bölüme toplam olarak konur.

Bu ödeneğin harcanmasında, birinci derece ita amiri, Yüksek Seçim Kurulu Başkanındır.

Seçim işleri için mahallerinde yapılması gereken her türlü harcamaların ita amiri il ve ilçe seçim kurulları başkanları olup tahakkuk işlemleri Cumhuriyet Savcısı tarafından yapılır.

Madde 182 – (26/4/1961 tarih ve 298 sayılı Kanunun hükmüdür.)

Seçim kurulları başkan ve üyeleriyle bu kanun gereğince görevlendirilecekler ve bu işlerde mesai saatleri içinde veya dışında çalıştırılacak memur vehizmetlilere verilecek ücretler ve hariçten alınarak çalıştırılacakların gündelikleri Yüksek Seçim Kurulunun teklifi üzerine Bakanlar Kurulunca belirtilecek esas ve miktarlara göre ödenir.

Bulunduğu yerin haricinde bir mahalle gönderileceklerin yol masrafları Harcırah Kanunu hükümlerine göre verilir.

Yüksek Seçim Kurulu Başkanı, bu madde hükümlerine göre harcanacak seçim giderleri ödeneğinden yeter miktarı il ve ilçe seçim kurulları başkanları emrine gönderir.

Bu kanunun uygulanması için gerekli yerlere başka yerlerden yetki verilerek gönderilen yargıç sınıfından olanlara bu sebeple yapılan ödemeler saklıdır.

Madde 183 – (26/4/1961 tarih ve 298 sayılı Kanunun hükmüdür.)

Bu kanun gereğince yapılacak işler için lüzumlu her türlü levazım ve imal ettirilecek eşya ve taşıma giderleri miktarı neye balığ olursa olsun 2490 sayılı kanunun 46 ncı maddesinin (A) fıkrası hükümleri dairesinde pazarlıkla yapılır. İlan mecburi değildir.

Her çeşit seçim giderleri için il ve ilçe adalet daireleri mutemetlerine il ve ilçe seçim kurulları başkanlarının tasvibi ile ayrıca üç bin liraya kadar avans verilir. Bu had içinde kalmak üzere mahsup edilen miktara kadar yeniden avans verilebilir.

7 – 10/6/1983 tarih ve 2839 sayılı Kanun ile yürürlükten kaldırılmış veya değiştirilmiş olan hükümlerin metinleri: (Madde numaraları: 14, 52, 103, 149, 151, 152, 153, 157, 159, 160, 161, 162, 164, 168, 169, 170, 180)

Madde 14 bent (4 ve 11) – (17/5/1979 tarih ve 2234 sayılı Kanunun hükmüdür.)

4. Tüzüklerine göre ilk genel kongrelerini yapmış olup en az 15 ilde, en az altı ay evvel il ve ilçe teşkilatını kurmuş bulunan siyasi partilerin adlarını, ilçe seçim kurullarının yeniden kurulması için öngörülen ayların ikinci haftasında tespit ve ilan etmek,

11. Siyasi partilerin, yasama meclisleri genel ve ara seçimlerine ve belediye başkanlığı ile belediye ve il genel meclisi üyelikleri genel seçimlerine katılabilmeleri için, kendi tüzüklerine göre ilk genel kongrelerini yapmış olup en az 15 ilde oy verme gününden en az altı ay evvel il ve illere bağlı bütün ilçelerde ilçe teşkilatlarını kurmuş bulunmaları veya ilk genel kongrelerini yapmış olmaları kaydıyla Türkiye Büyük Millet Meclisi Birleşik Toplantısında gruba sahip olmaları gereklidir. Bu esaslar dairesinde seçime katılabilecek siyasi partileri tespit ve seçimin başlangıç tarihinden on gün, seçimin yenilenmesi halinde yenileme kararının ilanından sonraki beş gün içinde ilan etmek,

Madde 52 fıkra bir ve altı – (17/5/1979 tarih ve 2234 sayılı Kanunun hükmüdür.)

Özel kanunlarındaki hükümler saklı kalmak üzere, seçime katılan siyasi partiler, oy verme gününden önceki 12 nci gündün itibaren oy verme gününden önceki gün saat 18.00'e kadar radyo ve televizyonla propaganda yapabilirler.

Radyo ve televizyonda yapılacak propaganda yayınlarının, tam bir tarafsızlık ve eşitlik içinde ve Anayasa ilkelerine uygun biçimde yapılması, Yüksek seçim Kurulu ile Türkiye Radyo ve Televizyon Kurumu tarafından sağlanır.

Madde 103 bent (4) – (17/5/1979 tarih ve 2234 sayılı Kanunun hükmüdür.)

4. Yüksek Seçim Kurulunca konulmuş aynı matbu seri numarasını taşımayan ve arkasında sandık kurulu başkanlığının mühürü bulunmayan birleşik oy puslaları.

Madde 149 – (17/5/1979 tarih ve 2234 sayılı Kanunun hükmüdür.)

Her kim 51 inci maddede gösterilen heyetin kurulmamış olduğu toplantıda sözlür ve söylerse, bir aydan altı aya kadar hapis ve bin liradan beşbin liraya kadar ağır para cezasıyla cezalandırılır.

Herhangi bir vasıta ile bir seçim propagandası toplantısına engel olan veya devamına imkan vermeyecek hareket ve tertiplerle onu ihlal eden kimse üç aydan altı aya kadar hapis cezasıyla cezalandırılır. Bu fiiller, ikiden fazla kimse tarafından ittifak edilerek herhangi bir şekil ve surette cebir veya şiddetkullanılarak veya tehdide başvurulmuş işlenirse, failerin her biri bir yıldan üç yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır. Eğer fiil, içlerinden en az biri silahlı olan ikiden fazla kişi tarafından ittifak edilerek veyahut aralarında ittifak olmasa bile içlerinden en az ikisi silahlı bulunan üç veya daha fazla kimse tarafından işlenirse, failerin her biri iki yıldan beş yıla kadar hapis cezasıyla cezalandırılır.

Madde 151 fıkra bir – (17/5/1979 tarih ve 2234 sayılı Kanunun hükmüdür.)

Oy verme gününden önceki günün saat 18.00'inden sonra ve oy verme gününde umumi veya umuma açık yerlerde seçim propagandası için toplantı veya propaganda yapanlar veya bu maksatla yayınlarda bulunanlar veya ne suretle olursa olsun seçimin düzenini bozabilecek veya oy vermenin tam bir serbestlikle yapılmasına tesir edebilecek mahiyette söz, yazı veya sair suretlerle propaganda yapanlarveya asılsız şayialar çıkaranlar bir aydan altı aya kadar hapis ve beşbin liradan yirmibeşbin liraya kadar ağır para cezasıyla cezalandırılırlar.

Madde 152 fıkra bir – (26/4/1961 tarih ve 298 sayılı Kanunun hükmüdür.)

Her kim kendisine veya başkasına oy verilmesi veya verilmemesi için bir veya birkaç seçmene menfaat, sair kıymetler teklif ve vadeder veya verir, yahut resmi, umumi vazifeler veya hususi hizmet ve menfaatler vaat veya temin ederse, üç aydan iki yıla kadar hapis cezasıyla cezalandırılır. Verilen vaat veya teminedilen menfaatler seçmenin seyahat, yemek, içki ve nakil masrafları veya hizmetlerinin mukabili olarak gösterilse dahi hüküm aynıdır.

Madde 153 – (26/4/1961 tarih ve 298 sayılı Kanunun hükmüdür.)

Yukarıki maddede yazılı maksatlar için, o maddede yazılı suretlerle seçmenleri toplayanlar ve bir köy veya bir mahalle veya bir meskün mahalden veya sair yerlerden sandık yerine gelmelerini menedenler hakkında, altı aydan iki yıla kadar hapis cezası verilir.

Bu fiiller memuriyet nüfuzunun veya sıfatının veya her hangi bir kimsenin haiz bulunduğu salahiyetin suistimali suretiyle işlendiği takdirde, verilecek hapis cezası bir seneden az olamaz.

Madde 157 – (17/5/1979 tarih ve 2234 sayılı Kanunun hükmüdür.)

Seçim propaganda matbualarının, yayınlanmasına veya ilanına mani olanlar veya bunları tahrip edenler bin liradan beşbin liraya kadar ağır para cezasıyla cezalandırılır.

Madde 159 – (17/5/1979 tarih ve 2234 sayılı Kanunun hükmüdür.)

Oyunu kullandıktan sonra ihtara rağmen sandık başından ayrılmayan veya herhangi bir müdahale, telkin veya tavsiyede bulunan veya bunlara teşebbüs eden kimse bir aydan bir yıla kadar hapis ve bin liradan beşbin liraya kadar ağır para cezasıyla cezalandırılır.

Madde 160 fıkra bir ve iki – (17/5/1979 tarih ve 2234 sayılı Kanunun hükmüdür.)

Her kim oy verme sırasında seçme yeterliği olmadığını bildiği halde oy vermeye teşebbüs eder veya verirse bir yıldan üç yıla kadar hapis ve bin liradan beşbin liraya kadar ağır para cezasına mahkûm edilir.

Başkasının adını taşıyarak oy vermeye teşebbüs eden veya veren iki seneden dört seneye kadar hapis ve ikibinbeşyüz liradan onbin liraya kadar ağır para cezasıyla cezalandırılır.

Madde 161 fıkra bir – (17/5/1979 tarih ve 2234 sayılı Kanunun hükmüdür.)

Usulüne aykırı olarak veya yetkisi olmadığı halde her ne sebep ve maksatla olursa olsun oy sandığının yerini değiştirenler, yerinden kaldıranlar, oy sandığını açan, çalan veya tahrip eden veya içindeki veya içinden çıkan oy zarflarını alan, çalan veya değiştiren kimse, iki yıldan beş yıla kadar hapis ve ikibinbeşyüz liradan yirmibeşbin liraya kadar ağır para cezasıyla cezalandırılır.

Madde 162 fıkra bir – (26/4/1961 tarih ve 298 sayılı Kanunun hükmüdür.)

Siyasi partilerin veya bağımsız adayların oy puslularını veya seçime mütaallik her türlü evrakı zapt veya imha eden veya bozan veya oy verme yerine götürülmelerine veya dağıtılmalarına mani olanlar altı aydan üç yıla kadar hapis cezasıyla cezalandırılırlar.

Madde 164 bent (1 ve 3) – (17/5/1979 tarih ve 2234 sayılı Kanunun hükmüdür.)

1. Her kim sandık başında seçmenlerin imzalarını koydukları sandık seçmen listesine gelmeyenler adına sahte imza atmak, mühür koymak veya parmak basmak gibi hileli bir hareket ile sandığa oy atar veya attırır ise iki seneden dörtseneye kadar hapis ve ikibinbeşyüz liradan yirmibeşbin liraya kadar ağır paracezasıyla cezalandırılır.

3. Her kim, herhangi bir şekilde seçimin neticesini tağyir eder veya ettirir veya seçim tutanaklarını tamamen veya kısmen sahte olarak tanzim veya tahrif eder veya ettirirse, üç yıldan yedi yıla kadar ağır hapis cezasıyla cezalandırılır.

Madde 168 – (26/4/1961 tarih ve 298 sayılı Kanunun hükmüdür.)

Kurullarca düzenlenen ve oy verme ve seçim neticelerini gösteren tutanakların asılı suretlerini yırtan, bozan, kaldıran kimse hakkında bir aydan üç aya kadar hapis cezası verilir.

Madde 169 – (26/4/1961 tarih ve 298 sayılı Kanunun hükmüdür.)

Her kim, seçim muamelelerine ait olmak üzere mercileri tarafından yayınlanan beyanname ve tebliğlerin, ilan ve asılmasına mani olur veya bunları yırtar veya bozar veya kaldırırsa bir aydan üç aya kadar hapis cezasıyla cezalandırılır.

Madde 170 – (17/5/1979 tarih ve 2234 sayılı Kanunun hükmüdür.)

Oy verme günü, oy verme müddetince, umuma açık yerlerde ispirotolu içki verenler, satanlar veya içenler veya herhangi bir suretle açık veya kapalı şişelerde ispirotolu içki satanlar veya alanlar ikibinbeşyüz liradan onbin liraya kadar ağır para cezasıyla cezalandırılır.

Madde 180 fıkra bir – (17/5/1979 tarih ve 2234 sayılı Kanunun hükmüdür.)

Seçim suçlarından doğan kamu davası, seçimin bittiği tarihten itibaren bir yıl içinde açılmadığı takdirde kovuşturma yapılamaz.

8 – 28/3/1986 tarih ve 3270 sayılı Kanun ile yürürlükten kaldırılmış veya değiştirilmiş olan hükümlerin metinleri: (Madde numaraları: 1; 52, 86, 94)

Madde 1 – (17/5/1979 tarih ve 2234 sayılı Kanunun hükmüdür.)

Özel kanunlarına göre yapılacak Millet Meclisi, Cumhuriyet Senatosu, il genel meclisleri, belediye başkanları, belediye meclisleri, muhtarlar, ihtiyar meclisleri ve ihtiyar heyetleri seçimlerinde bu Kanun hükümleri uygulanır.

Madde 52 fıkra iki ve yedi – (17/5/1979 tarih ve 2234 sayılı Kanunun hükmüdür.)

Bu konuşmaların ilki 20 dakikayı ve bundan sonrakileri 10 dakikayı aşamaz. Televizyonda, seçime katılan siyasi partiler adına yukarıdaki fıkralar gereğince yayınlanacak propaganda konuşmalarında, Türk Bayrağı ile Yüksek Seçim Kurulunun tespit edeceği yere asılacak olan bu Kurulun belirlediği büyüklükteki parti bayrağı ve konuşmayı yapan kişi dışında hiç bir görüntüye yer verilmez. Konuşmacılar, ceket giyme ve kravat takmak zorundadırlar; bayanlar tayyör giyerler.

Madde 86 fıkra iki – (17/5/1979 tarih ve 2234 sayılı Kanunun hükmüdür.)

Sandık seçmen listesinde kaydı olmayanların, oy kullanmalarına izin verilemez.

Madde 94 – (17/5/1979 tarih ve 2234 sayılı Kanunun hükmüdür.)

İlçe seçim kurulu başkanı, seçimin yapıldığı çevrede oy verme hakkına sahip olduğu halde, görev yaptığı sandığa ait seçmen listesinde kayıtlı bulunmayan sandık kurulu başkanı ve üyelerinin her birine seçmen olduğunu ve hangi seçimde oy kullanabileceğini belirleyen ve sandık seçmen listesindeki bilgileri kapsayan bir belge verir; ayrıca, esas kayıtlı olduğu sandık seçmen listesine meşru–hat verilmek üzere kayıtlı bulunduğu sandık kurulu başkanlığına durumu yazı ile bildirir.

Başkan ve üyeler, bu belgeyi sandık kuruluna teslim ederek görevli oldukları sandıkta oy verirler.

Bunların adları ve hüviyetleri o sandık seçmen listesinin sonuna yazılarak adları hizasına imzaları alınır.

Bu maddeye göre yapılan işlemler tutanağa geçirilir.

9 – 19/2/1987 tarih ve 3330 sayılı Kanun ile yürürlükten kaldırılmış veya değiştirilmiş olan hükümlerin metinleri: (Madde numaraları: 11, 12, 52, 64, 65, 66)

Madde 11 – (17/5/1979 tarih ve 2234 sayılı Kanunun hükmüdür.)

Yüksek Seçim Kurulu, bu Kanun hükümleri gereğince seçilen yedi asıl ve dört yedek üyeden kurulur.

Yüksek Seçim Kurulu üyelerinin görev süresi dört yıldır. Süresi biten üyeler yeniden seçilebilir.

Asıl ve yedek yeni üyelerin tamamının seçilmelerine kadar eski üyeler görevlerine devam ederler.

Altısı Yargıtay, beşi Danıştay Genel Kurullarınca, kendi üyeleri arasından olmak üzere gizli oyla onbir kişi seçilir. Bunlar, gizli oy ve salt çoğunlukla aralarından bir başkan ve bir başkanvekili seçerler. Başkan ve başkan vekilinin görev süresi dört yıldır.

Başkan vekili, başkanlık görevlerinin yapılmasında başkana yardım ve bulunmadığı zaman ona vekillik yapar. Başkanvekilinin de engeli halinde, asıl üyelerin en yaşlısı başkanlık görevini yerine getirir.

Her yenileme seçiminden sonra, Yargıtay ve Danıştay üyeleri arasından ad çekme ile ikişer yedek üye ayrılır. Başkan ve başkanvekili ad çekmeye girmezler.

Madde 12 – (17/5/1979 tarih ve 2234 sayılı Kanunun hükmüdür.)

Süresi biten Yüksek Seçim Kurulu üyeleri yerine yenilerinin seçimi için,heriki yılda bir Ocak ayının ilk haftasında seçim yapılır.

Bu süre içinde üye sayısında azalma olursa, yukarıdaki madde gereğince tamamlanır. Bu yoldan seçilen kimse, yerine seçildiği üyenin süresini tamamlar.

Madde 52 fıkra iki bent (d) – (28/3/1986 tarih ve 3270 sayılı Kanunun hükmüdür.)

d) Yukarıdaki bentlerde belirtilen konuşmaların yapıldığı günlerin dışında seçimlere katılan siyasi partiler, TRT kurumunca usulüne göre tespit edilen reklam tarifelerine göre bedelini peşin ödemek şartıyla birinci fıkrada belirtilen tarihler arasında 5 dakikadan az 15 dakikadan çok olmayan üç konuşma daha yapabilirler. Siyasi partiler bu bent gereğince yayınlanacak propaganda konuşmalarında yaptıkları ve yapacakları icratı, görüntülü olarak da verebilirler.Ancak bu görüntülerde diğer partilere sataşma ve hakaret kastı bulunamaz.

Son fıkra – (17/5/1979 tarih ve 2234 sayılı Kanunun hükmüdür.)

Seçimin başlangıç tarihinden, seçimin yenilenmesi halinde yenileme kararının ilanından, oy verme gününden önceki gün saat 18.00'e kadar, TRT haber bültenlerinin siyasi partilerin seçim çalışmalarıyla ilgili bölümünde,Yüksek Seçim Kurulunun eşitlik esasları dairesinde tespit edeceği süre ve kelime sayısı sınırları içinde kalmak kaydıyla, seçime katılan siyasi partiler tarafından veri–lecek metinler yayınlanır,

Madde 64 – (26/4/1961 tarih ve 298 sayılı Kanunun hükmüdür.)

Seçimin başlangıç tarihinden seçim sonuçları ilan edilinceye kadar olan süre içinde, 62 nci maddede sayılan bütün daire, teşekkül ve müesseselerle Bankalar Kanununa tabi teşekküllere ait kaynaklardan yapılan iş ve hizmetler dolayısıyla, (Açılış ve temel atma dahil) törenler tertiplemek, nutuklar söylemek, demeçler vermek ve bunlar hakkında her türlü vasıta ile yayınlarda bulunmak yasaktır.

Madde 65 fıkra bir – (26/4/1961 tarih ve 298 sayılı Kanunun hükmüdür.)

Seçimin başlangıç tarihinde seçim sonuçları ilan edilinceye kadar olan süre içinde, Başbakan ve Bakanlarla, milletvekilleri ve Cumhuriyet Meclisi üyeleri yurt içinde yapacakları gezileri makam otomobilleri ve resmi hizmete tahsis edilen vasıtalarla yapamazlar. Her ne maksatla olursa olsun yapacakları gezilerde, protokol icabı olan karşılama ve uğurlamalarla, törenler yapılamaz ve resmi ziyafet verilemez.

Madde 66 – (26/4/1961 tarih ve 298 sayılı Kanunun hükmüdür.)

Seçimin başlangıç tarihinden, seçim sonuçları ilan edilinceye kadar geçen süre içinde Başbakan, Bakanlar, Türkiye - Büyük Millet Meclisi üyeleri ve adayların illerde yapacakları gezilere hiç bir memur katılamaz.

10 – 23/5/1987 tarih ve 3377 sayılı Kanun ile yürürlüktün kaldırılmış veya değiştirilmiş olan hükümlerin metinleri: (Madde numaraları: 6, 34, 52, 94)

Madde 6 – (26/4/1961 tarih ve 298 sayılı Kanunun hükmüdür.)

Yirmibir yaşını bitiren her Türk seçmendir.

Madde 34 fıkra üç – (17/5/1979 tarih ve 2234 sayılı Kanunun hükmüdür.)

298 sayılı Kanunun uygulanmasında, herkes, nüfus kütüğünde doğduğu ay ve günün yazılmış olup olmadığına bakılmaksızın, nüfus kütüğünde gösterilen doğum yılının son günü doğmuş gibi işleme tabi tutulur.

Madde 52 fıkra iki – (28/3/1986 tarih ve 3270 sayılı Kanunun hükmüdür.)

Bu konuşmalardan;

- a) Seçime katılan siyasi partilere ilk gün 20, son gün 10 dakikayı aşmamak üzere iki konuşma hakkı,
- b) Mecliste grubu olan siyasi partilere 10'ar dakikalık iki konuşma hakkı,
- c) Mecliste temsil edilen siyasi partilere 10'ar dakikalık bir konuşma hakkı, Verilir.

d) **(19/2/1987 tarih ve 3330 sayılı Kanunun hükmüdür.)** Yukarıdaki bentlerde belirtilen konuşmaların yapıldığı günlerin dışında seçimlere katılan siyasi partiler TRT kurumunca usulüne göre tespit edilen reklam tarifelerine göre bedelini peşin ödemek şartıyla birinci fıkrada belirtilen tarihler arasında herbiri bir dakikadan az olmamak ve toplam süresi kırkbeş dakikayı geçmemek üzere ilave konuşma yapabilirler. Siyasi partiler bu ilave konuşmalarını, ayrı zamanlarda yayınlanmak üzere televizyonun birden fazla kanalına dağıtabilirler. Ancak, bir kanalda günde birden, toplam olarak da altıdan fazla konuşma yapılamaz. Siyasi partiler bu bent gereğince yayınlanacak propaganda konuşmalarında, yaptıkları ve yapacakları icraatı görüntülü olarak da verebilirler. Ancak, bu görüntülerde diğer partilere sataşma ve hakaret kastı bulunamaz.

Fıkra 8 – (19/2/1987 tarih ve 3330 sayılı Kanunun hükmüdür.) Oy verme gününden önceki yirmibirinci günden itibaren oy verme gününden önceki gün saat 18.00'e kadar TRT haber bültenlerinin siyasi partilerin seçim çalışmalarıyla ilgili bölümünde Yüksek Seçim Kurulunun eşitlik esasları dairesinde tespit edeceği süre ve kelime sayısı sınırları içinde kalmak kaydı ile seçime katılan siyasi partiler tarafından verilecek metinler yayınlanır.

Madde 94 fıkra iki, bent a, b, c – (28/3/1986 tarih ve 3270 sayılı Kanunun hükmüdür.)

II.a) Seçmen kütüğüne yazılmayan ve yurtdışında 6 aydan fazla ikamet eden seçmenler, milletvekili genel seçimlerinin yapılacağı günün 70 gün evvelinden başlamak üzere seçim günü akşam saat 17.00'ye kadar yurda giriş veya çıkış yaptıkları gümrük kapısında kurulacak seçim sandıklarında oylarını kullanabilirler.

Bu seçmenler yalnızca seçime katılan siyasi partilere oy verebilirler.

b) Yüksek Seçim Kurulu seçime katılan siyasi partilerin yer aldığı birleşik oy pusulaları ile özel renkte bastırılmış oy zarflarını Yüksek Seçim Kurulu mührü ile mühürleyerek ilgili ilçe seçim kurullarına seçimlerin başlangıç tarihinden en geç üç gün önce ilçe seçim kurullarında bulunacak şekilde gönderir.

Yüksek Seçim Kurulu filigranı bulunan özel imal edilmiş kağıtlara basılı birleşik oy pusulalarında; yalnızca seçime katılan siyasi partilerin özel işaretleri, kısaltılmış adları ve tam yazı halinde adları ile her partiye ayrılan bölümün altında çapı iki santimetre olan bir boş daire bulunur.

c) Gümrük kapılarında, oy verme gününden önceki yetmiş gün önce saat 08.00'den oy verme günü olan Pazar günü saat 17.00'ye kadar oy kullanılabilir. Oy kullanma tatil günleri dahil olmak üzere 24 saat devam eder.

11- 11/9/1987 tarih ve 290 sayılı KHK ile yürürlükten kaldırılmış veya değiştirilmiş olan hükümlerin metinleri: (Madde numaraları: 30)

Madde 30 fıkra üç, dört, beş – (17/5/1979 tarih ve 2234 sayılı Kanunun hükmüdür.)

Bu genelgede yazılı esaslarla, hizmetin gereği göz önünde tutularak, Seçmen Kütüğü Genel Müdürlüğü ile seçmen kütük bürolarının ihtiyacını karşılayacak her sınıf ve derecedeki kadrolar Genel Müdürlüğün teklifi ve Yüksek Seçim Kurulunun onayı ile tespit edilerek, Adalet Bakanlığına bildirilir. Talep edilen bu kadrolar Adalet Bakanlığınca, kadro sağlanmasına ilişkin 657 sayılı Devlet Memurları Kanununda yazılı usul hükümleri uygulanmaksızın, doğrudan Bakanlar Kuruluna sunulmak üzere Başbakanlığa gönderilir. Bakanlar Kurulunca kabul edilen kadrolar Resmi Gazete'de yayınlandığı günde Adalet Bakanlığı kadrolarına eklenmiş olur.

12 – 31/3/1988 tarih ve 3420 sayılı Kanun ile yürürlükten kaldırılmış veya değiştirilmiş olan hükümlerin metinleri: (Madde numarası: 14)

Madde 14 bent (1) – (17/5/1979 tarih ve 2234 sayılı Kanunun hükmüdür.)

1. Seçimlerde, içine oy pusulası konulacak olan zarfların, icabında her seçim için başka başka renk ve ölçüde olmak ve gerek piyasada, gerek Devlet Malzeme Ofisince imal edilen veya ettirilen veya depolarında bulunan zarfların renklerinden ve ölçülerinden farklı ve kağıdında "Türkiye Cumhuriyeti Yüksek Seçim Kurulu" filigranı bulunmak üzere, yeteri kadar özel zarf imal ettirmek ve bu imalatı, kağıt hamurundan başlayarak zarfın imaline ve teslim alınmasına kadar olan safhalarını; üyeleri arasından seçeceği üç yargıcın devamlı gözetim ve denetimi altında yaptırmak ve bu zarfları, il seçim kurullarına, her ilin ihtiyacına yetecek sayıda, alındı belgeleri karşılığında göndermek.

bent (4,11) – (10/6/1983 tarih ve 2839 sayılı Kanunun hükmüdür.)

4. Tüzüklerine göre ilk genel kongrelerini yapmış olup "....." (1) ve en az altı ay evvel il ve ilçe teşkilatını kurmuş bulunan siyasi partilerin adlarını, ilçe seçim kurullarının yeniden kurulması için öngörülen ayların ikinci haftasında tespit ve ilan etmek,

11. Siyasi partilerin, milletvekili genel ve ara seçimlerine ve belediye başkanlığı ile belediye ve il genel meclisi üyelikleri genel seçimlerine katılabilmeleri için, "....."(1) oy verme gününden en az altı ay evvel teşkilat kurmuş ve büyük kongrelerini yapmış olmaları veya Türkiye Büyük Millet Meclisinde gruplarının bulunması şarttır.

Bir ilde teşkilatlanma, merkez ilçesi dahil o ilin "....."(2) teşkilat kurmayı gerektirir. Bu esaslar dairesinde seçime katılabilecek siyasi partileri tespit ve seçimin başlangıç tarihinden on gün, seçimin yenilenmesi halinde yenileme kararının ilanından sonraki beş gün içinde ilan etmek.

13 – 27/10/1988 tarih ve 3488 sayılı Kanun ile yürürlükten kaldırılmış veya değiştirilmiş olan hükümlerin metinleri. (Madde numaraları: Geçici Maddeler. 5, 6, 7, 8, 9, 10)

Geçici Madde 5 – (16/8/1961 tarihli ve 347 sayılı Kanunun hükmüdür.)

Seçimlerin Temel Hükümleri ve Seçmen Kütükleri hakkındaki 298 sayılı kanuna göre düzenlenen sandık seçmen listeleri 26 Ağustos 1961 gününden 9 Eylül 1961günü saat 17.00 ye kadar yeniden askıya çıkarılır.

Listelerin askıya çıkarılmasından kütüklerin kesinleşmesine ve sandık seçmen listelerinin sandık kurullarına teslimine kadar olan işlemlerde 298 sayılı kanunun ilgili hükümleri uygulanır.

(1) 28/3/1986 tarih ve 3270 sayılı Kanunun 26. maddesiyle, 26/4/1961 tarih ve 298 sayılı Seçimlerin Temel Hükümleri ve Seçmen Kütükleri Hakkında Kanunun 14 üncü maddesinin (4) numaralı bendinde geçen "illerin en az yarısında" ibaresi, "illerin en az 2/3 ünde" şeklinde; (11) numaralı bendinin ilk fıkrasında geçen "illerin en az yarısında" ibaresi en az 2/3 ünde", ikinci fıkrasında geçen "İlçelerinin en az üçte birinde" ibaresi "İlçelerinin en az 2/3 ünde" şeklinde değiştirilmiş ve daha sonra bu değişiklik Anayasa Mahkemesinin 22/5/1987 tarih ve E. 1986/17, K. 1987/11 sayılı kararı ile iptal edilmiştir. Söz konusu bu iptal kararı 18/9/1987 tarih ve 19578 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanmış olup yayımlandığı günden başlayarak altı ay sonra yürürlüğe girecektir.

(2) 28/3/1986 tarih ve 3270 sayılı Kanunun 26. maddesiyle, 26/4/1961 tarih ve 293 sayılı Seçimlerin Temel Hükümleri ve Seçmen Kütükleri Hakkında Kanunun 14 üncü maddesinin (4) numaralı bendinde geçen "illerin en az yarısında" ibaresi "illerin en az 2/3 ünde" şeklinde; (11) numaralı bendinin ilk fıkrasında geçen "illerin en az yarısında" ibaresi en az 2/3 ünde", ikinci fıkrasında geçen "İlçelerinin en az üçte birinde" ibaresi "İlçelerinin en az 2/3 ünde" şeklinde değiştirilmiş ve daha sonra bu değişiklik Anayasa Mahkemesinin 22/5/1987 tarih ve E. 1986/17, K. 1987/11 sayılı kararı ile iptal edilmiştir. Söz konusu bu iptal kararı 18/9/1987 tarih ve 19578 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanmış olup yayımlandığı günden başlayarak altı ay sonra yürürlüğe girecektir.

Geçici Madde 6 – (16/8/1961 tarihli ve 347 sayılı Kanunun hükmüdür.)

Geçici 5 inci madde gereğince kütüğe ilave edilen seçmenler sandık mevcudunun (400) ü aşmaması şartıyla o seçim bölgesindeki sandıkların evvelce düzenlenmiş sandık seçmen listelerine eklenir. Bu işlem yapılırken bir sandık bölgesinde yeniden yazılan seçmenlerin o sandığa ait seçmen listesine eklenmesine dikkat edilir. Gerekirse yeniden yazılan seçmenler için ayrı sandık bölgeleri kurulur.

Geçici Madde 7 – (16/8/1961 tarihli ve 347 sayılı Kanunun hükmüdür.)

Geçici 5 inci madde gereğince kütüğe ilave edilen seçmenlere, 298 sayılı kanunun 47 ve 48 inci maddeleri gereğince seçmen kartı verilir.

Geçici Madde 8 – (16/8/1961 tarihli ve 347 sayılı Kanunun hükmüdür.)

Geçici 5 inci maddenin uygulanmasında muhtarlar da görevlendirilir.

Geçici Madde 9 – (16/8/1961 tarihli ve 347 sayılı Kanunun hükmüdür.)

Geçici 5 inci madde gereğince sandık seçmen listelerinin askıya çıkarılmasında 298 sayılı kanunun 41 inci maddesinin birinci fıkrası uygulanmakla beraber, Yüksek Seçim Kurulu tarafından, Türkiye radyoları vasıtasıyla, haber yayınları saatlerinde ve başka uygun saatlerde gerekli bildirimler de yayınlanmak suretiyle halkın ilgisi uyandırılır. Yüksek Seçim Kurulunun seçimlerle ilgili her türlü bildirimlerinden Türkiye radyolarınca ücret alınmaz.

Geçici Madde 10 – (16/8/1961 tarihli ve 347 sayılı Kanunun hükmüdür.)

306 sayılı Milletvekili Seçimi Kanununun 17 ve 18 inci maddeleri ve 304 sayılı Cumhuriyet Senatosu Üyeleri Seçimi Kanununun 9 uncu maddesi gereğince, adaylıklarını koymak üzere istifa etmek zorunda olan memurlarla ordu mensupları, görevlerinden ayrılma işlemlerini 5 Eylül 1961 günü saat 17.00 ye kadar yapmaya mecburdurlar.

14 – 28/12/1993 tarih ve 3959 sayılı Kanun ile yürürlükten kaldırılmış veya değiştirilmiş olan hükümlerin metinleri. (Madde numaraları: 5,60,78,96 ve 151)

Madde 5, fıkra iki – (17/5/1979 tarihli ve 2234 sayılı Kanunun hükmüdür.)

Bir sandık bölgesi, esas itibariyle (300) seçmeni kapsar. Birden çok mahalle veya semt gibi toplu yerleşim birimlerinden oluşan muhtarlıklar, her birinde (300) seçmenin varlığı aranmaksızın, mesafe durumu ve ulaşım güçlükleri dikkate alınarak, gereken sayıda sandık bölgesine ayrılabilir.

Madde 5, fıkra üç – (17/5/1979 tarihli ve 2234 sayılı Kanunun hükmüdür.)

Seçmen sayısı (400)'ü aşmayan seçim bölgelerinde seçmenler oylarını bir sandıkta verebilirler.

Madde 60 – (17/5/1979 tarihli ve 2234 sayılı Kanunun hükmüdür.)

Umuma açık veya herkesin görebileceği açık veya kapalı yerlere afiş veya duvar ilanı asmak suretiyle seçim propagandası yapılamaz.

Madde 96, fıkra bir – (26/4/1961 tarihli ve 298 sayılı Kanunun hükmüdür.)

Sandık saat 17 den önce açılmaz. Oy verme işi bitince kurul başkanı bunu yüksek sesle ilan eder. Masa üzerinde, sandıktan başka ne varsa kaldırılır. Oy vermenin bittiği saat tutanak defterine geçirilir.

Madde 151, fıkra son – (17/5/1979 tarihli ve 2234 sayılı Kanunun hükmüdür.)

Bu Kanunun 58 ve 60 ncı maddelerinde yazılan yasalara aykırı hareket edenler hakkında, diğer kanun hükümleri mahfuz kalmak şartıyla bir yıldan iki yıla kadar hapis ve bin liradan onbin liraya kadar ağır para cezası hükmolünür.

Madde 78, fıkra altı – (17/5/1979 tarihli ve 2234 sayılı Kanunun hükmüdür.)

Milletvekili,belediye başkanları,belediye ve il genel meclisi üyeleri seçimlerinde siyasi partilerin ve bağımsız adayların birleşik oy puslaları,aşağıdaki esaslar dahilinde hazırlanır ve kullanılır.

1. Oy puslaları, 14 üncü maddenin bir numaralı fıkrasındaki esaslara uygun olarak, kağıdında "Türkiye Cumhuriyeti Yüksek Seçim Kurulu" filigramı bulunan, içindeki yazı ve mühür izi arka tarafından fark edilmeyen ve zarf haline getirilip ucu yapıştırılabilen özel surette imal edilmiş kağıtlara, Yüksek Seçim Kurulu tarafından bastırılır.

2. Birleşik oy puslasının en üstüne "Siyasi Partiler" ibaresi yazılır. Bu ibarenin altına, seçime katılan siyasi parti temsilcileri huzurunda Yüksek Seçim Kurulu tarafından çekilen kur'a sırasına göre, en başta ve ortada partinin özelişareti, özel işaretin altında adının baş harfleri, baş harflerinin altında tamyazı halinde adı, belirli bir aralık veya çizgiden sonra çapı 2 santimetre olan bir daire basılır.

Siyasi parti alanları arasında evet mühürünün yarıçapı kadar ve iki çizgi ile ayrılmış boş bir saha bırakılır.

Siyasi partilere ait sahanın hemen altına "Bağımsız Adaylar" ibaresi yazılır. Bu ibarenin altında yapılacak düzenleme, siyasi partiler için yukarıda belirtilen usullere göre yapılır.

3. Siyasi partilere mensup adayların ad ve soyadları birleşik oy puslalarına yazılmaz.

Bağımsız adayların ad ve soyadları, birleşik oy pusulasında siyasi partilerin baş harflerinin yazıldığı yerin kendi sahalarında tekabül ettiği yere yazılır.

4. Her sandığın birleşik oy puslaları 400'lük paketler haline getirilir. Her pakete ayrı bir sıra numarası, paketler içindeki oy puslalarına da o paketin numarası bastırılır.

Bu paketler Yüksek Seçim Kurulunca mühürlenerek seçim çevrelerine gönderilir.

Paketleri alan ilçe seçim kurulları hangi numaralı paketin hangi sandık kuruluna verildiğini bir zabıtla tespit eder.

Paketi alan sandık kurulu oy verme günü, oy vermeye başlamadan evvel paketi açar ve birleşik oy puslalarının tamamını sandık kurulu mühürü ile mühürler, Sandık kuruluna gelen seçmene bu oy puslalarından bir adet verilerek hiç bir tarafında herhangi bir işaret bulunmadığı ve sandık kurulu mühürünü taşıdığı, kurul üyelerine, müşahitlere ve seçmene gösterilir.

5. Oyunu, siyasi partilerden veya bağımsız adaylardan biri lehine kullanmak isteyen seçmen kapalı oy verme yerinde, birleşik oy puslası üzerinde, dilediği siyasi partiye veya bağımsız adaya ayrılan alanın herhangi bir yerine Yüksek Seçim Kurulunca imal ettirilip sandık kurullarına kadar ulaştırılmış ve sandık kurulu başkanında oy verme süresince bulundurulması mecburi olan ve birleşik oy puslası ile birlikte kendisine verilen "Evet" yazılı mühürü basar, birleşik oy puslasını usulüne uygun olarak katlar ve yapıştırır. Oyunu kullanan seçmen "Evet" yazılı mühürü sandık kurulu başkanına hemen geri verir.

6. Kullanılmayan birleşik oy puslalarının her biri, karşılıklı köşeleri arasında çaprazlama iki çizgi çekilmek suretiyle birer büyük çarpı işaretiyle iptal edildikten sonra, kullanılmamış birleşik oy puslaları sayılır, bu sayı oylarını veren seçmen sayısına eklenir ve böylece kurula teslim edilen birleşik oy puslası toplamına uygun olup olmadığı tespit edilir. Kullanılmayan birleşik oy puslaları bir paket halinde mühürlenir ve üzerine sayısı yazılır. Bundan sonra sandıktan çıkacak oy puslalarının konmasına mahsus torbanın boş olduğu tespit edilir. Bütün bu işlemler tutanağa geçirilir.

7. Bağımsız adaylar, aday olmak istedikleri seçim çevresinin il seçim kurulu başkanlığına başvururlar. Bağımsız adaylık için başvurular gerekli belgeler ile birlikte, en yüksek derecedeki devlet memurunun brüt iki aylığı kadar parayı ilgili mal sandığına emaneten yatırıp makbuzunu başvurma belgelerine eklerler. Seçim neticesinde, bağımsız adayın aldığı oy miktarı, o seçim çevresinin geçerli oy sayısının seçilecek adede bölünmesinden çıkan rakamın üçte birinden az olursa, emanete yatırılan para hazineye gelir kaydedilir.

Ölen veya yasal süre içinde adaylıktan vazgeçen veya adaylıkları reddedilen veya yukarıdaki fıkrada gösterilen sayıdan çok oy alan bağımsız adaylara veya bunların kanuni mirasçılara müracaatları halinde emanetteki para geri verilir.

8. Siyasi partilerin kesin adaylarının ad ve soyadları liste sırasına göre il seçim kurullarınca basılı listeler halinde oy verme yerinde ve sandık alanında görülebilen yerlere asılır.

9. Özel kanunlara göre; oy vermede, zarf ve ayrı oy puslaları kullanılması gerekiyorsa, zarf ve oy puslalarının sandık kurulunca nasıl sayılacağı, bastırılacağı ve diğer hususlar Yüksek Seçim Kurulunca tespit ve ilan edilir.

15 – 15/2/1994 tarih ve 3969 sayılı Kanun ile yürürlükten kaldırılmış veya değiştirilmiş olan hükümlerin metinleri. (madde numarası : 182.)

Madde 182 fıkra bir – (13/9/1991 tarih ve 455 sayılı KHK'nin hükmüdür.)

Seçim kurulları başkan ve üyeleri ile bu Kanun gereğince görevlendirilecekler ve bu işlerde mesai saatleri içinde veya dışında çalıştırılacak memur ve hizmetlilere, siyasi parti temsilcilerine ve hariçten alınarak çalıştırılacaklara ödenecek gündelikler, gündelik miktarı 70.000.– (210.000.–) lirayı geçmemek üzere, Yüksek Seçim Kurulu'nca belirlenir. 70.000.– (210.000.–) liralık azami gündelik miktarını 3 katına kadar artırmaya Bakanlar Kurulu yetkilidir. Bu ödemeler herhangi bir vergiye tabi tutulmaz. (1)

16 – 27/10/1995 tarih ve 4125 sayılı Kanun ile yürürlükten kaldırılmış veya değiştirilmiş olan hükümlerin metinleri. (Madde numaraları: 6, 7, 34, 52)

Madde 6 – (23/5/1987 tarih ve 3377 sayılı Kanunun hükmüdür.)

Seçimlerin ve halkoylamasının yapıldığı yılda ay ve gün hesabına bakılmaksızın yirmi yaşına giren her Türk vatandaşı seçme ve halk oylamasına katılma hakkına sahiptir.

Madde 7 bend 3 – (10/6/1983 tarih ve 2839 sayılı Kanunun hükmüdür.)

Ceza infaz kurumlarında hükümlü ve tutuklu olarak bulunanlar.

Madde 34 fıkra üç – (23/5/1987 tarih ve 3377 sayılı Kanunun hükmüdür.)

298 sayılı Kanunun uygulanmasında, herkes, nüfus kütüğünde doğduğu ay ve güne bakılmaksızın, nüfus kütüğünde gösterilen doğum yılının ilk günü doğmuş gibi işleme tabi tutulur.

Madde 52 fıkra iki bend (c) – (23/5/1987 tarih ve 3377 sayılı Kanunun hükmüdür.)

İktidar partisine veya iktidar partilerinden büyük olanına ilaveten 20 dakikalık propaganda,

17 – 18/11/1995 tarih ve E.1995/54, K.1995/59 sayılı kararı ile iptal edilen hükümler

(Madde numarası: 125)

Madde 125 son fıkra (27/10/1995 tarih ve 4125 sayılı Kanunun hükmüdür.)

Ülke seçim çevresi milletvekilliği adaylıklarına itirazlar doğrudan Yüksek Seçim Kuruluna yapılır ve bu konuda Yüksek Seçim Kurulunca verilecek kararlar kesindir.

(1) Bu fıkrada yer alan 70.000 liralık miktar 17/9/1992 tarih ve 92/3547 sayılı BKK ile 140.000.– TL'ya, daha sonra 13/12/1993 tarih ve 93/5108 sayılı BKK ile de 210.000.– TL'ya çıkarılmış, metne parantez içinde siyah puntolarla işlenmiştir.

18 – 30/5/1997 tarih ve 572 sayılı KHK ile yürürlükten kaldırılmış veya değiştirilmiş olan hükümlerin metinleri.
(Madde numaraları: 74)

Madde 74 fıkra iki – (26/4/1961 tarih ve 298 sayılı Kanunun hükmüdür.)

Sandık; okul avlusu veya salonları, mabetlerin elverişli kısımları gibi geniş, umumi yerlere konur. Açık yerlerde, Saçağı, sahanlığı, sundurması bulunan yerler seçilir.

19 – 5/6/1997 tarih ve 4265 sayılı Kanun ile yürürlükten kaldırılmış veya değiştirilmiş olan hükümlerin metinleri.
(Madde numarası:182)

Madde 182 – fıkra bir – (15/2/1994 tarih ve 3969 Sayılı Kanunun Hükmüdür.)

Seçim Kurulları başkan ve üyeleri ile bu Kanun gereğince görevlendirilecekler ve bu işlerde mesai saatleri içinde veya dışında çalıştırılacak memur ve hizmetlilere, siyasi parti temsilcilerine ve hariçten alınarak çalıştırılacaklara ödenecek gündelikler, gündelik miktarı 400 000 lirayı geçmemek üzere, Yüksek Seçim kurulunca belirlenir. 400 000 liralık azami gündelik miktarını iki katına kadar arttırmaya Bakanlar Kurulu yetkilidir. Bu ödemeler herhangi bir vergiye tabi tutulamaz. ⁽¹⁾

20– 31/7/1998 tarih ve 4381 sayılı Kanun ile yürürlükten kaldırılmış veya değiştirilmiş olan hükümlerin metinleri.
(Madde numarası: 74)

Madde 74– (26/4/1961 tarih ve 298 sayılı Kanunun hükmüdür.)

Sandığın konulacağı yeri ve oy verme işinin vaktinde sona ermesi için gerekli tedbirleri, sandık kurulu tesbit eder. Sandığın konulacağı yerin belirtilmesinde, seçmenin oyunu kolaylıkla, serbestçe ve gizli şekilde verebilmesi düşünülür.

(Değişik: 30/5/1997 - KHK - 572/27 md.) Sandık; okul avlusu veya salonları, mabetlerin elverişli kısımları gibi geniş, umumi yerler ile, özürli olan seçmenin oyunu kolaylıkla kullanacağı yerlere konur. Açık yerlerde, saçağı, sahanlığı, sundurması bulunan yerler seçilir.

Hükümet konaklarına, kışla, karargah, ordugah gibi askeri bina ve tesislerle, karakollara ve parti binalarına, muhtarlık odalarına sandık konulamaz. Aynı yerde dörtten fazla sandık bulundurulmaz.

21 – 26/8/1999 tarih ve 4448 sayılı Kanun ile yürürlükten kaldırılmış veya değiştirilmiş olan hükümlerin metinleri.
(Madde numaraları: 182)

Madde 182 fıkra bir – (5/6/1997 tarih ve 4265 sayılı Kanunun hükmüdür.)

Seçim Kurulu başkan ve üyeleri ile bu Kanun gereğince görevlendirilecekler ve bu işlerde mesai saatleri içinde veya dışında çalıştırılacak memur ve hizmetlilere, siyasi parti temsilcilerine ve hariçten alınarak çalıştırılacaklara ödenecek gündelikler, gündelik miktarı 1 300 000 lirayı geçmemek üzere, Yüksek Seçim Kurulunca belirlenir. 1 300 000 liralık azami gündelik miktarını iki katına kadar arttırmaya Bakanlar Kurulu yetkilidir. Bu ödemeler herhangi bir vergiye tabi tutulamaz.

---

(1) Bu fıkroda yer alan 400.000 liralık gündelik miktar 31/10/1995 tarih ve22449 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 25/10/1995 tarih ve 95/7428 sayılı Kararname ile 600.000.– liraya 30/9/1996 tarih ve 96/8643 sayılı Kararname ile de 800.000.– liraya yükseltmiştir.

22 – 15/7/2003 tarih ve 4928 sayılı Kanun ile yürürlükten kaldırılmış veya değiştirilmiş olan hükümlerin metinleri.
(Madde numaraları: 55/A, 149/A)⁽¹⁾

Özel Radyo ve Televizyonlarla Yayın:

Madde 55/A – (28/12/1993 tarihli ve 3959 sayılı Kanunun hükmüdür.)

Seçimlerin başlangıç tarihinden oy verme gününün bitimine kadar özel radyo ve televizyon kuruluşları yapacakları yayınlarda 2954 sayılı Türkiye Radyo ve Televizyon Kanununun 5, 20, 22, 23 üncü maddeleri ile 31 inci maddenin ikinci fıkrası hükümlerine tabidir.

Yukarıdaki fıkra hükümlerine göre özel radyo ve televizyonların yayın ilkelerinin belirlenmesinde Yüksek Seçim Kurulu görevli ve yetkilidir.

Yapılacak yayınların yukarıdaki esaslara uygunluğunun gözetim,ve değerlendirilmesinde ülke çapında yayın yapan özel radyo ve televizyonlar için Yüksek Seçim Kurulu; bunun dışında yayın yapan özel radyo ve televizyonlar için yayının yapıldığı yer ilçe seçim kurulları görevli ve yetkilidir.

İlçe seçim kurullarının verdiği kararlara karşı 24 saat içinde il seçim krullarına itiraz edilebilir. İl seçim kurulunun kararı kesindir.

Ülke çapında yayın yapan özel radyo ve televizyonların hangileri olduğunu belirlemeye Yüksek Seçim Kurulu yetkilidir. Yüksek Seçim Kurulunun buna ilişkin kararı Resmi Gazetede yayımlanır.

Özel Radyo ve Televizyon Yayınlarına İlişkin Suçlar

Madde 149/A – (28/12/1993 tarihli ve 3959 sayılı Kanunun hükmüdür.)

Bu kanunun 55/A maddesine ve Yüksek Seçim Kurulunca belirlenen esaslara aykırı olarak ülke genelinde yayın yapan özel radyo ve televizyon kuruluşlarının yayınlarının beş günden onbeş güne kadar durdurulmasına Yüksek Seçim Kurulunca, yerel yayın yapan özel radyo ve televizyon kuruluşlarının yayınlarının üç günden yedi güne kadar durdurulmasına ilçe seçim kurulunca karar verilir.

Bu kararlar ilgili en yüksek mülki amirlerce derhal yerine getirilir.

Birinci fıkra hükmüne aykırı hareket eden özel radyo ve televizyon kuruluşlarının sorumluları bir milyar liradan beş milyar liraya kadar,yerel yayın yapan özel radyo ve televizyon kuruluşlarının sorumluları on milyon liradan yüz milyon liraya kadar ağır para cezasıyla ilgili mahkemesince cezalandırılır.Tekerrürü halinde bu cezalar üç misli olarak uygulanır.

Bu fıkraya göre verilecek cezalarda Türk Ceza Kanununun 119 ncu maddesi uygulanmaz.

23 – 22/12/2005 tarihli ve 5435 sayılı Kanun ile yürürlükten kaldırılmış veya değiştirilmiş olan hükümlerin metinleri.
(Madde numaraları: 15,18.)

Madde 15 – (17/5/1979 tarihli ve 2234 sayılı Kanunun hükmüdür.)

İl Seçim Kurulu, iki yılda bir Ocak ayının son haftasında, il merkezinde görev yapan en yüksek dereceli üç yargıçtan kurulur. Bunlardan derecesi en yüksek olanı kurulun başkanıdır. Kurulun yargıçlardan iki de yedek üyesi vardır. Bu suretle kurulan il seçim kurulu iki yıl süre ile görev yapar.

(1) 28/12/1993 tarihli ve 3959 sayılı Kanunun Geçici 1 inci maddesi, 55/A ve 145/A maddelerinin sadece ilk genel yerel seçimlerde uygulanacağını hükme bağlamıştır.

Kurul başkanlığı ile asıl ve yedek üyelikleri için, aynı derecedeki yargıçlar arasında en kıdemlisi ve kıdemde eşitlik halinde en yaşlısı görevlendirilir.

İl seçim kurulu başkanlığı ile, asıl ve yedek üyeliklerini ve ilçe seçim kurulu başkanlığını yapacak olan yargıçlardan biri herhangi bir sebeple bu görevi yapamaz ve o yerde bu görevi yapabilecek başka bir yargıç da bulunmazsa, o yerin bağlı olduğu ağır ceza mahkemesinin yargı çevresi içinde bulunan ve görevinden ayrılmasında sakınca görülmeyen bir yargıca, merciince bu yetki verilir.

Eksiklerin, ağır ceza çevresi içindeki yargıçlardan tamamlanmasına imkan bulunmayan hallerde, bu ağır ceza merkezine en yakın ağır ceza mahkemelerinin yargı çevresi içindeki yargıçlardan biri, yukarıdaki usule göre yetki verilerek gönderilir.

Bu suretle kendisine yetki verilen yargıcın gelip görevine başlamasına kadar, seçim kurulu başkanlığını, kurulun kendi arasından gizli oyla seçeceği bir üye yapar.

Madde 18 – (17/5/1979 tarihli ve 2234 sayılı Kanunun hükmüdür.)

İlçe seçim kurulu, iki yılda bir Ocak ayının son haftasında, bir başkan ile altı asıl ve altı yedek üyeden kurulur ve iki yıl süre ile görev yapar. İlçedeki en yüksek dereceli yargıç kurulun başkanıdır. Bu kurul asıl üyeleriyle toplanır. Bir asıl üyenin katılmadığı toplantıya, öncelikle o üyenin yedeği çağırılır.

İlçede aynı derecede birkaç yargıç bulunduğu takdirde en kıdemlisi, kıdemde de eşitlik halinde en yaşlısı seçim kuruluna başkanlık eder.

İl merkezlerinde kurulacak merkez ilçe seçim kurullarına, il seçim kurullarına başkanlık edecek yargıçtan sonra gelen en yüksek dereceli yargıç, kıdem ve yaş sırasına göre başkanlık eder.

(Ek: 31/7/1998-4381/3 md.) Seçmen sayısı 25 000'i aşan ilçelerde seçim evrakının dağıtım ve toplanması sandık kurul başkanları ve en az bir üyenin eğitimi ile sandık kurullarından sonuçların alınması ve birleştirilerek bağlı olduğu ilçe seçim kuruluna teslim görevini niyabeten yerine getirmek amacıyla, geçici ilçe seçim kurulları oluşturulabilir. Bu kurullar bir başkanla altı üyeden oluşur. İl ve ilçe seçim kurullarında görev almış yargıçlardan sonra gelen en yüksek dereceli yargıçlar kıdem ve yaş sırasına göre bu kurullara başkanlık eder. Kurulun iki üyesi kurul başkanınca kamu görevlileri arasından belirlenir. Dört üye ise dört yedeği ile birlikte 19 uncu madde esaslarına göre siyasi partilerden alınır. Bu kurulların çalışma usul ve esasları, kurulacağı ilçeler ile sayısı ve görev süresi Yüksek Seçim Kurulu tarafından kararlaştırılır.

24 – 23/1/2008 tarihli ve 5728 sayılı Kanun ile yürürlükten kaldırılmış veya değiştirilmiş olan hükümlerin metinleri. (Madde numaraları: 79, 133, 134, 136, 137, 138, 139, 140, 144, 148, 149,149A, 151,154, 155, 156, 157, 158 ,159, 160 161, 163 , 164, 165, 166, 171, 174, 175, 178.)

Madde 79-fıkra dört- (26/4/1961 tarihli ve 298 sayılı Kanunun hükmüdür.) Bu kanunun uygulanmasında silahtan maksat Türk Ceza Kanununun 189 uncu maddesinde gösterilen aletlerdir.

Madde 133 – (17/5/1979 tarihli ve 2234 sayılı Kanunun hükmüdür.)

Hileli faaliyetlerle veya herhangi bir şekil ve surette cebir veya şiddet kullanarak veya tehdit ederek, bu Kanunda yazılı kurulların toplanmalarına veya görevlilerin ifasına mani olanlar, onsekiz aydan aşağı olmamak üzere hapis ve beşbin liradan yirmibeşbin liraya kadar ağır para cezası ile cezalandırılır.

Yukarıdaki fıkrada yazılı fiiller, silahla işlenirse, verilecek hapis cezası üç yıldan aşağı olamaz. Bu fiiller, içlerinden en az biri silahlı olan üç kişi tarafından ittifak edilerek işlendiği veyahut aralarında ittifak olmasa bile içlerinden en az ikisi silahlı bulunan üçten fazla kimseler tarafından yapıldığı takdirde beş yıldan aşağı olmamak üzere ağır hapis cezası hükmolunur.

Madde 134 – (17/5/1979 tarihli ve 2234 sayılı Kanunun hükmüdür.)

Her kim seçim işlerinin cereyanı sırasında, seçimin düzenli yürütülmesini sağlamak maksadı ile, bu Kanunda yazılı kurullar veyahut kurul başkanları tarafından alınan karar ve tedbirlere, ihtara rağmen riayet etmezse on günden bir aya, kadar hapis ve beşyüz liradan ikibinbeşyüz liraya kadar ağır para cezası ile cezalandırılır.

Herhangi bir şekilde alınan karar ve tedbirlerin uygulanmasını zorlaştıran veyahut karar ve tedbirlerin neticesiz kalmasına sebebiyet veren kimselere bir aydan altı aya kadar hapis ve bin liradan beşbin liraya kadar ağır para cezası verilir.

Yukarıda yazılı fiiller, görevli kimseler tarafından işlendiği ve Türk Ceza Kanununa göre daha ağır bir suç teşkil etmediği takdirde, birinci fıkrada yazılı halde üç aydan altı aya, ikinci fıkrada yazılı halde de altı aydan bir seneye kadar hapis cezası ile cezalandırılır ve bunlara muadil kamu hizmetlerinden memnuiyet cezası da hükmolunur.

Madde 136 – (17/5/1979 tarihli ve 2234 sayılı Kanunun hükmüdür.)

Kurullara seçildiği halde haklı sebep olmaksızın vazifesi başına gelmeyenler beşbin liradan yirmibeşbin liraya kadar ağır para cezası ile cezalandırılır.

Seçim başladıktan sonra kuruldaki görevlerini haklı bir sebep olmaksızın terkedenler, iki aydan altı aya kadar hapis ve beşbin liradan yirmibeşbin liraya kadar ağır para cezası ile cezalandırılır.

Madde 137 – (17/5/1979 tarihli ve 2234 sayılı Kanunun hükmüdür.)

Seçim kurulları başkan ve üyelerinden herhangi biri veya bu Kanunda yazılı işlerden biriyle görevlendirilen kimseler sandık seçmen listelerini, aday listelerini, seçime ait kağıt ve paketleri ve oy pusulalarını, oy sandıklarını, oy zarflarını veya madde ve mali vasıtaları ve bilcümle seçim araç ve gereçlerini vaktinde yerlerine göndermezler veya gönderilmesine mani olurlar veya teslim etmezler veya teslim almazlarsa, bir yıldan aşağı olmamak üzere hapis ve beşbin liradan yirmibeşbin liraya kadar ağır para cezasıyla cezalandırılır ve cezalarına muadil kamu hizmetlerinden yasaklık cezası da hükmolunur.

Bu fiilleri görevlilerden başkaları yaparsa, altı aydan bir yıla kadar hapis ve ikibinbeşyüz liradan onbin liraya kadar ağır para, cezası hükmolunur.

Görevi savsama ve kötüye kullanma:

Madde 138 – (26/4/1961 tarihli ve 298 sayılı Kanunun hükmüdür.)

Bu kanunun tatbiki ile görevli veya bu kanuna göre görevlendirilen kimseler görevlerini her hangi bir şekilde savsadıkları veya kötüye kullandıkları takdirde bu kanunda ayrı bir ceza tayin edilmemiş ise, Türk Ceza Kanununun bu suçlara ait cezaları altıda birden üçte bire kadar artırılarak hükmolunur.

Madde 139 – (26/4/1961 tarihli ve 298 sayılı Kanunun hükmüdür.)

Müstakillen veya artırmaya tabi tutularak tayin olunan cezaların ilişkin bulunduğu eylemler dışında kalan suçlarından dolayı, bu kanunla görevlendirilenlere verilecek cezalar, altıda birden yarıya kadar artırılarak hükmolunur.

Madde 140 – (17/5/1979 tarihli ve 2234 sayılı Kanunun hükmüdür.)

Seçmen kütüğünün düzenlenmesine esas teşkil edecek olan krokilerle, binalar cetvelini ilçe seçim kurulu başkanınca bildirilen süre içinde düzenleyerek vermeyenler veya kroki ve binalar cetvellerini seçmen kütüğünün düzenlenmesine elverişli bir şekilde yapmayanlar hakkında, fiillerinin mahiyetine ve bu hareketlerinin ortaya koyduğu güçlüklerin derecesine göre, Türk Ceza Kanununun 240 ıncı ve 230 uncu maddelerinde yazılı cezalar altıda birden üçte bire kadar artırılarak hükmolunur.

Sayım ve yazım ve denetim işlemleri sırasında, belli edilen esaslara aykırı harekette bulunanlarla, sorulara cevap vermeyenler veya bilerek gerçeğe aykırı cevap verenler yahut ilk sayım ve yazım gününde, ilan edilecek süreden önce buldukları yeri terkedenler hakkında, fiilleri daha ağır cezayı gerektiren bir suç teşkil etmediği takdirde ikibinbeşyüz liradan onbin liraya kadar ağır para cezası hükmolunur.

Madde 144 – (17/5/1979 tarihli ve 2234 sayılı Kanunun hükmüdür.)

Seçmen kütüğüne kendisini veya bir başka seçmeni bilerek birden fazla kayıt ettirenler veya bu sonucu veren fiilleri bilerek yapanlar üç aydan bir seneye kadar hapis ve ikibinbeşyüz liradan onbin liraya kadar ağır para cezası ile cezalandırılır.

Yukarıdaki fıkrada yazılı suçlar bu işlerle görevlendirilenler tarafından işlendiği takdirde bir yıldan iki yıla kadar hapis ve ikibinbeşyüz liradan onbin liraya kadar ağır para cezasıyla cezalandırılır.

Madde 148 – fıkra bir - (17/5/1979 tarihli ve 2234 sayılı Kanunun hükmüdür.) Tamamen veya kısmen sahte seçmen kütüğü veya seçmen listesi tanzim eden veya bozan veya çalan veya yok eden kimse, üç yıldan aşağı olmamak üzere ağır hapis cezası ile cezalandırılır.

Madde 149 – (10/6/1983 tarihli ve 2839 sayılı Kanunun hükmüdür.)

Her kim 51 inci maddede gösterilen heyetin kurulmamış olduğu toplantıda söz alır ve söylerse, üç aydan altı aya kadar hapis ve üç bin liradan onbeşbin liraya kadar ağır para cezasıyla cezalandırılır.

Herhangi bir vasıta ile bir seçim propagandası toplantısına engel olan veya devamına imkan vermeyecek hareket ve tertiplerle onu ihlal eden kimse altı aydan bir yıla kadar hapis cezasıyla cezalandırılır. Bu fiiller, ikiden fazla kimse tarafından ittifak edilerek herhangi bir şekil ve surette cebir veya şiddet kullanılarak veya tehdide başvurulmuş işlenirse, failerin her biri iki yıldan beş yıla kadar hapis cezasıyla cezalandırılır. Eğer fiil, içlerinden en az biri silahlı olan ikiden fazla kişi tarafından ittifak edilerek veyahut aralarında ittifak olmasa bile içlerinden en az ikisi silahlı bulunan üç veya daha fazla kimse tarafından işlenirse, failerin her biri beş yıldan sekiz yıla kadar hapis cezasıyla cezalandırılır.

Madde 149/A-fıkra üç - (15/7/2003 tarihli ve 4928 sayılı Kanunun hükmüdür.)

Birinci fıkra hükmüne göre hakkında yayın durdurulması kararı verilen özel radyo ve televizyon kuruluşlarının sorumluları, onmilyar liradan seksenbeşmilyar liraya kadar, yerel yayın yapan özel radyo ve televizyon kuruluşlarının sorumluları, üçyüzellimilyon liradan dörtmilyar liraya kadar ağır para cezasıyla, yetkili mahkemesince cezalandırılır. Tekerrürü halinde bu cezalar üç misli olarak uygulanır. Bu fıkraya göre verilecek cezalarda Türk Ceza Kanununun 119 uncu maddesi uygulanmaz.

Madde 151 – (17/5/1979 tarihli ve 2234 sayılı Kanunun hükmüdür.)

(Değişik: 10/6/1983 - 2839/49 md.) Oy verme gününden önceki günün saat 18.00'inden sonra ve oy verme gününden umumi veya umuma açık yerlerde seçim propagandası için toplantı veya propaganda yapanlar veya bu maksatla yayınlarda bulunanlar veya ne suretle olursa olsun seçimin düzenini bozabilecek veya oy vermenin tam bir serbestlikle yapılmasına tesir edebilecek mahiyette söz,yazı veya sair suretlerle propaganda yapanlar veya asılsız şayialar çıkaranlar üç aydan altı aya kadar hapis ve onbeşbin liradan yetmişbeşbin liraya kadar ağır para cezasıyla cezalandırılırlar.

(Değişik : 28/12/1993 - 3959/9 md.) Bu Kanunun, 58, 60 ve 61 inci maddelerinde yazılan yasaklara aykırı hareket edenler hakkında, altı aydan bir yıla kadar hapis ve birmilyon liradan beşmilyon liraya kadar ağır para cezası hükmolunur.

Madde 154 – (17/5/1979 tarihli ve 2234 sayılı Kanunun hükmüdür.)

Özel kanunların adaylık koyma hususunda kabul ettiği esas ve şekillere uymaksızın adaylıklarını koyan memurlar ve yargıçlarla, adaylığını koymak için ordudan ayrılma isteğinde bulunmuş ve bu istekleri kabul edilmiş olmasına rağmen herhangi bir sebeple görevinden fiilen ayrılmadan veya resmi elbisesiyle propaganda yapan veya bu mahiyette herhangi bir harekette bulunan subaylar, askeri memurlar ve astsubaylar ikibinbeşyüz liradan onbin liraya kadar ağır para cezasıyla cezalandırılırlar.

Yargıç ve yargıç sınıfından sayılanlarla, askeri şahıslar ve bu Kanunun 62 nci maddesinin ikinci fıkrasında yazılı memur ve hizmetlilerin özel kanunlarına göre ilan olunan seçimin başlangıç tarihinden oy vermenin sona ermesine kadar bir siyasi parti veya bağımsız adayların leh veya aleyhinde propaganda yapmaları veya herhangi bir suretle telkin ve tesirde bulunmaları halinde, başka kanunlarda yazılı ceza hükümleri saklı kalmak kaydıyla ayrıca üç aydan bir yıla kadar hapis ve ikibinbeşyüz liradan onbin liraya kadar ağır para cezasıyla cezalandırılırlar.

63 üncü maddede yazılı yasaklara uymayanlar altı aydan bir seneye kadar hapis ve beşbin liradan yirmibeşbin liraya kadar ağır para cezasıyla cezalandırılırlar.

Madde 155 – (17/5/1979 tarihli ve 2234 sayılı Kanunun hükmüdür.)

64, 65 ve 66 ncı maddelerde yazılı yasaklara uymayanlar üç aydan bir yıla kadar hapis ve ikibinbeşyüz liradan onbin liraya kadar ağır para cezasıyla cezalandırılırlar.

Madde 156 – (26/4/1961 tarihli ve 298 sayılı Kanunun hükmüdür.)

Bu kanunda ayrıca ceza hükmüne bağlanmayan ve kanun hükümlerine aykırı olan sair propagandaların failleri hakkında Türk Ceza Kanununun 526 ncı maddesinin birinci fıkrası uygulanır.

Madde 158 – (17/5/1979 tarihli ve 2234 sayılı Kanunun hükmüdür.)

Sandık başında bu Kanuna göre oy verme yönünden kendisine yükletilmiş olan ödevleri ihtara rağmen yapmayan seçmenler beşyüz liradan bin liraya kadar hafif para cezasıyla cezalandırılır.

Madde 159 – (10/6/1983 tarihli ve 2839 sayılı Kanunun hükmüdür.)

Oyunu kullandıktan sonra ihtara rağmen sandık başından ayrılmayan veya herhangi bir müdahale telkin veya tavsiyede bulunan veya bunlara teşebbüs eden kimse üç aydan bir yıla kadar hapis ve üçbin liradan onbeşbin liraya kadar ağır para cezasıyla cezalandırılır.

Madde 160 – (17/5/1979 tarihli ve 2234 sayılı Kanunun hükmüdür.)

(Değişik: 10/6/1983 - 2839/54 md.) Her kim oy verme sırasında seçme yeterliği olmadığını bildiği halde oy vermeye teşebbüs eder veya verirse iki yıldan beş yıla kadar hapis ve beşbin liradan yirmibeşbin liraya kadar ağır para cezasına mahkûm edilir.

(Değişik: 10/6/1983 - 2839/54 md.) Başkasının adını taşıyarak oy vermeye teşebbüs eden veya veren üç yıldan beş yıla kadar hapis ve onbin liradan ellibin liraya kadar ağır para cezasıyla cezalandırılır.

Bir sandıkta oy verdikten sonra başka sandıkta da oy vermeye teşebbüs eden veya veren kimse hakkında da ikinci fıkra hükmü uygulanır.

Madde 161 –fıkra bir (10/6/1983 tarihli ve 2839 sayılı Kanunun hükmüdür.) Usulüne aykırı olarak veya yetkisi olmadığı halde her ne sebep ve maksatla olursa olsun oy sandığının yerini değiştirenler, yerinden kaldıranlar, oy sandığını açan, çalan veya tahrip eden veya içindeki veya içinden çıkan oy zarflarını alan, çalan veya değiştiren kimse üç yıldan beş yıla kadar hapis ve onbin liradan yetmişbeşbin liraya kadar ağır para cezasıyla cezalandırılır.

Madde 163 – fıkra bir - (17/5/1979 tarihli ve 2234 sayılı Kanunun hükmüdür.) Seçim kurulları başkan ve üyelerinden herhangi biri kanuna aykırı hareketleriyle seçim muamelelerinin yapılmasını ve oy verilmesini kısmen veya tamamen imkansız kılar yahut seçimlerin butlanına bilerek sebebiyet verirse, iki yıldan beş yıla kadar hapis ve onbin liradan ellibin liraya kadar ağır para cezasıyla cezalandırılırlar.

Madde 164 – (17/5/1979 tarihli ve 2234 sayılı Kanunun hükmüdür.)

1. (Değişik: 10/6/1983 - 2839/57 md.) Her kim, sandık başında seçmenlerin imzalarını koydukları sandık seçmen listesine gelmeyenler adına sahte imza atmak, mühür koymak veya parmak basmak gibi hileli bir hareket ile sandığa oy atar veya attırır ise üç yıldan beş yıla kadar hapis ve onbeşbin liradan yetmişbeşbin liraya kadar ağır para cezasıyla cezalandırılır.

2. Bu fiil sandık başkan ve üyeleri ile resmi memurlar tarafından işlendiği takdirde, yukarıdaki fıkroda yazılı cezaya yarısı eklenerek hükmolunur.

3. (Değişik: 10/6/1983 - 2839/57 md.) Her kim, herhangi bir şekilde seçimin neticesini tağyir eder veya ettirir veya seçim tutanaklarını tamamen veya kısmen sahte olarak tanzim veya tahrif eder veya ettirirse, beş yıldan sekiz yıla kadar ağır hapis cezasıyla cezalandırılır.

4. Yukarıdaki fıkroda yazılı fiil ve hareketler, kurul başkan ve üyeleri ve resmi memurlar tarafından işlendiği takdirde haklarında verilecek ceza beş yıldan on yıla kadar ağır haptistir.

5. Her kim oyunu kullandıktan sonra, sandık başında kendisine sürülen özel boyayı silerek veya yok ederek veya herhangi bir şekil ve surette gözle farkedilemez duruma getirerek aynı seçimde ikinci defa oy kullanır veya kullanmaya teşebbüs ederse, altı aydan iki yıla kadar hapis ve ikibinbeşyüz liradan yirmibeşbin liraya kadar ağır para cezasıyla cezalandırılır. Bu fıkroda sözü edilen özel boyayı ilçe seçim kurulu başkanlığından teslim aldıktan sonra bu boyayı kasten yok veya imha eden veya oyunu kullanan seçmenin belirlenen uzvuna bu boyayı hiç sürmeyen veya bu özel boyadan başkasını süren sandık kurulu başkan ve üyelerine veya seçmenleri ya da sandık kurulu başkan ve üyelerini bu fıkroda yazılı fiilleri işlemeye herhangi bir surette icbar eden kimselere, bu fıkroda yazılı ceza üçte birden yarıya kadar artırılarak hükmolunur.

Her kim, kurulları, üçüncü fıkroda yazılı fiilleri işlemeye, herhangi bir suretle icbar ederse üçüncü fıkroda yazılı ceza üçte birden yarıya kadar artırılarak hükmolunur.

Eğer bu fiil kurul mensuplarına herhangi bir suretle menfaat temini veya vaadi suretiyle meydana gelmiş ise, kurul mensuplarıyla menfaat temin veya vadedenler hakkında dördüncü fıkrada yazılı ceza üçte birden yarısına kadar eklenerek hükmolunur.

Madde 165 – (17/5/1979 tarihli ve 2234 sayılı Kanunun hükmüdür.)

Bu Kanunla kendilerine şikayet ve itiraz yetkisi tanınanların bu yoldaki müracaatlarını tutanağa geçirmeye mecbur oldukları ahvalde tutanağa geçirmeyi reddeden kurul başkan ve üyeleri bir aydan bir yıla kadar hapis ve bin liradan beşbin liraya kadar ağır para cezasıyla cezalandırılır.

Madde 166 – (17/5/1979 tarihli ve 2234 sayılı Kanunun hükmüdür.)

Seçim sonunda seçilenlere verilen tutanaklara veya seçilenlerin yeterliğine makbul bir sebep olmaksızın ve kötü niyetle itiraz edenler üç aydan altı aya kadar hapis ve beşbin liradan yirmibin liraya kadar ağır para cezasıyla cezalandırılır.

Madde 171 – (17/5/1979 tarihli ve 2234 sayılı Kanunun hükmüdür.)

79 uncu maddenin koyduğu silah taşıma yasağına aykırı hareketler edenler hakkında 6136 sayılı Kanun hükümleri mahfuz kalmak şartıyla ikibinbeşyüz liradan onbin liraya kadar ağır para cezası hükmolunur.

Kovuşturma ve soruşturma zamanı:

Madde 173 – (26/4/1961 tarihli ve 298 sayılı Kanunun hükmüdür.)

Seçim işleriyle görevlendirilenlerin oy verme günü ile bundan önceki yirmi dört saat içinde işledikleri bu kanunda yazılı seçim suçlarından ötürü bağlı buldukları kurullarca düzenlenmesi gereken seçim tutanaklarının tanzim edildiğinin ertesi günü kovuşturma ve soruşturma yapılır.

Bu müddet içinde ağır cezayı gerektiren suçlarla infazı muktazi hükümler ve merciinden sadır olmuş tevkif kararları ve 3005 sayılı kanun hükümleri gereğince asliye mahkemelerinin görevine giren ve delillerin kaybolması gibi sebeplerle gecikmesinde mazarrat umulan cürümlerden başka hiçbir sebepten dolayı bir seçmen hakkında kovuşturma ve soruşturma yapılamaz ve oy verme günü ile ondan önceki üç gün içerisinde seçmenin hürriyetini ve oy verme imkanını kaldıracak veya tahdid edecek idari ve mali hiçbir tedbir alınamaz.

Madde 174 – (26/4/1961 tarihli ve 298 sayılı Kanunun hükmüdür.)

Bu kanunda yazılı suçlardan birini işleyenler veya bu kanunun uygulanmasına taallük edip de genel hükümlere göre cezalandırılmaları gerekenlerin sıfat ve memuriyetleri ne olursa olsun haklarında umumi hükümler dairesinde kovuşturma yapılır.

Valiler hakkındaki kovuşturma ve hazırlık soruşturması Cumhuriyet Başsavcısı, gerekli görüldüğü halde ilk soruşturma Yargıtay Birinci Başkanının görevlendirdiği, Yargıtay üyesi ve yargılama Yargıtayın yetkili Ceza Dairesi tarafından umumi hükümlere göre yapılır.

Hazırlık soruşturmasını Başsavcı kendi yardımcılara da yaptırabilir. Ancak, kamu davasını açmak ve kovuşturmaya mahal olmadığına karar vermek Başsavcıya aittir.

Hazırlık soruşturması sırasında Başsavcı tarafından istenilen tevkif, tahliye, zabıt ve aramaya ilk soruşturmaya yetkili Yargıtay üyesi tarafından karar verilir.

Başsavcı tarafından kovuşturmaya mahal olmadığına dair verilen karar ile yukardaki fıkralar gereğince Yargıtay üyesi tarafından hazırlık ve ilk soruşturmalar sırasında verilecek kararlara karşı vukubulan itiraz, Yargıtay Birinci Başkanının görevlendirdiği bir daire başkanı tarafından tetkik olunarak karara bağlanır.

İlk soruşturma sırasında Yargıtay üyesi tarafından verilecek kararlardan umumi hükümlere göre tasdik ile tekemmül etmesi icap edenlerin tasdik mercii, görevlendirilmiş olan Yargıtay Daire Başkanındır.

Yargıtay Daire Başkanının tasdiki ile tekemmül eden kararlara karşı yapılacak itirazlar Yargıtay Birinci Başkanı tarafından tetkik edilerek karara bağlanır.

Kaymakamlar hakkında hazırlık soruşturmasının yapılması ve kamu davası açılması ve son soruşturma açılmasına karar verilmesi o ile en yakın il merkezindeki vazifeli Cumhuriyet Savcısı ve sorgu yargıcı ve yargılamaları o yerdeki görevli mahkemeler tarafından yapılır.

Hakimler Kanunu hükümleri mahfuzdur.

İlgili kimseler ve siyasi partiler Ceza Muhakemeleri Usulü Kanunu gereğince şikayetname vermek suretiyle kamu davasını tahrik ve müdahale edebilirler.

Kovuşturma usulü:

Madde 175 – (26/4/1961 tarihli ve 298 sayılı Kanunun hükmüdür.)

Bu kanunda yazılı suçlardan dolayı ağır cezayı gerektiren cürümlerden gayrısında 173 üncü maddede yazılı müddetlere riayet edilmek şartıyla bu kanunda yazılı suçlardan dolayı 3005 sayılı kanun hükümleri dairesinde kovuşturma yapılır.

Madde 178 – (26/4/1961 tarihli ve 298 sayılı Kanunun hükmüdür.)

Bu kanunda yazılı suçlardan ağır cezayı gerektirenlerin gayrısında kurullarca tanzim edilen tutanaklar sahtelikleri sabit oluncaya kadar muteberdir.

25 – 13/3/2008 tarihli ve 5749 sayılı Kanun ile yürürlükten kaldırılmış veya değiştirilmiş olan hükümlerin metinleri. (Madde numaraları: 14,33,35,36,40,68, 87,93,94,106,160, 164.)

Madde 14 – bent 2 – son paragraf- (17/5/1979 tarihli ve 2234 sayılı Kanunun hükmüdür.) Oyunu kullanan seçmenin parmağının işaretleneceği özel boyayı ithal veya imal ettirmek, sandık kurullarında zamanında bulundurmamak, saklamak.

Madde 33 – fıkra bir - (17/5/1979 tarihli ve 2234 sayılı Kanunun hükmüdür.) Seçmen kütüğü; her dört yılda bir yeniden düzenlenir, sürekli bilgi toplama ve her iki yılda bir genel denetleme ile güncelleştirilir.

Yurt dışında oturan vatandaşların yazımı:

Madde 35 – (17/5/1979 tarihli ve 2234 sayılı Kanunun hükmüdür.)

Yazım sırasında Türkiye sınırları dışında oturmakta olanların seçmen kütüğüne yazımı aşağıdaki kurala uygun olarak Yüksek Seçim Kurulu Seçmen Kütüğü Genel Müdürlüğüne yapılır.

a) Yurt dışında altı aydan fazla oturanlar, Seçmen Kütüğü Genel Müdürlüğü'nün belirteceği yerlerden sağlayacakları formu doldururlar.

b) Bu formu bağlı oldukları yer konsolosunun veya belirleyeceği memurun yanında imzalarlar; form, konsoloslukça mühürlenir.

c) Formun birinci nüshası Yüksek Seçim Kurulu Seçmen Kütüğü Genel Müdürlüğüne konsolosluk tarafından gönderilir.

d) Formun ikinci nüshası konsoloslukça, sıra numarasına göre saklanır.

e) Formun üçüncü nüshası vatandaşa iade edilir.

f) Yurt dışında oturan vatandaşların Türkiye'deki son ikametgahları da forma yazılır. Sandık seçmen listesinde bu bildirim gözönüne alınır.

g) Seçmen Kütüğü Genel Müdürlüğü kendine gelen formlarda yazılı kişiyi seçmen kütüğüne kaydeder.

Madde 36 – fıkra bir - (17/5/1979 tarihli ve 2234 sayılı Kanunun hükmüdür.) Seçmen kütüğünün dört yılda bir yeniden düzenlenmesi ve iki yılda bir denetlenmesi için gerekli bilgileri toplamak amacıyla, bütün Türkiye'de aynı zamanda Nisan ayının ikinci pazar günü yazım yapılır.

Madde 40 –fıkra bir - (17/5/1979 tarihli ve 2234 sayılı Kanunun hükmüdür.) Muhtarlık bölgesi askı listesi, her yıl, Nisan ayının ilk Pazartesi günü muhtarlıklarda askıya çıkarılır ve iki hafta süre ile askıda kalır.

Madde 68- fıkra iki- bent- 18. (17/5/1979 tarihli ve 2234 sayılı Kanunun hükmüdür.) Oyunu kullanan seçmen için özel işaret boyası ve ıstampası.

Madde 87 – fıkra iki- (17/5/1979 tarihli ve 2234 sayılı Kanunun hükmüdür.) Nüfusu 2.000'i geçmeyen köylerde birinci fıkraya göre kimlik belgesi istenmesine rağmen bu nitelikte bir belge ibraz edemeyen sandık seçmen listesinde adı yazılı seçmenin kimliği sandık kurulunca tanınan iki seçmenin tanıklığı ile tespit ettirilebilir. Bu suretle oy veren seçmenin imzası yanına tanıklık yapanların adları ve kimlikleri yazılır ve kendilerine imzalatılır.

Madde 93 – fıkra üç - (17/5/1979 tarihli ve 2234 sayılı Kanunun hükmüdür.) Kurul başkanı, oyunu kullanan seçmene, kimlik kartını verirken, seçmen listesindeki adı hizasına imzasını attırdıktan sonra ayrıca sol elinin işaret parmağını çıkmayan özel boya ile boyayarak bastırır. İmza atamayanların parmak izinin alınmasıyla yetinilir. Bu parmağı olmayan seçmenin hangi parmağını bastığını yanına yazar. Hiç parmağı olmayan seçmenin boyun nahiyelerini bu boya ile işaretler.

Madde 94 fıkra II - (28/3/1986 tarihli ve 3270 sayılı Kanunun hükmüdür.) a) (Değişik: 23/5/1987 - 3377/4 md.) Seçmen kütüğüne yazılmayan ve yurt dışında altı aydan fazla ikamet eden seçmenler milletvekili genel seçimlerinin yapılacağı günün yetmişbeş gün öncesinden başlamak üzere seçim günü akşamı saat 17.00'ye kadar yurda giriş ve çıkışlarında (c) bendine göre gümrük kapılarında kurulacak seçim sandıklarında oy kullanabilirler.

Bu seçmenler sadece seçime katılan siyasi partilere oy verebilirler.

b) **(Değişik: 23/5/1987 - 3377/4 md.)** Yüksek Seçim Kurulu, seçime iştirak eden siyasi partilerin yer aldığı birleşik oy pusulaları ile özel renkte bastırılmış oy zarflarını seçimlerin başlangıç tarihinden en geç üç gün önce ilgili ilçe seçim kurullarında bulunacak şekilde gönderir.

Yüksek Seçim Kurulu filigramı bulunan özel imal edilmiş kağıtlara basılı birleşik oy pusulalarında; sadece seçime katılan siyasi partilerin özel işaretleri, kısaltılmış isimleri ve tam yazı halinde adlarıyla her siyasi parti için ayrılan bölümün altında çapı iki santimetre olan boş bir daire bulunur.

c) **(Değişik: 23/5/1987 - 3377/4 md.)** Yüksek Seçim Kurulunca tespit edilecek gümrük kapılarında, oy verme gününden önceki yetmişbeşinci gün saat 08.00'den oy verme günü olan pazar günü saat 17.00'ye kadar oy kullanılabilir. Hangi gümrük kapılarında tatil günleri dahil 24 saat, hangilerinde daha az süreyle oy kullanılabileceğini tespitte Yüksek Seçim Kurulu yetkilidir.

d) Gümrük kapılarında yapılacak oy verme işleminde görev alacak seçim kurulu ile sandık kurullarının adedi, üyelerinin ve yedeklerinin sayısı ile hangi görevlilerden teşkil edileceği Yüksek Seçim Kurulu tarafından önceden belirlenir.

Sandık kurulları, oy serbestliğini ve gizliliğini sağlayacak şekilde, yeteri kadar kapalı oy verme yeri hazırlarlar. İlgili idari makamlar sandık kurullarına gerekli her türlü kolaylığı gösterirler.

e) Gümrük kapılarında oy verme süresince sözlü ve yazılı seçim propagandası yapılamaz.

f) Gümrük kapılarında seçmen oy vermek için geldiğinde pasaportunu sandık kurulu başkanına tevdi eder.

Sandık Kurulu Başkanı seçmenin pasaportundan adını soyadını, baba adını, yaşını ve pasaport numarasını tespit eder. Seçmen sandık kurulu mührü ile mühürlenmiş olan birleşik oy pusulası ile oy zarfını alarak oyunu kullanmak üzere kapalı oy yerine girer.

Oyunu genel esaslara göre kullanan seçmenin pasaportunun Yüksek Seçim Kurulunca belli edilen yerine oyunu kullanmıştır diye bir ifade yazılır ve sandık kurulu mührü ile mühürlenerek başkanca imzalanır. Oyunu veren seçmene çizelgede isminin bulunduğu yer imzalatılarak oy verme işlemi tamamlanır.

g) Oy verme süresince sandık kurullarının değişikliği sırasında Kanunda gösterilen usulde sandık açılır, çıkan oy zarflarının adedi ile oy kullanan seçmen miktarı ve bunların birbirine uygunluğu bir tutanakla tespit edilir.

Oy zarfları ve tutanağın bir sureti bir torbaya konularak ağzı mühürlenir ve ilgili seçim kuruluna muhafaza altına alınmak üzere sandık kurulu başkanınca teslim edilir.

Genel seçimin yapıldığı gün saat 17.00'den itibaren sandık ve torbalar genel esaslara uygun bir şekilde açılarak sayım ve dökümü yapılır ve sonucu Yüksek Seçim Kuruluna en seri vasıta ile bildirilir.

h) Gümrük kapılarındaki seçim kurullarından gelen sonuçlar Yüksek Seçim Kurulunca birleştirilir. Kullanılan toplam geçerli oy sayısı Türkiye genelinde kullanılan toplam geçerli oy sayısına ilave edilir. Partilerin aldıkları oylar aynı şekilde diğer seçim kurullarından gelen oylara ilave edilerek her partinin ülke genelinde aldığı geçerli oy miktarı bulunur.

Bu şekilde 2839 sayılı Milletvekili Seçimi Kanununun 33 üncü maddesine esas toplam oylar bulunmuş olur.

Her seçim çevresinde geçerli toplam oyu, gümrük seçim kurullarından gelen toplam oyun diğer seçim kurullarından gelen oylara bölünmesiyle elde edilen oranda artırılır. O seçim çevresinde kullanılan toplam oylarla bu şekilde hesaplanan toplam oy arasındaki fark partilere; gümrük kapıları seçim kurullarından gelen toplam oydaki hisseleri oranında taksim edilir ve elde edilen rakamlar o seçim çevresinde aldıkları geçerli oylara ilave edilir. Böylece 2839 sayılı Milletvekili Seçimi Kanununun 34 üncü maddesine esas seçim çevresinde kullanılan geçerli toplam oy miktarı ve partilerin aldıkları toplam geçerli oy miktarı bulunur.

Madde 106 – (26/4/1961 tarihli ve 298 sayılı Kanunun hükmüdür.)

Partilerin ve adaylarının ve bağımsız adayların adları ve kazandıkları oy sayısı ve oy pusulaları sayısı ile, muteber ve hesaba katılan oy pusulaları toplamını gösteren sandık kurulu başkan ve üyelerince imzalı bir cetvel, sandık kurulu başkanı tarafından, sandık çevresi içinde herkesin görebileceği bir yere asılır. Bu cetvel bir hafta süre ile olduğu yerde asılı kalır.

Bu cetvellerin onaylı birer örneğinin derhal siyasi partilerin ve isterlerse bağımsız adayların müşahitlerine verilmesi gerekir.

Madde 160 – fıkra üç - (23/1/2008 tarihli ve 5728 sayılı Kanunun hükmüdür.) Bir sandıkta oy verdikten sonra aynı veya başka sandıkta tekrar oy vermeye teşebbüs eden veya veren kimse hakkında da ikinci fıkra hükmü uygulanır.

Madde 164 - 5 numaralı fıkra – paragraf bir- (17/5/1979 tarihli ve 2234 sayılı Kanunun hükmüdür.) Her kim oyunu kullandıktan sonra, sandık başında kendisine sürülen özel boyayı silerek veya yok ederek veya herhangi bir şekil ve surette gözle farkedilemez duruma getirerek aynı seçimde ikinci defa oy kullanır veya kullanmaya teşebbüs ederse, altı aydan iki yıla kadar hapis ve beşyüz günden ikibinbeşyüz güne kadar adli para cezasıyla cezalandırılır. Bu fıkroda sözü edilen özel boyayı ilçe seçim kurulu başkanlığından teslim aldıktan sonra bu boyayı kasten yok veya imha eden veya oyunu kullanan seçmenin belirlenen uzvuna bu boyayı hiç sürmeyen veya bu özel boyadan başkasını süren sandık kurulu başkan ve üyelerine veya seçmenleri ya da sandık kurulu başkan ve üyelerini bu fıkroda yazılı fiilleri işlemeye herhangi bir surette icbar eden kimselere, bu fıkroda yazılı ceza üçte birden yarıya kadar artırılarak hükmolunur.

26 – 8/4/2010 tarihli ve 5980 sayılı Kanun ile yürürlükten kaldırılmış veya değiştirilmiş olan hükümlerin metinleri.(Madde numaraları: 50, 57, 58, 60, 61, 78, 81, 82, 83, 84, 85, 86, 92, 94, 98, 99, 100, 101, 102,103, 104, 106, 108,128, 151.)

Madde 50 fıkra son – (26/4/1961 tarihli ve 298 sayılı Kanunun hükmüdür.) Açık yerlerde, güneş battıktan doğuncaya kadar toplu olarak, sözlü propaganda yapılamaz.

El ilanları:

Madde 57 – (17/5/1979 tarihli ve 2234 sayılı Kanunun hükmüdür.)

Seçimlere katılan siyasi partiler, bağımsız adaylar, el ilanı ve her türlü matbu dağıtmakta serbesttir. Ancak, oy verme gününden önceki günün saat 18.00'den sonra ilan, beyanname, genelge, açık mektup ve her çeşit propaganda mahiyeti taşıyan matbuanın dağıtılması, yapıştırılması, asılması ve satılması yasaktır. Oy pusulası her zaman dağıtılabilir.

Madde 58 – (17/5/1979 tarihli ve 2234 sayılı Kanunun hükmüdür.)

Propaganda için kullanılan el ilanları ve diğer her türlü matbualar üzerinde, Türk Bayrağı, dini ibareler, bulundurulması yasaktır. Radyo ve televizyonda yapılacak propaganda yayınlarıyla, diğer seçim propagandalarında, Türkçeden başka dil ve yazı kullanılması yasaktır.

Duvar ilanı ve afişle propaganda yapmak yasağı:

Madde 60 – (28/12/1993 tarihli ve 3959 sayılı Kanunun hükmüdür.)

Propaganda için afiş ve duvar ilanları ile her boyda parti flamaları, propaganda bayrakları ve benzerleri şehir, kasaba ve beldelede İlçe Seçim Kurullarınca gösterilecek yerlere asılır.

Parti genel merkezlerinde, il, ilçe, belde merkez binaları ile kapalı yerlerde ve parti taşıtlarında, adayların özel taşıtlarında, konvoylarda,mitinglerde, miting alanlarında, kapalı salon toplantılarında, miting ve toplantı günü kullanılan afiş, bayrak, flama ve benzerleri bu hükmün dışındadır.

O sahadaki yerlerin sırası şehir ve kasabalarda İlçe Seçim Kurulunca, o çevrede seçime katılan siyasi partilere, birleşik oy pusulasındaki sıralamaya göre, bağımsız adaylarda ise ad çekme sonucuna göre tespit edilir.

Bağımsız adaylar için yapılacak ad çekme,başvuran adayların veya temsilcilerinin önünde, oy verme gününden önceki yirminci gün akşamına kadar yapılır.

Hiçbir siyasi parti veya bağımsız adayca dördüncü fıkroda belirtilen tarihten önce duvar ilanı, flama veya bayrak asılamaz.

Başka yerlere asma, kamuoyu yoklamaları ve hediye dağıtma yasağı ⁽¹⁾

Madde 61 – (28/12/1993 tarihli ve 3959 sayılı Kanunun hükmüdür.)

Yukarıdaki madde gereğince gösterilen yerlerden başka herhangi bir yerde parti bayrağı, afiş ve propaganda flamaları ile ilan asılması, yapıştırılması veya teşhiri yasaktır.

Bu suretle asılan, yapıştırılan veya teşhir edilen bayrak, afiş ve flamalarla ilanlar, ilçe seçim kurulu kararı ile kaldırılır, kaldırma için yapılan masraflar, bu bayrak ve flamalarla ilanların ait olduğu partiler veya bağımsız adaylarca ödenir.

(Ek: 27/10/1995 - 4125/5 md.) Milletvekili genel seçimlerinde, seçimin başlangıç tarihinden itibaren yazılı, sözlü ve görsel basın ve yayın araçları ile kamuoyu araştırmaları, anketler, tahminler, bilgi ve iletişim telefonları yoluyla mini referandum gibi adlarla bir siyasi partinin veya adayın lehinde veya aleyhinde veya vatandaşın oyunu etkileyecek biçimde yayın yapılması ve herhangi bir surette dağıtımı, partilerin ve adayların kendilerini tanıtıcı nitelikte broşür ve el ilanları dışında herhangi bir hediye ve eşantıyon dağıtımları, dağıtımları veya bunların üçüncü şahıslar ya da kurum ve kuruluşlar aracılığı ile dağıtılması yasaktır. Başka kanunların bu fıkraya aykırı hükümleri uygulanmaz.

Birleşik oy pusulası:

Madde 78 – (17/5/1979 tarihli ve 2234 sayılı Kanunun hükmüdür.)

Bağımsız adayların birleşik oy pusulasında kullanacakları özel işaretlerin, seçimin başlangıç tarihinden en çok onbeş gün içinde, Yüksek Seçim Kuruluna bildirilmesi gerekir.

Bu süre içinde bildirilmeyen veya Anayasanın temel ilkelerine aykırı olarak bildirilen özel işaretler kullanılmaz.

Özel işaretler birbirine benzerse, önce bildirilen kabul ve diğeri reddolunur. Ret iki gün içinde bağımsız adaya bildirilir. Bunlar üç gün içinde yenisini vermezler veya verdikleri özel işaret yine kendisinden önce verilmiş diğere işaret veya seçime katılan siyasi partilerin özel işaretlerine benzerse, artık o bağımsız aday işaret kullanamaz.

Bir siyasi partinin, 2596 sayılı Kanun hükümlerine uygun olarak, kendisince kabul edilmiş bulunan özel işaret ve benzerleri, diğere siyasi partiler ve bağımsız adaylar tarafından kullanılamaz.

Siyasi partilerin özel işaretleri hakkında, bağımsız adayların kullanacakları özel işaretler hakkındaki yukarıdaki hükümler uygulanır.

(Altıncı fıkra Mülga: 28/12/1993 - 3959/10 md.)

Sandık alanı, sandık yeri ve düzenin sağlanması:

Madde 81 – (26/4/1961 tarihli ve 298 sayılı Kanunun hükmüdür.)

Bu kanuna göre sandık alanı; sandığın, kapalı oy verme yerinin ve sandık kurulunun yerleştiği mahallin yüz metre mesafesi içinde kalan çevredir.

Sandık alanında düzenin sağlanması sandık kurulu başkanına aittir.

(1) Bu madde başlığı, 27/10/1995 tarih ve 4125 sayılı Kanunun 5 inci maddesiyle düzenlenmiş olup, metne işlenmiştir.

Başkana ait yetkiler :

Madde 82 – (26/4/1961 tarihli ve 298 sayılı Kanunun hükmüdür.)

Sandık alanında, seçmenin oyunu tam bir serbestlikle ve gizli şekilde kullanmasına veya sandık kurulunun görevini yapmasına engel olmaya kalkışanlara, yahut da oy verme işinin yolunda gitmesini aksatanlarla, sandık başı işlemlerinin düzenini bozmaya yeltenenleri başkan uyarır. Bu uyarıyı dinlemiyenleri sandık alanından dışarı çıkartabilir. Bu kimse sandık kurulu üyesi ise, ancak kurul kararı ile çıkartılabilir.

Bu işlerde zabıta kuvvetleri, başkanın emrine göre hareket etmek zorundadırlar.

Sandık alanında suç işlenmesi :

Madde 83 – (26/4/1961 tarihli ve 298 sayılı Kanunun hükmüdür.)

Sandık alanında bir suç işlenmesi halinde, sandık kurulu, durumu tutanağa geçirir ve sanığı zabıtaya teslim eder.

Sandık alanında inzibat tedbirleri:

Madde 84 – (26/4/1961 tarihli ve 298 sayılı Kanunun hükmüdür.)

Sandık alanında, kurul üyeleriyle bu kanunla kendilerine yetki verilmiş olanlardan ve seçmenlerden başka kimse bulunamaz.

Sandık alanında ancak, sandık kurulu başkanının gerektiğinde çağıracağı zabıta kuvvetleri bulunur. Alınacak inzibati tedbirler, seçmenlerin seçim işlerini takip etmelerini engelliyecek mahiyette olamaz.

Yukarıki fıkra yazılı zabıta kuvvetleri dışında kalan zabıta amir ve memurlarıyla resmi üniforma giymiş kimseler ve silah taşıyanlar sandık alanına giremezler.

(Ek: 28/12/1993 - 3959/5 md.) Ancak, olağanüstü hal, sıkıyönetim, seferberlik ilan edilen yerlerde ve savaş durumlarında zabıta amir ve memurlarıyla silahlı kuvvetler mensuplarının seçmen sıfatıyla kayıtlı buldukları sandıkta oy kullanmaları halinde yukarıdaki fıkra hükmü uygulanmaz.

Madde 85 fıkra iki - (26/4/1961 tarihli ve 298 sayılı Kanunun hükmüdür.) Sandık kurulu başkanı, seçmenin sandık alanına serbestçe girmesini engelliyen veya güçleştiren her türlü hareketleri önler.

Oy verme yetkisi

Madde 86 – (17/5/1979 tarihli ve 2234 sayılı Kanunun hükmüdür.)

Sandık seçmen listesinde kayıtlı her seçmen oy verme yetkisini haizdir. Bir seçmen, birden fazla oy kullanamaz.

(Değişik : 28/3/1986 - 3270/23 md.) Bu Kanunun 94 üncü maddesinin (II) numaralı fıkrasında sayılanların dışında, sandık seçmen listesinde kaydı olmayanların oy kullanmalarına izin verilmez.

Oy verme gününe kadar, haklarında seçme yeterliğini kaybettiğine dair yetkili mercilerden, resmi belge gelmiş bulunanlara, seçmen kütüğünde kayıtlı olsalar bile oy verdirilmez.

Kapalı oy verme yerinde kalma :

Madde 92 – (17/5/1979 tarihli ve 2234 sayılı Kanunun hükmüdür.)

Bir seçmen kapalı oy verme yerinden dışarı çıkmadıkça hiç kimse oraya giremez. Şu kadar ki, oy pusulasını veya zarfı hazırlamak için gerekli normal süreden fazla kapalı oy verme yerinde kalan seçmen, başkan tarafından uyarılır; çıkmamakta devam ederse çıkarılır.

Kurul görevlileri, milletvekilleri ile milletvekili adaylarının oy vermesi: (1)

Madde 94 – (28/3/1986 tarihli ve 3270 sayılı Kanunun hükmüdür.)

İlçe seçim kurulu başkanı, seçimin yapıldığı çevrede oy verme hakkına sahip olduğu halde, görev yaptığı sandığa ait seçmen listesinde kayıtlı bulunmayan sandık kurulu başkan ve üyelerinin her birine seçmen olduğunu ve hangi seçimde oy kullanabileceğini belirleyen ve sandık seçmen listesindeki bilgileri kapsayan bir belge verir, ayrıca, esas kayıtlı olduğu sandık seçmen listesine meşruhat verilmek üzere kayıtlı bulunduğu sandık kurulu başkanlığına durumu yazı ile bildirir.

Başkan ve üyeler, bu belgeyi sandık kuruluna teslim ederek görevli oldukları sandıkta oy verirler.

Milletvekilleri ile milletvekili adayları seçmen kartını göstermek suretiyle kayıtlı oldukları seçim çevresi dışında da oylarını kullanabilirler.

Bunların adları ve hüviyetleri o sandık seçmen listesinin sonuna yazılarak adları hizasına imzaları alınır.

Bu fıkra göre yapılan işlemler tutanağa geçirilir.

II. (Mülga: 13/3/2008-5749/15 md.)

Sandığın açılması ve zarfların sayımı:

Madde 98 – (26/4/1961 tarihli ve 298 sayılı Kanunun hükmüdür.)

Yukarıki maddede yazılı işlemten sonra, sandık, oy verilen yerde hazır bulunanların gözü önünde açılır ve çıkan zarflar sayılarak toplamı tutanağa yazılır.

Zarflar oy veren seçmen sayısı ile karşılaştırılır. Bu zarfların sayısı oy veren seçmen sayısından fazla çıktığı takdirde, bütün zarflar tek tek elden geçirilerek 77 nci maddeye göre çift mühürlü olmıyan ve belli şartlara uygun bulunmıyan veya her hangi bir işaret veya imza veya mührü taşıyarak 103 üncü madde gereğince seçmenin kim olduğunu belirten zarflar ayrılır. Bunların düşülmesi fazlalığın giderilmesine yetmediği takdirde, kurul başkanı, kalan zarflar arasından fazlayı karşılayacak sayıda zarfı gelişi güzel çekerek ayırır. Ayrılan zarfların sayısı tutanağa geçirilir ve bu zarflar açılmadan derhal yakılmak suretiyle yok edilir.

Bundan sonra, muteber zarflar sayılarak sandığa konur ve ara verilmeksizin döküme başlanır.

Bütün bu işlemler, tutanak defterine geçirilir.

Oyların sayımı ve dökümü:

Madde 99 – (26/4/1961 tarihli ve 298 sayılı Kanunun hükmüdür.)

Oyların sayım ve dökümü, aralıksız devam eder. Yapılacak itirazlar, işi durdurmaz.

(1) 13/3/2008 tarihli ve 5749 sayılı Kanunun 15 inci maddesiyle; bu madde başlığı "Kurul görevlileri, milletvekilleri ile milletvekili adayları ve yabancı ülkedeki vatandaşların oy vermesi:" iken metne işlendiği şekilde değiştirilmiş ve yine aynı maddenin (1) numaralı fıkrasının başında yer alan "I." ibaresi madde metninden çıkarılmıştır.

Zarfların açılması:

Madde 100 – (26/4/1961 tarihli ve 298 sayılı Kanunun hükmüdür.)

Sandık kurulu başkanı, sayım ve döküm işine başlamazdan önce, sayım ve döküm cetvellerinin boş ve yazısız olduğunu hazır bulunanlara gösterir ve kurul üyeleri arasında şu şekilde iş bölümü yapar:

- a) Varsa başka başka siyasi partilere bağlı iki üyeyi, döküm cetvellerini işlemek;
- b) Siyasi partiye bağlı bir üyeyi, zarfları sandıktan çıkarıp başkana vermek;
- c) Bir üyeyi de, dökümü yapılmış oy pusulalarını torbaya koymak;

İşleri ile görevlendirir.

Görevli üye, sandıktan oy zarfını teker teker alarak başkana verir. Başkan zarfı açar. İçinden çıkan oy pusulasını herkesin görebileceği ve işitebileceği şekilde okur.

Oy pusulasının 103 üncü ve 104 üncü maddeler gereğince muteber olup olmaması, hesaba katılıp katılmaması hususunda tereddüt edilirse, bunlar cetvele dökümü yapılmadan ayrılır.

Bütün zarfların açılıp okunması bittikten sonra, ayrılmış olan oy pusulalarının muteber olup olmadıkları, hesaba katılıp katılmıyacakları hususu, kurulca karara bağlanarak tutanağa geçirilir ve muteber sayılanlarla hesaba katılmasına karar verilenler de cetvele işlenir.

Muteber sayılmıyan veya hesaba katılmıyan oy pusulaları ayrıca paket yapılarak saklanır.

Oy pusulası okundukça, cetvel kayıtçısı iki üyeden her biri önündeki cetvele gerekli işareti kaydeder.

Böylece, okunan ve sayım cetveline kaydedilen pusulaları başkan diğer görevli üyeye verir, o da bunu torbaya atar.

Oy pusulalarını kurulun diğer üyeleri ve parti müşahitleri görebilir. Aday ve parti müşahitlerine sayım masası başında yer verilir.

Ancak, parti müşahitleri üçten fazla ise, hazır bulunanlar arasından başkan tarafından kurul önünde ad çekme suretiyle sandık başında kalacak üç parti müşahidi tesbit edilir. Diğer müşahitlerle bağımsız aday müşahitleri için sayım işlemini yakından takip edebilecekleri bir yer ayrılır.

Oy pusulaları ile açılan zarflar sayısının denetimi:

Madde 101 – (26/4/1961 tarihli ve 298 sayılı Kanunun hükmüdür.)

Oyların sayım ve dökümü bitince, torbaya, atılmış olan oy pusulalarının, sandıktan çıkan zarf sayısına uygunluğu denetlenir ve durum tutanağa geçirilir.

Oy pusulasına yazılacak isim:

Madde 102 – (26/4/1961 tarihli ve 298 sayılı Kanunun hükmüdür.)

Oy pusulasında adayın ad ve soyadının bulunması lazımdır. Şu kadar ki, sadece ad veya soyadından adayın kim olduğu tereddütsüz anlaşılmakta ise oy muteber olur.

Muteber olmayan zarf ve birleşik oy pusulaları:

Madde 103 – (17/5/1979 tarihli ve 2234 sayılı Kanunun hükmüdür.)

Aşağıda yazılı oy pusulaları muteber değildir.

1. Sandık kurulunca verilen tek biçim ve renkteki çift mühürlü bir zarftan başka zarfa konulmuş bulunan oy pusulaları,

2. Hangi seçmen tarafından atıldığı belli olacak şekilde imza, mühür veya işaret taşıyan birleşik oy pusulaları ile bu durumdaki zarfa konulmuş oy pusulaları,

3. Sandık kurulunca verilen kağıdında, (Türkiye Cumhuriyeti Yüksek Seçim Kurulu) filigranı bulunan özel surette imal edilmiş kağıttan başka bir kağıda basılı oy pusulaları,

4. (**Değişik : 10/6/1983 - 2839/47 md.**) Arkasında sandık kurulu başkanlığının mühürü bulunmayan birleşik oy pusulaları,

5. Siyasi partilere veya bağımsız adaylara ayrılan alanlardan birden fazlasına "Evet" mühürü basılmış oy pusulaları,

6. Hiçbir yerine "Evet" mühürü basılmamış birleşik oy pusulalarıyla birden fazla siyasi partiye veya bağımsız adaya ayrılan alana sirayet etmiş "Evet" mühürlü oy pusulaları,

7. Zarfı içinde el ilanı veya herhangi bir kağıt bulunan oy pusulaları,

8. Birleşik oy pusulası kullanılmayan seçimlerde, sandık kurulunca verilen tek biçim ve renkteki çift mühürlü bir zarftan başka zarfa konulmuş bulunan oy pusulaları,

9. Bu madde dışında kalan ve özel kanunlarda yazılı hükümler gereğince muteber sayılmayan oy pusulaları,

Bir zarftan, partilere veya bağımsız adaylara ait birden fazla muhtelif oy pusulaları çıktığı takdirde, bu oy pusulalarından hiçbiri muteber olmaz.

Hesaba katılan ve katılmayan oy pusulaları:

Madde 104 – (26/4/1961 tarihli ve 298 sayılı Kanunun hükmüdür.)

Kullanılmış oylardan hangilerinin hesaba katılıp katılmayacağı her seçimi düzenliyen özel kanunlarındaki hükümlere göre tayin olunur.

Sayımın ilanı ve sonuçların tutanağa geçirilmesi:

Madde 105 – (26/4/1961 tarihli ve 298 sayılı Kanunun hükmüdür.)

Oyların sayımı ve sayım cetvellerine sonuçların geçirilmesi biter bitmez, sandık kurulu başkanı bu sonuçları, yüksek sesle ilan eder. Bundan sonra:

1. Oy vermenin yapıldığı tarih ve gün,

2. Oy sandığının sandık kurulu üyeleri ve seçim yerinde hazır bulunanlar önünde açıldığı saat ve dakika; şayet sandık onyediden sonra açılmışsa bunun sebebi,

3. Sandık seçmen listesinde yazılı olan seçmenlerin sayısı,

4. Oy kullanan seçmenlerin sayısı,

5. Sandıktan çıkan zarf sayısı, 98 inci maddeye göre yakılarak yok edilen ve saklanan zarfların sayısı,

6. Muteber tutulan ve hesaba katılan oy pusulalarının sayısı,

7. Oy pusulalarından kaç tanesinin hangi sebepten ötürü muteber tutulmamış veya hesaba katılmamış olduğu,

8. İtiraz edilmiş veya ihtilafli görülmüş fakat muteber sayılarak hesaba katılmış oy pusulalarının sayısı,

9. Her partinin ve adaylarının ve bağımsız adayların almış oldukları oy sayısı toplamları, (Rakam ve yazı ile)

10. Sayım ve döküm sonucunun başkan tarafından orada hazır bulunanlara ilan edildiği,

11. Oy vermede kanuna aykırılık bulunduğu hususundaki ihbar ve şikayetlerin ve bunlara ait kararların nelerden ibaret buldukları,

Basılı tutanak kağıdına geçirilir ve altı, başkan ve üyeler tarafından imzalanır.

Tutanağın asılması:

Madde 106 – (13/3/2008 tarihli ve 5749 sayılı Kanunun hükmüdür.)

105 inci maddedeki basılı tutanak suretinden yeteri kadar hazırlanarak sandık kurulu başkan ve üyelerince imzalanır. Bu tutanak sandık kurulu başkanı tarafından sandık çevresi içinde herkesin görebileceği bir yerde bir hafta süreyle asılı kalır.

Bu tutanağın onaylı bir örneği derhal siyasi partilerin ve isterlerse bağımsız adayların müşahitlerine verilir.

Seçim sonuçlarının ilçe seçim kurullarında birleştirilmesi:

Madde 108 – (26/4/1961 tarihli ve 298 sayılı Kanunun hükmüdür.)

İlçe seçim kurulunun yapacağı sayım, döküm ve birleştirme işlemleri sırasında siyasi partiler aday ve müşahitleri ve bağımsız adaylar ve müşahitleri istedikleri takdirde hazır bulunurlar. Hazır bulunan bağımsız aday ve müşahitleri beşten fazla olursa ad çekilerek adı ilk çıkanlardan beşi bu işlemleri takibetmek üzere kalabilirler. Bu işlemlerde hazır bulunanlara, tasnif ve birleştirme işlerini yakından takibedebilecekleri bir yer ayrılır. Tasnif ve birleştirme bu suretle açık olarak yapılır.

İlçe seçim kurulu, sandık kurullarından gelen evrakı, geldikçe almakla beraber, aralıksız olarak çalışır ve sandık tutanaklarını birleştirmeye devam eder.

En son sandık tutanağı geldikten sonra, ilçe dahilindeki bütün sandık tutanaklarının birleştirilmesi tamamlanarak bunun sonucu bir tutanakla tesbit edilir. Partilerin ve adaylarının ve bağımsız adayların aldıkları oylar da sırasına göre bu tutanağa geçirilir.

Partiler ve adayları ile bağımsız adayların aldıkları oylardan itiraz edilmeksizin muteber olan ve hesaba katılan oy pusulalarıyla, itiraz edilmişken muteber sayılan ve hesaba katılan oy pusulalarının sayısı toplanarak o ilçe dahilinde muteber oy pusulaları toplamı da tutanağa geçirilir.

İlçe seçim kurulunda hazırlanan bu tutanaklardan bir nüshası ilçe seçim kurulu başkanı ve en az iki üye tarafından ilçe seçim kuruluna götürülür.

Müfredatlı olarak her sandık tutanağında partilerin ve adaylarının ve bağımsız adayların aldıkları oy miktarını ve muteber oy pusulaları toplamını gösteren bu tutanağın birer sureti onaylı olarak siyasi partilere ve isterlerse bağımsız adaylar müşahitlerine derhal verilir.

Birleştirme sonucunu gösteren tutanağın içindekiler hazır bulunanlara ilan edilir ve bir sureti ilçe seçim kurulu başkanı tarafından ilçe seçim kurulu kapısına asılır, asılan bu tutanak sureti bir hafta süre ile asılı kalır.

82 nci, 83 üncü ve 84 üncü maddeler gereğince sandık kurulu başkanlarının sandık yerinde haiz oldukları yetkileri, ilçe seçim kurulu başkanları da sayım döküm ve birleştirme işlerinin yapıldığı yerde, haizdirler.

Madde 128 – (17/5/1979 tarihli ve 2234 sayılı Kanunun hükmüdür.)

Sandık kurullarının kararları ve tutanakların düzenlenmesi işleri aleyhine ilçe seçim kuruluna itiraz olunabilir.

Bu itirazlar, sandık tutanağının düzenlenmesine kadar sözlü veya yazılı, sandık kurullarının vasıtasıyla yapılabileceği gibi oy verme gününden sonraki Salı günü saat 14.00'e kadar doğrudan doğruya ilçe seçim kurullarına yazı ile yapılabilir.

İlçe seçim kurulları itirazın kendisine verildiği tarihten sonraki ikinci gün saat 17.00'ye kadar itirazları karara bağlarlar. İtirazı yapan hazır ise karar kendisine bildirilir. Yoksa tebliğ edilir.

İlçe seçim kurulları, yukarıda gösterilen itiraz süresi sona ermeden veya süresinde yapılan itirazları inceleyip bir karara bağlamadan önce birleştirme tutanağı düzenleyemez.

Madde 151 – fıkra iki – (23/1/2008 tarihli ve 5728 sayılı Kanunun hükmüdür.) Bu Kanunun 58, 60 ve 61 inci maddelerinde yazılan yasaklara aykırı hareket edenler, altı aydan bir yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır.

27 – 9/5/2012 tarihli ve 6304 sayılı Kanun ile yürürlükten kaldırılmış veya değiştirilmiş olan hükümlerin metinleri.(Madde numaraları:94/A,94/C, 94/E.)

Madde 94/A – birinci fıkra - (13/3/2008 tarihli ve 5749 sayılı Kanunun hükmüdür.) Yurt dışı seçmenlerin sandık, (...) ⁽¹⁾, gümrük kapılarında oy kullanma veya elektronik oylama yöntemlerinden hangisine göre oy kullanacağına yabancı ülkenin durumuna göre Dışişleri Bakanlığının görüşünü alarak Yüksek Seçim Kurulu karar verir.

Madde 94/C – birinci fıkra - (13/3/2008 tarihli ve 5749 sayılı Kanunun hükmüdür.) Yurt dışı seçmen kütüğüne kayıtlı bulunan seçmenler, yurt dışı temsilciliklerimizde ve ihtiyaç duyulması halinde yerel makamların uygun göreceği diğer yerlerde kurulacak seçim sandıklarında seçimin yapılacağı günün kırkbeş gün öncesinden başlamak üzere seçim gününden önceki yedinci gün saat 17:00'a kadar oy kullanabilirler. Oy kullanma saatleri mahalli saatle 08:00-17:00 arasındadır.

Madde 94/C – ikinci fıkra - (13/3/2008 tarihli ve 5749 sayılı Kanunun hükmüdür.) Hangi yurt dışı temsilciliğinde sandık kurulu kurulacağı, oy verme işlerinde görev alacak sandık kurullarının adedi, üyelerinin ve yedeklerinin sayısı ile hangi görevlilerden teşkil edileceği Dışişleri Bakanlığı ile işbirliği yapılarak Yüksek Seçim Kurulu tarafından belirlenir.

Madde 94/C – beşinci fıkra - (13/3/2008 tarihli ve 5749 sayılı Kanunun hükmüdür.) Yüksek Seçim Kurulu, özel olarak imal ettirdiği oy pusulası ile özel renkte bastırılmış oy zarflarını Yurt Dışı İlçe Seçim Kuruluna gönderir. Yurt Dışı İlçe Seçim Kurulu, arkası kendi mührüyle mühürlenmiş oy pusulası ve oy zarfları ile diğer seçim araç ve gereçlerini oy verme işleminin başlayacağı günden en geç üç gün önce ilgili yurt dışı temsilciliklerde bulunacak şekilde gönderir.

Madde 94/C – altıncı fıkra - (13/3/2008 tarihli ve 5749 sayılı Kanunun hükmüdür.) Seçmen oy vermek için geldiğinde Türkiye Cumhuriyeti kimlik numarasını taşıyan nüfus hüviyet cüzdanını veya pasaportunu sandık kurulu başkanına tevdi eder. Oy verme işlemi genel esaslara göre tamamlanır.

Madde 94/C – yedinci fıkra - (13/3/2008 tarihli ve 5749 sayılı Kanunun hükmüdür.) Oy verme süresince sandık kurullarınca her gün saat 17:00'da bu Kanunda belirtilen usullere göre sandık açılır. Çıkan oy zarflarının adedi ile oy kullanan seçmen miktarı ve bunların birbirine uygunluğu bir tutanakla tespit edilir.

Madde 94/C – sekizinci fıkra - (13/3/2008 tarihli ve 5749 sayılı Kanunun hükmüdür.) Her dış temsilcilikte oyları saklamak ve ağzı mühürlü oy torbalarını Yurt Dışı İlçe Seçim Kuruluna ulaştırmakla görevli bir komisyon oluşturulur. Komisyonun oluşum şekli Yüksek Seçim Kurulunca belirlenir.

---

(1) 94/A maddenin birinci fıkrasında yer alan “ ... mektup, ...” sözcüğü ve 94/B maddesi mektupla oy kullanma yönünden, Anayasa Mahkemesi'nin 29/5/2008 tarihli, E.: 2008/33, K.: 2008/113 sayılı Kararıyla iptal edilmiştir.

Madde 94/C – onuncu fıkra - (13/3/2008 tarihli ve 5749 sayılı Kanunun hükmüdür.) Komisyondan gelen ağız mühürlü oy torbaları, seçimin yapıldığı gün saat 17:00'dan itibaren Yurt Dışı İlçe Seçim Kurulunca genel esaslara uygun bir şekilde açılarak sayım, döküm, birleştirme işlemi yapılır ve sonuçlar Ankara İl Seçim Kuruluna iletilir. Bu Kurulca da birleştirme tutanağı düzenlenerek en seri vasıtayla Yüksek Seçim Kuruluna gönderilir.

Madde 94/E – yedinci fıkra - (13/3/2008 tarihli ve 5749 sayılı Kanunun hükmüdür.) Gümrük kapılarında seçmen oy vermek için geldiğinde pasaportunu sandık kurulu başkanına tevdi eder. Sandık kurulu başkanı seçmenin Türkiye Cumhuriyeti kimlik numarası ile adını, soyadını, baba adını, yaşını ve pasaport numarasını tespit eder. Seçmen, sandık kurulu mühürle mühürlenmiş olan oy pusulası ve oy zarfı ile "Evet" veya "Tercih" yazılı mühürle oyunu kullanmak üzere kapalı oy yerine girer.

Madde 94/E – onbirinci fıkra - (13/3/2008 tarihli ve 5749 sayılı Kanunun hükmüdür.) Seçimin yapıldığı gün saat 17:00'dan itibaren sandık ve torbalar genel esaslara uygun bir şekilde açılarak sayım ve dökümü yapılır ve sonucu Yüksek Seçim Kuruluna en seri vasıtayla bildirilir.

28 – 2/3/2014 tarihli ve 6529 sayılı Kanun ile yürürlükten kaldırılmış veya değiştirilmiş olan hükümlerin metinleri. (Madde numarası: 58)

Madde 58 – ikinci fıkra - (8/4/2010 tarihli ve 5980 sayılı Kanunun hükmüdür.) Siyasi partiler ve adayların yapacakları propagandalarda Türkçe kullanılması esastır.

29 – 2/1/2017 tarihli ve 687 sayılı KHK ile yürürlükten kaldırılmış veya değiştirilmiş olan hükümlerin metinleri. (Madde numarası: 149/A)

Özel radyo ve televizyon yayınlarına ilişkin suçlar⁽¹⁾

Madde 149/A- (15/7/2003 tarihli ve 4928 sayılı Kanunun hükmüdür.)

Bu Kanunun 55/A maddesine ve Yüksek Seçim Kurulunca belirlenen esaslara aykırı olarak yayın yapılması halinde, ülke genelinde yayın yapan özel radyo ve televizyon kuruluşlarını Yüksek Seçim Kurulu, yerel yayın yapan özel radyo ve televizyon kuruluşlarını ise yayının yapıldığı yer ilçe seçim kurulu uyarır veya aynı yayın kuşağında açık bir şekilde özür dilemesini ister. Bu talebe uyulmaması veya aykırılığın tekrarı halinde, Yüksek Seçim Kurulu veya yayının yapıldığı yer ilçe seçim kurulunca, ihlâlê konu programın yayını bir ilâ oniki kez arasında durdurulur. Aykırılığın tekrarı hâlinde, ülke genelinde yayın yapan özel radyo ve televizyon kuruluşlarının yayınlarının Yüksek Seçim Kurulunca beş günden onbeş güne kadar durdurulmasına, yerel yayın yapan özel radyo ve televizyonların yayınlarının ise yayının yapıldığı yer ilçe seçim kurulunca üç günden yedi güne kadar durdurulmasına karar verilir.

Bu kararlar ilgili en yüksek mülkî amirlerce derhâl yerine getirilir.

(Değişik üçüncü fıkra: 23/1/2008-5728/298 md.) Birinci fıkra hükmüne göre hakkında yayın durdurulması kararı verilen özel radyo ve televizyon kuruluşlarının sorumlularına, onbeşbin Türk Lirasından yüzbin Türk Lirasına; yerel yayın yapan özel radyo ve televizyon kuruluşlarının sorumlularına, beşyüz Türk Lirasından beşbin Türk Lirasına kadar idarî para cezası verilir.

(1) Bu madde başlığı "Özel Radyo ve Televizyon Yayınlarına İlişkin Suçlar" iken, 15/7/2003 tarihli ve 4928 sayılı Kanunun 4 üncü maddesiyle metne işlendiği şekilde değiştirilmiştir.

30- 30/11/2017 tarihli ve 7062 sayılı Kanun ile yürürlükten kaldırılmış veya değiştirilmiş olan hükümlerin metinleri. (Madde numarası: 11, 12, 13, 28, 29, 30, 31.)

Yüksek seçim kurulu:

Madde 11 – (19/2/1987 tarihli ve 3330 sayılı Kanunun hükmüdür.)

Yüksek Seçim Kurulu yedi asıl ve dört yedek üyeden oluşur. Üyelerin altısı Yargıtay, beşi Danıştay Genel Kurullarınca kendi üyeleri arasından üye tamsayılarının salt çoğunluğunun gizli oyu ile seçilir. Bu üyeler salt çoğunluk ve gizli oyla aralarından bir başkan ve bir başkanvekili seçerler.

Yüksek Seçim Kurulu üyelerinin görev süresi altı yıldır. Süresi biten üyeler yeniden seçilebilir.

Yeni üyelerin tamamının seçilmelerine kadar eski üyeler görevlerine devam ederler.

Başkanvekili, başkanlık görevlerinin yapılmasında başkana yardım ve bulunmadığı zaman ona vekillik eder. Başkanvekilinin de engeli halinde, asıl üyelerin en yaşlısı başkanlık görevini yerine getirir.

Her yenileme seçiminden sonra, Yüksek Seçim Kuruluna Yargıtay ve Danıştay'dan seçilmiş üyeler arasından ad çekme ile ikişer yedek üye ayrılır. Başkan ve başkanvekili ad çekmeye girmezler.

Başkan veya başkanvekilinin bu görevi bırakması halinde, boşalan yer için Yüksek Seçim Kurulunca yeniden seçim yapılır; başkan veya başkanvekilliğinden ayrılan üye, bu göreve yeni seçilen üyenin yerini alır.

(Ek: 5/6/1997 - 4265/1 md.) Yüksek Seçim Kurulu Başkanı, Başkanlık görevi süresince kurumundan izinli sayılır. Ancak kurumundaki aylık, ödenek ve her türlü zam ve tazminatlar ile diğer özlük haklarından aynen yararlanmaya devam eder.

(Ek fıkralar: 11/9/1987- KHK 290/1 md.; aynen kabul: 26/8/1999 - 4448/1 md.)

Yüksek Seçim Kurulunun sekreterlik ile idari, mali ve diğer yardımcı hizmetlerini yürütmek üzere, kurul bünyesinde "İdari ve Mali İşler Dairesi Başkanlığı" kurulmuştur.

Daire Başkanı ile şube müdürleri, Yüksek Seçim Kurulu Başkanının teklifi üzerine, Yüksek Seçim Kurulu kararı ile, diğer personel ise Yüksek Seçim Kurulu Başkanı tarafından atanır. Bu Kanunun 30 uncu maddesinin ikinci fıkrası ile üçüncü fıkrasının personelin başka kurumlara nakli ile ilgili hükümleri Daire ve personeli hakkında da uygulanır.

Üye seçimi zamanı:

Madde 12 – (19/2/1987 tarihli ve 3330 sayılı Kanunun hükmüdür.)

Yüksek Seçim Kurulunun görev süresi biten üyeleri yerine yenilerinin belirlenmesi için üç yılda bir ocak ayının ikinci yarısında seçim yapılır.

Bu süre içinde üye sayısında azalma olursa, eksiklik yukarıdaki madde gereğince tamamlanır. Bu yoldan seçilen kimse, yerine seçildiği üyenin süresini tamamlar. Seçim, başkan veya başkanvekilinin kuruldan ayrılmış olması nedeniyle yapılmış ise, yeni üyenin de katılmasıyla başkan veya başkanvekili seçimi yapıldıktan sonra, bu seçimin sonucuna ve 11 inci maddenin son fıkrasında belirtilen esasa göre yeni üyenin yeri belirlenir.

Karar verme:

Madde 13 – (26/4/1961 tarihli ve 298 sayılı Kanunun hükmüdür.)

Yüksek Seçim Kurulu, kararlarını salt çoğunlukla verir; oyların eşitliği halinde başkanın katıldığı taraf üstün tutulur.

Yüksek Seçim Kurulunun nihai kararları ile, prensip kararları Resmi Gazete'de, en kısa zamanda yayınlanır.

Madde 28 –A fıkrası- (17/5/1979 tarihli ve 2234 sayılı Kanunun hükmüdür.) A) Kuruluş:

Yüksek Seçim Kuruluna bağlı olarak Ankara'da bir "Seçmen Kütüğü Genel Müdürlüğü" ile her ilçede "Seçmen Kütükleri Bürosu" kurulmuştur.

Seçmen Kütüğü Genel Müdürlüğü çalışma amaç ve ilkeleri:

Madde 29 – (17/5/1979 tarihli ve 2234 sayılı Kanunun hükmüdür.)

Seçmen Kütüğü Genel Müdürlüğü kuruluşunun çalışma amacı; yasalara uygun olarak seçmen vatandaşın eksiksiz belirlenmesini, mükerrer yazımın önlenmesini, seçmenin kolay, hızlı, doğru oy vermesini, seçimin çabuk sonuçlanmasını, mükerrer oy kullanan seçmenlerin tespitini, vatandaşların görev ve sorumluluklarına uygun siyasal haklarını yüksek oranda kullanmalarını sağlayacak bilginin; toplanması, düzenlenmesi, saklanması, işlenmesi, kullanılabilir hale getirilmesi ve gerekli yerlere ulaştırılmasını ve dağıtımını sağlamaktır.

Seçmen Kütüğü Genel Müdürlüğü; çalışmalarını, proje, program, raporlama ve gelişmiş yönetim tekniklerine uygun olarak Yüksek Seçim Kurulunca tespit edilen ilkeler içinde yürütür. Genel Müdür, Yüksek Seçim Kurulunca onaylanan programına uygun, aylık ve haftalık raporlarla çalışmalarını Yüksek Seçim Kuruluna sunar.

Genel Müdürlüğün denetleme ilke ve yöntemi, Yüksek Seçim Kurulunca belirlenir ve uygulanır.

Yüksek Seçim Kurulunca; seçmen kütüğünün önemi, düzenleme yöntemleri, seçmenlerin görevleri, bu çalışmanın vatandaş ve devlet hayatına katkı ve yararları, bu çalışmada uygulanan teknikler ve gerekli bilgiler; bütün ülke ve vatandaşları kapsayan, sürekli tanıtma programları ile yaygınlaştırılır.

Madde 30 – dokuzuncu fıkrası hariç bütün fıkraları: (Değişik: 17/5/1979 - 2234/1 md.) (Birinci fıkrası: 17/5/1979 tarihli ve 2234 sayılı Kanunun hükmüdür.) Seçmen Kütüğü Genel Müdürlüğü, Yüksek Seçim Kurulunca sözleşmeli veya devamlılık esasına göre atanan ve bu kurula bağlı bir genel müdür; merkez ilçe ve diğer ilçelerdeki seçmen kütük büroları da bağlı buldukları ilçe seçim kurulu başkanı tarafından, bu Kanunda yazılı esaslar dairesinde yönetilir.

(İkinci fıkrası: 17/5/1979 tarihli ve 2234 sayılı Kanunun hükmüdür.) Seçmen Kütüğü Genel Müdürlüğü ile seçmen kütük bürolarının kuruluş şeması, birimleri, birimler arasındaki ilişkiler, görev tanımlamaları, yetki ve sorumlulukları, mensuplarının nitelikleri, göreve alınmaları, yükseltilmeleri, nakilleri, haklarında disiplin kovuşturması yapılması ve sair özlük işlemlerine dair hükümler, bu Kanunun 31 inci maddesi ile 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun ilgili hükümleri gözönünde tutularak genel müdürlükçe hazırlanıp, Yüksek Seçim Kurulunca kabul edilip onaylanacak bir genelgeyle düzenlenir.

(Üçüncü fıkrası: 26/8/1999 tarihli ve 4448 sayılı Kanunun hükmüdür.) Seçmen Kütüğü Genel Müdürü, Genel Müdür Yardımcısı ve şube müdürleri Yüksek Seçim Kurulu kararı ile, diğer personel ise, Yüksek Seçim Kurulu Başkanı tarafından atanır. Seçmen kütük büroları personeli, İlçe Seçim Kurulu Başkanının teklifi üzerine veya re'sen Yüksek Seçim Kurulu Başkanı tarafından atanır. Genel Müdürlük personeli, gerektiğinde yukarıda belirtilen atamaya yetkili merciiin teklifi üzerine kamu kurumlarına bu kurumların atamaya yetkili amirlerince 657 sayılı Kanun hükümlerine göre atanabilirler.

(Dördüncü ve beşinci fıkralar Mülga: 11/9/1987 - KHK 290/2 md.; aynen kabul: 26/8/1999 - 4448/2 md.)

(Altıncı fıkra: 17/5/1979 tarihli ve 2234 sayılı Kanunun hükmüdür.) Seçmen kütük bürolarında görevli (...) ⁽¹⁾ memurların sicil amirleri bağlı buldukları ilçe seçim kurulu başkanıdır. Bunlar hakkında uyarma ve kınama cezalarını doğrudan doğruya uygulamaya ilçe seçim kurulu başkanı yetkilidir.

(Yedinci fıkra: 17/5/1979 tarihli ve 2234 sayılı Kanunun hükmüdür.) İlçe seçim kurulu başkanı işlerin müsaadesi nispetinde seçmen kütükleri bürosu memurlarının o yerdeki adalet hizmetlerinde geçici olarak çalıştırılmalarına müsaade edebilir.

(Sekizinci fıkra: 26/8/1999 tarihli ve 4448 sayılı Kanunun hükmüdür.) İlçelerin seçim bürolarında birer seçim müdürü bulunur.

(Onuncu fıkra: 22/12/2005 tarihli ve 5435 sayılı Kanunun hükmüdür.) Seçim büroları, seçim kurulu başkanları tarafından ve seçim iş ve işlemleri dışında Yüksek Seçim Kurulunun görüşü alınmak suretiyle Adalet Bakanlığınca çıkartılacak yönetmelikle belirlenecek usul ve esaslara göre adalet müfettişleri vasıtası ile denetlenir.

(Onbirinci fıkra: 22/12/2005 tarihli ve 5435 sayılı Kanunun hükmüdür.) Seçim büroları, seçim kurulu başkanlarınca yılda en az bir defa denetlenir. Bu denetim, geçen bir yıllık işlemlere şâmil olmak üzere her yıl ocak ayı içinde yapılır. Denetim sonucunda düzenlenecek raporların bir örneği seçim bürolarında saklanır, birer örneği de en geç o ayın sonuna kadar Yüksek Seçim Kurulu Başkanlığına gönderilir.

Devamlı veya geçici personel ve görevlendirme yetkisi:

Madde 31 – (17/5/1979 tarihli ve 2234 sayılı Kanunun hükmüdür.)

Yüksek Seçim Kurulu; 657 sayılı Devlet Memurları Kanununa göre; Seçmen Kütüğü Genel Müdürlüğünde; devamlı, geçici ve sözleşmeli, diğer seçim işlerinde devamlı ve geçici personel çalıştırabilir.

Genel Müdürlüğün devamlı, geçici ve sözleşmeli personeli, evvelce herhangi bir siyasi partiye üye, herhangi bir seçimde siyasi parti listesinden aday olmamış kişiler arasından seçilir.

Seçim işlerinde ve seçmen kütüğü yazım, düzenleme, denetleme ve güncelleştirilmesinde, il ve ilçe seçim kurulu başkanları; Yüksek Seçim Kurulunun belirleyeceği ilkeler içinde; mahalle ve köy muhtar ve ihtiyar heyet veya meclisleri üyelerini; Devlet, katma bütçeli idare, özel idare, belediye, iktisadi devlet teşekkülleri ve kamu tüzelkişiliklerindeki (hakimler, cumhuriyet savcıları, vali ve kaymakamlar, nahiye müdürleri, askeri şahıslar, zabıta amir ve memurları hariç) bütün memur, işçi ve hizmetlileri görevlendirebilir; bunlar dışında da gerekli gördüğü kimseleri çalıştırabilir.

31– 13/3/2018 tarihli ve 7012 sayılı Kanun ile yürürlükten kaldırılmış veya değiştirilmiş olan hükümlerin metinleri. (Madde numarası: 5,22,23,68,78,81,82,98.)

Madde 5 – İkinci fıkra: (28/12/1993 tarihli ve 3959 sayılı Kanunun hükmüdür.) Bir sandık bölgesi esas itibarıyla köylerde (200), kasaba ve şehirlerde (150) seçmeni kapsar. Birden çok mahalle veya semt gibi toplu yerleşim birimlerinden oluşan muhtarlıklar, her birinde yukarıdaki seçmen sayılarının varlığı aranmaksızın, mesafe durumu ve ulaşım güçlükleri dikkate alınarak, gereken sayıda sandık bölgesine ayrılabilir.

Sandık kurulu başkanının seçimi:

Madde 22 – (17/5/1979 tarihli ve 2234 sayılı Kanunun hükmüdür.) İlçe seçim kurulu başkanı, ilçe seçim kuruluna siyasi partiler dışından getirilen asıl üyelerle görüşerek sandığın kurulacağı seçim bölgesi içindeki veya dışındaki seçmenler arasından iyi ün sahibi olmakla tanınmış, okur - yazar kimselerden, kurula bağlı seçim bölgelerindeki sandıklardan her biri için birer kişi olmak üzere bir liste düzenler.

Kurulun, siyasi partilerden seçilmiş asıl üyelerinden her biri de, ilçe seçim kurulu başkanınca belirlenecek süre içinde, yukarıdaki fıkrada gösterilen nitelikte birer liste düzenleyerek başkanlığa verir. Belirlenen süre içinde liste vermeyen parti temsilcisi, bu hakkından vazgeçmiş sayılır.

Yukarıdaki fıkralar gereğince düzenlenen listelerde her sandık için adı önerilen başkan adayları arasında ad çekilerek sandık kurulu başkanları belirlenir.

Şu kadar ki, 648 sayılı Siyasi Partiler Kanununa göre partilere üye olamayacak kimseler ile köy muhtarları, görev yaptıkları köylerde sandık kurulu başkanı olamazlar.

Sandık kurulu başkanının görevi başına gelmemesi halinde, yerine kurul üyelerinden en yaşlısı başkanlık eder.

Madde 23 – Altıncı fıkra : (17/5/1979 tarihli ve 2234 sayılı Kanunun hükmüdür.) Bundan başka, sandığın bulunduğu köy ve mahalle ihtiyar heyeti ve ihtiyar meclisi asıl ve yedek üyelerinden keza ad çekme ile iki kişi seçilir. Bu ad çekme sırasına göre ilki asıl, diğeri yedek üyedir. Şu kadar ki; bu fıkra gereğince görevlendirilecek sandık kurulu asıl ve yedek üyeliklerine yetecek kadar ihtiyar heyeti ve ihtiyar meclisi asıl ve yedek üyesi bulunmayan köy ve mahallelerde noksan üyelikler, yukarıdaki fıkralarda yazılan hükümlerin sandık kurullarına üye vermemiş partiler hakkında uygulanmasıyla tamamlanır.

Madde 68 – İkinci ve Üçüncü fıkralar: (8/4/2010 tarihli ve 5980 sayılı Kanunun hükmüdür.) Milletvekili, il genel meclisi üyeliği, belediye ve muhtarlık seçimlerinde oylar ayrı sandıklarda kullanılır.

Seçimlerde kullanılacak oy verme kabinleri, eni 120, boyu 120, yüksekliği 180 santimetre; portatif, hafif metal profil üzerinde, bir tarafı açılıp kapanabilir ve içini göstermeyen koyu renk dayanıklı sentetik kumaşla kaplı, kolay taşınabilir ve katlanabilir olacak şekilde yaptırılır.

Madde 78 – İkinci fıkra: (8/4/2010 tarihli ve 5980 sayılı Kanunun hükmüdür.) Oy zarfları, her seçim için ayrı renkte, eni 15 santimetre, boyu 21 santimetre olacak şekilde, Yüksek Seçim Kurulunca hazırlatılır. Oy zarflarının ön yüzünün sol üst köşesinde 4x4 santimetre ebadında Türkiye Cumhuriyeti Yüksek Seçim Kurulu amblemi bulunur. Yüksek Seçim Kurulu zorunlu hallerde bu maddenin amacına uygun biçimde oy zarflarının standartlarında gerekli değişiklikleri yapabilir.

Sandık alanı ve sandık çevresi ⁽¹⁾⁽²⁾

Madde 81 – (8/4/2010 tarihli ve 5980 sayılı Kanunun hükmüdür.)

Sandık alanı, sandık kurulunun görev yaptığı yer merkez olmak üzere 100 metre yarıçaplı alandır. Ancak yurt dışında belirlenen mahallere, gümrüklere, ceza infaz kurumları ile tutukevlerine konulan sandıklar için bu hüküm uygulanmaz. Bu yerlerde, sandık kurulu başkanı şartları dikkate alarak bir uzaklık belirler ve bunu tutanağa geçirir.

Sandık çevresi, sandık kurulunun görev yaptığı yer merkez olmak üzere 15 metre yarıçaplı çevredir.

Madde 82 – Beşinci fıkra: (8/4/2010 tarihli ve 5980 sayılı Kanunun hükmüdür.)

Sandık çevresinde, cebir, şiddet veya tehdit kullanarak sandık başı düzenini bozmaya kalkışanlar, sandık kurulu başkanı veya üyelerinden biri tarafından, derhal kolluk güçleri çağrılmak suretiyle sandık çevresinden uzaklaştırılır.

(Yedinci fıkra: 8/4/2010 tarihli ve 5980 sayılı Kanunun hükmüdür.) Bu madde uyarınca çağrılacak kolluk güçleri, başkanın talebine veya kurulun kararına uymak zorundadır.

(Son fıkra: 8/4/2010 tarihli ve 5980 sayılı Kanunun hükmüdür.) İlçe seçim kurulu başkanı, sandık çevresinde, sandık başı iş ve işlemlerinin düzen içinde yürütülmesini sağlayacak tedbirleri alır. Bu kapsamda, ilçe seçim kurulu başkanınca verilen talimatlara sandık kurulları, mülki ve idari makamlar uymak zorundadır.

Madde 98 – Dördüncü fıkra son cümle: 8/4/2010 tarihli ve 5980 sayılı Kanunun hükmüdür.) Ancak, zarfın üzerinde, herhangi bir şekilde leke veya çizik olsa bile, bunun özel işaret koymak amacıyla yapıldığının kesin olarak anlaşılabilmesi halinde, bu zarflar geçerli sayılır.

---

(1) Bu madde başlığı "Sandık alanı, sandık yeri ve düzenin sağlanması:" iken, 8/4/2010 tarihli ve 5980 sayılı Kanunun 12 nci maddesiyle metne işlendiği şekilde değiştirilmiştir.

(2) 9/5/2012 tarihli ve 6304 sayılı Kanunun 4 üncü maddesiyle, bu maddenin birinci fıkrasının ikinci cümlesine "Ancak" ibaresinden sonra gelmek üzere "yurt dışında belirlenen mahallere, gümrüklere," ibaresi eklenmiş ve metne işlenmiştir.